לציונות–לסוציאליזם–לאחוות עמים

על המשמר

יום ב', כ"ז באב תשמ"ו, 1 בספטמבר 1986 / שנה מ"ד מס' 13129 / המחיר 0.75 אג' כולל מע"מ

65968
2079

53 נהרגו בהתנגשות מטוסים

לוס־אנג'לס. — מטוס נוסעים „די.סי.9" התנגש אתמול באוויר במטוס דו־מנועי קטן בשמי דרום־קליפורניה. נפל אחוז להבות ארצה במקום מיושב, ולפי שעה ידוע כי לפחות 53 אנשים נהרגו.

ההרוגים הם 45 נוסעי המטוס, ששת אנשי־צוותו ושני נוסעי המטוס הקטן.

„גוויות האנשים התפזרו לכל העברים" — מסר שוטר, שהיה עד־ראיה לאסון. עד־ראיה מסר, כי המטוס צנח כאבן על גבו, ומשטרת לה פלאמה דיווחה: „יש לנו גוויות מפוזרות על פני כל השטח".

מאתונה נמסר, כי חלק של כנף של מטוס נוסעים מדגם „טריסטאר" של חברת התעופה „בריטיש איירווייס" ניתק אתמול והמטוס נאלץ לנחות נחיתת־חירום בנמל התעופה של העיר. המטוס, שהיה בטיסה מלוד ללונדון, ובו 315 נוסעים, שינה את מסלולו לאתונה בשל „בעיות טכניות", נאמר בהודעה רשמית. (איי.פי., עד רע"ג)

„ניוזוויק": ארה"ב דחתה הצעת פרס להפוך הפגישה עם מובארק לקמפ־דייוויד מס' 2 ● לשכת רה"מ מגיבה: ארצות־הברית היא הדוחפת להתקדמות

שולץ יבוא לפיסגה רק אם תושג פריצת דרך בשיתוף הפלשתינים במו"מ

פרס ייפגש עם רייגן בבית־הלבן ב־15 בספטמבר ● סבורים ששטר הכוררות ייחתם בתחילת השבוע הבא ● המצרים מערערים על גודל האבנים שנקבעו לסימון הגבול בטאבה ● ריפעאי דיווח למובארק על שיחות השליח הסובייטי בירדן ● השליח — וורונצב — נפגש עם עראפאת באלג'יר ● מקורבי פרס דוחים התנגדות שמיר להרחבת שיחות הפיסגה מעבר לנושאי הנורמליזאציה ומדגישים כי הדבר תואם קווי היסוד של הממשלה

מאת זאב בליצר, כתב „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. – הנשיא רונלד רייגן וראש־הממשלה שמעון פרס יוועדו לשיחות בבית הלבן בוושינגטון ב־15 בספטמבר – אישרו אתמול פקידי־רשות אמריקנים וישראלים. הודעה רשמית על כך תתפרסם בוושינגטון היום.

המקורות לא שללו את האפשרות, שבסופו של דבר ישתתף שר־החוץ האמריקני, ג'ורג' שולץ, בפיסגה הצפויה בין פרס לנשיא מצרים.

פקידי־רשות אמריקנים הביעו אתמול את בטחונם, כי פרס ומובארק אכן יקיימו את ועידת הפיסגה, שמצפים לה זמן רב כל כך.

קמפ־דייוויד מס' 2

השבועון האמריקני „ניוזוויק"

(המשך בעמוד 2)

חקירת השב"כ לפני סיום — שמיר כנראה לא ייחקר כלל

מאת כתב „על המשמר" בירושלים

צוות החקירה המשטרתי המיוחד, החוקר בפרשת השב"כ עומד להשלים בקרוב את מלאכתו. הצוות גבה עדויות מבעלי תפקידים בכירים בשירותי הבטחון ובין השאר גם מראש השב"כ לשעבר עצמו. ייתכן שחקירתו של ראש־הממשלה לשעבר, יצחק שמיר, תהיה מיותרת לאור ההסברים שנתן אברהם שלום, על אופן קבלת ההחלטות המבצעיות בפרשת אוטובוס קו 300.

לא במטה המשטרה

כתבנו מעיר כי מדובר בוועדת חקירה משטרתית העוסקת בחקירת התהליך הפלילי בלבד, בה בשעה שוועדת חקירה משפטית מסוגלת לבדוק את השאלות לשורשן. על מהלך החקירה הוטל איפול וגם אם ייחקרו אנשים מהדרג המדיני קרוב לוודאי שהחקירה לא תהיה במטה הארצי של המשטרה, שם ייחשפו לעיניים רבות.

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

על אף הקשיים שנתגלעו בימים האחרונים בין ישראל למצרים בסיום סימון הגבול במאבה ובמינוי שלושת חברי הבוררים הבין־לאומיים, מאמינים

(המשך בעמוד 2)

וייצמן יצא בשליחות חשאית

השר עזר וייצמן המריא בחשאי כשליח ראש־הממשלה לאירופה, נמסר אמש בחוגים בקול ישראל. השליחות היא על דעת השר שמיר. וייצמן מתכוון לקיים שיחות בכוון ובדומה על המהלכים המדיניים במזרח התיכון.

1.4 מיליון תלמידים חוזרים היום ללימודים מקוצצים ● עמוד 16

נמצא האולר בו נדקר גיל אלעזרוב ● עמוד 3

קיבוץ „בית הערבה" יאוזרח היום מחדש ● עמוד 4

נעצר מנכ"ל חב' „נופים" [...]ני וינמן ● עמוד 3

הטלוויזיה נערכת לרוטציה המועד: יום הכיפורים

מאת אתי רינאל, כתבת „על המשמר"

בודדים בטלוויזיה נערכים לקראת הרוטציה. ערב הרוטציה יקיים פורום החדשות של רשות משקיף דיון מיוחד על דרך סיקורה של הרוטציה, האמור להתקיים ב־14 לאוקטובר, שהוא יום הכיפורים דווקא.

בינתיים נערכת רשות השידור גם לקראת פגישת פרס־מובארק בטאבה — שלא כבפגישת פרס־חסן במרוקו, שכוסתה על־ידי הכתבים המדיניים בלבד, ישלחו לכיסוי הפגישה כתבי הרדיו והטלוויזיה לענייני ערביים. אהרן ברנע ואהוד יערי. אם יתאפשר הדבר, המצרים לא יגבילו את מספר הכתבים. [...] גם הכתבים הערביים, גם מנהלי הטלוויזיה בערבית לא יעסקו בה.

היום מתחדש המו"מ בין האחיות למעסיקים

מטה האחיות: אם לא תהיה התקדמות — ננטוש מייד בתיה"ח

קיסר: ההסתדרות לא תוכל לעמוד מאחורי כל הדרישות של האחיות ואין כוח בעולם שיכול ● הברפלד: דרישות השכר של האחיות — מעל ל־50 אחוז

מאת חיים מרגלית, כתב „על המשמר"

היום אחה"צ מתחדש המו"מ בין משרד הבריאות, נציגי ה[...]הסתדרות ונציגי מטה המעולה של השביתה האחיות והאחים בבתי־החולים. לדברי בלה סוסי־רין ממטה המאבק של האחיות, אם המו"מ לא יהיה רציני ונמשש האחיות והאחים את כל בתי־החולים בארץ, וזאת לפי החלטת מטה המאבק שקיים ישיבה אתמול בבית־החולים בילינסון.

לדברי סופרין יש התחייבות של ישראל קיסר להטיבה האחיות

(המשך בעמוד 2)

קצין חינוך ראשי נזף בעורכי „במחנה"

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

קצין חינוך ראשי של צה"ל, תת־אלוף נחמיה דגן, ערך אתמול בירור בלשכתו עם עורך בטאון צה"ל „במחנה", עם כל כתבי העתון ועורכיו, בנוגע לכותרת שגויה שהופיעה בראש כתבה על משפטו של תא"ל רמי זיו, המתברר עתה בבית הדין הצבאי המיוחד.

בגליון האחרון של „במחנה" התפרסמה כתבה על שלושה קצינים בכירים בדרגות תא"ל ואלוף שנשפטו בעבר בפני בית־דין צבאי בהרכב מיוחד. הכתבה נעשתה כאמור עקב משפטו של תא"ל זיו.

„אונס, שוחד, מירמה".

אחד העורכים בעתון העניק לכתבה (כפי הנראה בשגגה) את

(המשך בעמוד 2)

מאת כתבנו לענייני עבודה

נציגות האחיות ויו"ר האגף לאיגוד מקצועי היום הברפלד, ייפגשו היום בנסיון לגבש עמדה משותפת במו"מ עם הממשלה. מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר אמר אתמול בישיבת הוועד הפועל, כי אין התקדמות משמעותית במו"מ עם הממשלה. אך גם ההסתדרות לא יכולה לעמוד מאחורי כל הדרישות של האחיות ואין כוח בעולם שיכול.

פגישת היום היא ניסיון להוריד את האחיות מהעץ. תגבות של

(המשך בעמוד 2)

[...]ונת הלימודים בסימן הקיצוצים

[...] הלימודים תשמ"ז נפתחת היום באווירה רגועה לכאורה, ללא איומי [...] של מורים או השבתת הלימודים על־ידי הורי התלמידים. אך זוהי [...] המכסה על הזעזועים הצפויים במערכת החינוך לקראת סיומה של [...] הלימודים ועל הצמצומים במערכת ההוראה בעקבות הקיצוצים [...]יתקר.

[...] לברך על כך שמליון ורבע תלמידים ייכנסו היום לכתותיהם בכל [...] החינוך הממלכתי. חוק חינוך חובה מתגשם כמעט במלואו, אם־כי [...] להתעלם מן התופעה של נשירת תלמידים בני 14־15 מבתי־הספר [...]כוניים. עם תופעה זו חייב להתמודד משרד החינוך לא רק, כדי ליישם [...] החוק במלואו, אלא מפני שאותם נערים הנוטשים ספסלי הלימודים [...]יכים לבעייה חברתית רצינית.

[...] הזעזועים הצפויים במערכת החינוך לקראת סיומה של שנת הלימודים [...]ע מן העובדה, כי הקיצוץ של 3.9% בתקציבו של משרד החינוך יתבצע [...] בשנת הכספים הבאה. הקיצוץ פירושו פיטורים נוספים של מורים [...] אחר שאשתקד פוטרו כבר כמה אלפי מורים), דבר שבוודאי יגרום [...]סכסוך עם הסתדרות המורים.

אין להתעלם גם מן העובדה, כי בגל קיצוצי התקציב נעלמים כמעט [...]לוטין לימודי מקצועות כמו מוסיקה ותקלאות שהוגדרו כנראה [...]מותרות במערכת החינוך המקוצצת, אך חסרונם בוודאי פוגע במגוון [...] ערכים ותידע שבית־ספר מודרני חייב להקנות לתלמידיו.

במגזר הערבי מתחילה שנת הלימודים בסימן של הזנחה וקיפוח משווע. [...]ל פי נתונים רשמיים קיים מחסור במאות כיתות ולמשרד החינוך אין כל [...]שובה היכן לקיים לימודים של אלפי תלמידים, שלא לדבר על כך, כי [...]ולקים מבתי־ספר ערביים שוכנים בבניינים בלתי־ראויים למטרתם.

משרד החינוך הכריז לפני שנה על „שנת הדימוקרטיה" בכל בתי־הספר [...] מבלי שניתן כבר לסכם את תוצאותיו של המבצע אפשר בכל זאת לקבוע, [...] הושגו לפחות הישגים חלקיים. נדמה, כי נבלמה חדירת הכהניזם לבתי־[...]ספר וגברה המודעות לערכי הדמוקרטיה ובמידה מסויימת גם לצורך [...]הבנה יהודית־ערבית. אין להסתפק במבצע חד־פעמי, אלא חובה להפוך [...]ת החינוך לדמוקרטיה לחלק אינטגראלי של החינוך בארץ. פרט [...]שיעורים המוקדשים לנושא זה יש להתמיד בפעילות חברתית כמו מפגשי [...]ער יהודי וערבי. פעילות זו אם תימשך ברציפות, על אף הקשיים, תחסן [...]ת הדור הצעיר שלנו בפני השפעות הרסניות של התנועות והמגמות אנטי־דמוקרטיות.

דגם חדש של „המרכבה" — ישתווה ל„לאופרד" הגרמני ול„אמ־ו" האמריקני

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

בסדנאות חיל חימוש של צה"ל שוקדים עתה על פיתוח דגם חדש של טנק „המרכבה", הנמצא כבר בשלבי פיתוח מתקדמים, וישולב בעתיד במערך השריון של הצבא.

בטנק „המרכבה דגם 3" ישולבו טכנולוגיות מתקדמות ביותר בתחום בקרת האש והמיגון, בתחום הגנת צוות הטנק, מאש אויב, מדובר על שיפור במאות אחוזים. טנק „המרכבה דגם 3" ישתווה להערכת מקורות צבאיים, בתכונותיו, ברמתו הטכנולוגית ובביצועיו לטנק „לאופרד" הגרמני ולטנק ה„אמ־1" האמריקני.

ב„מרכבה" המשופרת שוקדים גם על פיתוח ושיפור המזל"קים (מערכת זחלים, קפיצים ומסועים), דבר שישפר לאין ערוך את יכולת העבירות והשרידות של הטנק.

[handwritten margin note, Arabic script] الكتاب [...]

שולץ יבוא לפיסגה רק

מאת זאב בליצר
(סוף מעמוד ראשון)

מסר אתמול, כי מימשל הנשיא רייגן דחה הצעה רשמית שהגיש לו פרס להפוך את הפיסגה עם מובארק למעין „ועידת קמפ־דייוויד מספר 2", כלומר ועידה שתוקדש למו"מ בהשתתפות ארה"ב.

אך נציגים ישראלים בוושינגטון אמרו, כי האפשרות ששולץ יבוא לאיזור, לרגל פיסגת פרס־מובארק, ממשית בהחלט. עם זאת הודו, כי דבר לא נקבע עדיין סופית בעניין זה. „זה עדיין תלוי באוויר," אמר על כך פקיד־רשות ישראלי. הוא ציין, כי שולץ ועוזריו פוסחים על שני הסעיפים בנושא זה כבר שבועות אחדים.

פקידי־רשות אמריקנים אומרים גם הם, כי לא נתקבלו בעניין זה החלטות סופיות, אך הם מציינים בה בעת, כי שר החוץ האמריקני „לא החליט לא לנסוע."

תלוי בהתקדמות

פקידי רשות אמריקנים אחרים הביעו ספק באפשרות ביקורו של שולץ באיזור, נוכח סדר־יומו העמוס בספטמבר, הכולל נושאים חשובים כגון היחסים בין שתי מעצמות־העל ובעיית דרום־אפריקה. בכל מקרה – ציינו המקורות הללו – שולץ הרי ייפגש עם פרס כעבור כמה ימים, בעת ביקורו של ראש הממשלה בוושינגטון. „איני חושב שיש טעם רב לביקורו באיזור בשעה זו," אמר אחד מפקידי־הרשות האמריקנים. לדעתו, יש רק דבר אחד העשוי להצדיק את ביקורו במזרח־התיכון בימים אלה, והוא „פריצת דרך של ממש" בבעיית הייצוג הפלשתיני במו"מ על השכנת שלום באיזור.

מקורות אמריקנים הטילו אתמול ספק רב באפשרות שתושג פריצת־דרך מעין זו בקרוב, למרות פעילות דיפלומטית קדחתנית של הרגע האחרון, שבה היו מעורבות, בימים האחרונים, ירדן, מצרים, ישראל וארה"ב.

הישג דיפלומטי

פקידי־רשות אמריקנים אישרו, כי פרס אכן מנסה לזכות בנצחון דיפלומטי כלשהו בנושא סבוך זה לפני מועד הרוטציה, באוקטובר. יש בכך, אולי, כדי להסביר את שאיפתו של פרס להניע את שולץ למעורבות פעילה בנושא זה.

דיווח ריפאעי למובארק

ראש ממשלת ירדן, זאיד ריפאעי, שב אתמול לרבת־עמון בתום ביקור בן 4 שעות באלכסנדריה, שם נפגש עם נשיא מצרים, חוסני מובארק, מסר לו איגרת מאת המלך חוסיין ודיווח לו על שיחותיו של המלך עם תת. שר החוץ הסובייטי, יולי וורונצוב, בסוף השבוע שעבר.

וורונצוב מסר לפני צאתו מרבת־עמון בשבת, כי שיחותיו עם המלך התמקדו במצב במזה"ת ובמלחמת איראן־עיראק.

דיפלומטים באיזור אומרים, כי מטרת סיורו של וורונצוב, שביקר גם בדמשק, היתה לפעול למען „אחדות פלשתינית" לקראת ועידת הפיסגה האמריקנית־הסובייטית, האמורה להערך השנה, ולקראת פיסגת פרס־מובארק.

אמש נפגש וורונצוב באלג'יר עם יאסר ערפאת ועם נציגים אלג'יריים לשיחות על המצב במזה"ת.

פעילות דיפלומטית בענייני האיזור היתה אתמול גם בג'דה, בסעודיה, לשם הגיע שר החוץ הצרפתי, ז'אן ברנאר ריימון. מקורות דיפלומטיים ערביים ומערביים מסרו אתמול, כי שיחותיו נסבו על ההתפתחויות בנושא הסכסוך הערבי־הישראלי ובאמצעים העשויים לשים קץ למלחמת איראן־עיראק. (עיר. ע"צ. אי.פי.)

מאת דליה שחורי
(סוף מעמוד ראשון)

בלשכת ראש־הממשלה, כי עד סוף השבוע, או ראשית השבוע הבא, יהיה ניתן לחתום על שטר־הבוררות על טאבה.

במידה שלוח זמנים זה יתקיים, תיערך פגישת הפיסגה בין נשיא מצרים חוסני מובארק לבין ראש־הממשלה שמעון פרס באלכסנדריה, בשבוע הבא, בימים ד' ו־ה', 10־11 בספטמבר.

„תגובה לניוזוויק"

לשכת ראש־הממשלה הכחישה אמש פרסום בשבועון „ניוזוויק", לפיו דחו הנשיא רייגן ומזכיר המדינה ג'ורג' שולץ את בקשת ראש־הממשלה שמעון פרס, כי שולץ ישתתף בפגישת הפיסגה באלכסנדריה, וזאת בנימוק, שבפגישה זו לא מובטחת כל התקדמות מדינית. מקורות בלשכת ראש־הממשלה טענו, כי הרעיון ששולץ יבוא לאזור לקראת הפיסגה היה רעיון אמריקני וישראל לא התערבה בכך.

השגות על המדידה

מנכ"ל משרד החוץ דוד קמחי ייצא למצרים, יחד עם היועץ המשפטי של משרד החוץ רובי סייבל, כנראה מחר, כדי להפגש מחרתיים, יום ד', עם שר־החוץ המצרי איסמת עבדול מאגיד. אמש יצא למצרים מיופה הכוח בשגרירות מצרים בישראל מוחמד באסיוני, כדי לנסות להקדים את הפגישה בין מגיד וקמחי.

הכוונה היא ללבן בפגישה זו את חילוקי הדעות שעוד נותרו, כדי לאפשר עוד לפני סוף השבוע את סיום סימון הגבול ואת מינוי הבוררים הבין־לאומיים.

נודע, כי לאחר שכבר סומנו באזור טאבה, בין היתר, ארבע נקודות־הגבול הבעייתיות ביותר, העלו המצרים השגות על אופן המדידה. לטענתם, האבנים שבהן סומנו ארבע הנקודות הן גדולות מדי ובכך הן יוצרות עיוות של הסימון. יצויין, כי מדובר בקו שאורכו הכולל כ־40 מטר.

התנגדויות שמיר

בינתיים הביע אתמול מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ יצחק שמיר התנגדות פומבית לכך שבפגישת הפיסגה יקיים פרס דיונים עם מובארק על קידום תהליך השלום עם ירדן והפלשתינים. שמיר אמר, בתוכנית „מסיבת עתונאים" ב„קול ישראל", כי בפגישה הראשונה צריך לדון על יחסי ישראל־מצרים, „זה הנושא העיקרי והראשון במעלה". שמיר הוסיף, כי אין טעם לדבר על שלום עם מדינות אחרות בטרם יבוסס השלום עם מצרים. „קודם אנו צריכים להיות בטוחים שהשלום הוא איתן ואחר־כך נדבר אתו (עם מובארק) אם אפשר לעשות יחד עם מצרים מאמצים כדי להרחיב ולהעמיק את השלום באזור, שיקיף גם מדינות אחרות".

דוחים התנגדות שמיר

מקורות בלשכת ראש־הממשלה אינם מודאגים מגישת הליכוד ואינם סבורים, כי היא תמנע מפרס מלדון עם מובארק על קידום תהליך השלום. מקורות אלה אמרו, כי לפי קווי היסוד של הממשלה, אין שום מניעה לדון בהרחבת תהליך השלום, שהוא אינטרס ישראלי לכל דבר. עוד אמרו המקורות, כי אין ספק, שבפגישת הפיסגה יעלה פרס שני נושאים עיקריים: היחסים ההדדיים בין ישראל ומצרים, וקידום תהליך השלום.

המקורות אמרו עוד, כי ארה"ב פועלת לזירוז המגעים המתקיימים עתה בין ישראל ומצרים, כדי שיהיה ניתן לקיים את פגישת הפיסגה בלוח הזמנים שנקבע.

נוסחה לשיתוף אש"ף

יצויין, כי על פי המידע הנמצא בירושלים, והוא אינו רב, על השיחות בין מובארק והמלך חוסיין, מנסה מובארק למצוא נוסחה לשיתוף אש"ף במו"מ שייפתח בין ישראל ובין משלחת ירדנית־פלשתינית, אך עד כה לא הצליחו שני הצדדים להגיע לכלל נוסחה מוסכמת.

לא פרס תנחומים

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

ראש הממשלה שמעון פרס יצא לארה"ב לביקור קצר ביום א' ה־14 בספטמבר, למחרת, ה־15 בחודש, ייפגש פרס עם הנשיא רונלד רייגן. כן צפויות לפרס פגישות עם סגן הנשיא ג'ורג' בוש ועם מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ. פרס ישהה בוושינגטון יומיים, שבמהלכם ייפגש גם עם אנשי עסקים ועם המנהיגות היהודית. ב־17 לחודש יבקר בקנדה, שם ייפגש עם ראש הממשלה בריאן מאלרוני. גם בקנדה ישהה פרס יומיים.

מקורות בלשכת ראש הממ־שלה דחו אתמול כ„מצוצה מן האצבע" ו„חסרת כל יסוד" את הידיעה שפורסמה ב„ניוזוויק", לפיה הסכים הנשיא רייגן לקבל את ראש הממשלה פרס בחודש ספטמבר בבחינת פרס ניחומים. המקורות ציינו, כי מועד הפגישה נקבע כבר לפני זמן רב.

דיון ב„הכרעות גורליות"

הערב יתקיים באולם צוותא ת"א רב־שיח על סיפרו החדש של הפרופ' יהושפט הרכבי „הכרעות גורליות". הערב מאורגן על־ידי המרכז לשלום.

בדיון שינוהל ע"י ח"כ ויקי טור שם־טוב, ישתתפו הפרופ' שלמה אבינרי, אלוף (מיל.) יוסף גבע והמחבר יהושפט הרכבי.

התיזה המרכזית של הספר — כפי שנרמז בשמו, היא שישראל ניצבת בפני הכרעות גורליות שתקבענה לא רק את ציביון החיים בה, אלא אף את עצם קיומה. המחבר מנתח את מצבה של ישראל ומצביע על דרכי המוצא מן המשבר.

הרכבי, מי שעמד שנים בראש המוסד, הוא אחד המומחים בעלי השם הבינלאומי לבעיות איזורנו, ומרצה כיום באוניברסיטה העברית על יחסים בינלאומיים ועל המזרח התיכון.

הרב־שיח שיתקיים הערב ב־20.30 נערך לאחר מאמרים רבים שפורסמו בעיתונות בנושא המעורר עניין רב.

נהרג בתאונות

נהג מכונית פרטית נהרג אמש בבוקר בהתנגשות בין רכבו לבין סמיטריילר בצומת מורשה.

מתה מפצעיה

תושבת תל־אביב, קלור טרמי בת 40, שנפצעה קשה בסוף השבוע, לאחר שנפגעה ע"י רכב מסחרי, בשעה שחצתה את דרך הטייסים בת"א, מתה מפצעיה בבית החולים „שיבא" בתל־השומר.

מטה האחיות: אם

מאת חיים מרגלית
(סוף מעמוד ראשון)

והאחים בבתי־החולים שהוא יעמוד לצידם כדי לקדם אותם בנושאי שכר כבנושאים אחרים.

פתרון יסודי

היא הדגישה שלמרות הסכם המסגרת שנחתם בשבוע שעבר במגזר הציבורי, בו מקדמים את כל העובדים בדרגה אחת, דהיינו תוספות שכר שבין 8 ל־12 אחוז, המצב בקשר לאחיות והאחים בבתי־החולים שונה. אצל האחיות והאחים אין דרגות אלא רמות, והשכר הוא כותאם לתפקיד, ומכאן שגם נציגי המעסיקים ונציגי ההסתדרות יצטרכו להכין שפתרון הבעייה של האחיות והאחים חייב להיות יסודי, על מנת שהם לא יצטרכו לנקוט בצעדים קיצוניים של נטישה.

הסכם אפשרי

דובר משרד הבריאות שמואל אלגרבלי אמר לכתב „על המשמר" ששר הבריאות ונציגי משרד הבריאות יושבים כבר יומיים בישיבות בלתי פוסקות על מנת להכנס למו"מ עם חטיבת האחיות והאחים בבתי־החולים, כדי לפתור את בעיותיהם. השר עושה מאמץ עליון כדי להגיע להסכם עם האחיות והאחים; לדברי דובר משרד הבריאות הסכם זה הוא אפשרי בגלל הנספח להסכם המסגרת, העוסק במו"מ מיוחד ונפרד עם העובדים הסוציאליים ואחיות בתי־החולים.

לכתב „על המשמר" נודע מחוגי ההסתדרות שהמצב דורש התייחסות מיוחדת, בעיקר מצידו של חיים הברפלד, יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, שבגלל התפטרותה של מזכירת הסתדרות האחיות והאחים כרמ־יה פרן, הוא הפך למזכיר הסתדרות זו, והוא יצטרך לנווט דרכו בין תביעות האחיות והאחים בבתי החולים, לבין הלחץ המופעל עליו מצד אחיות הקהילה, שמספרן אינו קטן מהאחיות והאחים בבתי־החולים.

מאת כתבנו לענייני עבודה
(סוף מעמוד ראשון)

הדרישות. אם תיכשל הפגישה יוותרו האחיות לבדן במאבקן ללא גיבוי ההסתדרות.

הוועד הפועל הקדיש אתמול חלק ניכר מישיבתו למשבר אחיות בתי־החולים.

יו"ר סיעת תכלת־לבן יעקב שמאי דרש כי קופת־חולים תחתום על הסכם נפרד עם האחיות.

יו"ר סיעת חר"ש בנימין גונן תבע מההסתדרות לתמוך לכל אורך החזית ולא להסתתר מאחורי בעיית התקנים. יו"ר סיעת ר"ץ רן כהן הטיל את האשמה למתרחש על הממשלה וההסתדרות כאחד.

הבדלים משמעותיים

קיסר הציג את דרישות ההסתדרות ואת תביעות האחיות. ההסתדרות, לדוגמה, דורשת הגדלת התקנים באלף וחמש מאות, תוך שלוש השנים הבאות, האחיות, לדבריו, דורשות אלפיים. האוצר הציע 720 תקנים במהלך שש השנים הבאות, ועתה הוא כבר מוכן להגיע ל־950 תקנים. על פי קיסר מחפשים דרך לפצות את האחיות בעניין תנאי השכר מבלי לשבור את הסכמי המסגרת.

מעל ומעבר

לדברי הברפלד דרישות השכר של אחיות הן מעל ומעבר לתוספת של חמישים אחוזים „ואסור לנו בשום פנים ואופן לקבל את דרישתן בעניין, כי הדבר יפרוץ את הסכמי המסגרת". הברפלד אמר עם זאת כי נציגי הממשלה למשא־ומתן לא פעלו בתום לב והממשלה איננה מוכנה לעמוד מאחורי הסכם שהיא עצמה חתומה עליו.

באשקלון ובפקין — אותו מספר מובטלים

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום

דבר אחד לפחות משותף נמצא לפקין שבסין ולאשקלון שבישראל: אלף שש מאות מובטלים. באשקלון — מתוך אוכלוסיה של 60 אלף, ובפקין — מתוך 4 מיליון, בתזכיר שנמסר לשר שרון בביקורו. אמש נאמר כי מספר דורשי העבודה שנרשמו בלשכות התעסוקה הוא כ־1300, ועוד כ־300 מובטלים התייאשו ואינם פונים ללשכה עוד. כמספר הזה של מובטלים, נמסר אתמול, קיים גם בעיר המיליונים שבסין.

משמרת מחאה של מפ"ם נגד הפלייה ב„רמדה"

משמרת מחאה נגד הנהלת מלון „רמאדה רנסאנס" בירושלים התקיימה אתה"צ מטעם סניף מפ"ם בבירה, נגד הוראת מנהל המלון שכוונה לעובדים הערבים שלא לדבר ערבית בין כותלי המלון.

כמה עשרות בני נוער וצעירי מפ"ם נאספו בכניסה למלון ונשאו שלטים שקראו לשיוויון זכויות בעבודה ליהודים וערבים.

„המשמר"
עתון יומי
على الهمشمار
جريدة يومية
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3־43360־4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חודים 102־121 טל' 6־225125. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

צלצול מהיר

יהודית בן־מנחם, החוג לחינוך באוניברסיטת תל־אביב

„גיאוגרפיה היה כיף, ספרות היה בסדר..."

במחקר השוואתי בין כיתה בבית־ספר רגיל לבין כיתה בבית־הספר הפתוח, הגעת למסקנות מעניינות בדבר ההבדלים בין שתי שיטות ההוראה. מה הם ההבדלים?

ההבדל העיקרי התבטא ברמה ובאיכות של הקשר שנוצר בין המורה לתלמידים ולהורים ובין התלמידים לבין עצמם. בהשוואה בין כיתה ו' של מורה טובה מאוד בבית־הספר הרגיל וכיתה ו' של מורה טובה מאוד בבית־הספר הפתוח התברר, כי המורה בבית־הספר הרגיל — גם אם הוא רואה את הקשר בינו לבין התלמידים בעדיפות ראשונה — אינו יכול לטפח את הקשר הזה כשהוא נאלץ לרוץ אחרי חומר הלימודים. ככל שגיל התלמידים עולה ולחץ הבחינות גובר, אין המורה מסוגל לעמוד במירוץ אחרי החומר וגם להקדיש תשומת־לב אישית לכל תלמיד. אני עצמי הייתי מורה ועזבתי את ההוראה מסיבה זו של שחיקה והתעייפות מן המירוץ המתמיד.

ובבית־הספר הפתוח?

העדיפות הראשונה בבית־הספר הפתוח היא: מה קורה לתלמיד. תשומת־הלב ניתנת לילד הן כתלמיד, הן כאדם. כשמורה נכנסת לכיתה והתלמידים מספרים על ספר שקראו או על תוכנית שראו בטלוויזיה — המורה תתייחס קודם כל למה שחשוב להם ומעניין אותם ורק אחר־כך לשיעור עצמו. המפתיע הוא, שהילדים מגיעים לחטיבת־הביניים כשהם יודעים הרבה יותר מילדי בית־הספר הרגיל. גם ההורים, שיש להם ילד בפתוח וילד ברגיל, אמרו, שילדי בית־הספר הפתוח קוראים יותר ספרים ועיתונים ומשוחחים על נושאים שברומו של עולם מבחינה פוליטית וחברתית. מכיוון שההתייחסות בבית־הספר היא אל כלל אישיותם של הילדים ולא רק אל החומר הלומד שלהם, כפי שזה קורה בבית־הספר הרגיל, עם אווירתו הניטרלית. גם הילדים אינם מפרידים בין בית־הספר לבין כלל אישיותם ואינם משאירים את מה שאיכפת להם מחוץ לכיתה. הדבר הוכח גם במחקרים רבים שנעשו בארה"ב בנושא זה, כמו מחקרו של ג'י. אי. גודלד, שספרו „מקום ושמו בית־ספר — סיכויים לעתיד" יצא באחרונה.

האם ישנם גם הבדלים בהתנהגות התלמידים במובן החברתי?

כן. בבית־הספר הרגיל מוכרת לנו התופעה של מלך או מלכת הכיתה, הרודים בתלמידים האחרים. בבית־הספר הפתוח משתדלים המורים באופן מודע למנוע גילויים כאלה ואחרים, ודואגים לכך שהתלמידים, יתייחסו זה לזה באופן דמוקרטי. גם בתעודה, שכותב התלמיד בעצמו, הוא נדרש לסכם, בין השאר, עד כמה הוא טוב כחבר. אם לצטט את מה שכתבו התלמידים עצמם על השיעורים, נתקלתי בהתבטאויות כמו: „גיאוגרפיה היא כיף, ספרות היה בסדר, חקלאות היה כיף, והכי כיף היתה ההפסקה"; „חווה היתה חולה, או לא הלכתי לחשבון, מ־10 עד 11 עברתי על חשבון לבד."

אתי רונאל

לאחר חודשי ספיגה — הזרמה באוגוסט

במגמה לאפשר גיוס כספים לסקטור הפרטי

מאת כתבנו הכלכלי ב־ים

משרד־האוצר החליט כנראה להגדיל את סכומי הכסף אשר יוכל הסקטור הפרטי לגייס בשוק ההון, על חשבון הממשלה.

בחודש שעבר לא עשה המשרד מאמצים מיוחדים למחזר חובות פנים שמועד פרעונם הגיע. על כן הסתיים החודש עם עודף פדיונות, מעל הגיוס, ביותר מ־400 מיליון שקל. המספרים הרשמיים על ההזרמה של הממשלה אמורים להתפרסם היום.

בניגוד למה שקרה בחודשים האחרונים צפוי שבחודש אוגוסט תרשם הזרמה ולא ספיגה של כספים.

מאז תחילת שנת הכספים, ספג האוצר מאות מיליוני שקלים מהציבור, כתוצאה מגביית מס שמעל התחזית. לדברי מקורות באוצר יש כוונה להשתמש לפחות בחלק מסכומים אלו כדי להגדיל את נפח הגיוס של הסקטור הפרטי בשוק ההון, על חשבון גיוס ההון של הממשלה.

קצין חינוך ראשי

(סוף מעמוד ראשון)

הכותרת: „משפט זיו, אונס שוחד ומירמה", בלווית תמונה גדולה של תא"ל זיו במרכז העמוד, כאשר אונס ושוחד יוחסו למקרים שארעו בעבר בלי כל קשר אליו. קוראי העתון, רב התפוצה בצה"ל ומחוצה לו, הקוראים את הכותרות בלבד, יכלו לייחס בטעות את כל המעשים הללו לתא"ל זיו.

נזיפה לעורכים

הכתבה הבעירה את חמתו של קצין חינוך ראשי תא"ל דגן (המתונה על הבטאון) וזה קרא אליו לבירור את כל אנשי „במחנה". בבירור שנערך אתמול בשעת בוקר מוקדמת נזף דגן באנשי „במחנה" והדגיש בפניהם את חשיבות אמינותו של עתון בעל תפוצה גבוהה וקבועה כמו „במחנה". עם זאת הבהיר תא"ל דגן כי הוא „לוקח את המקרה המצער כתקלה בלבד". קצין חינוך ראשי קבע כי בשבוע הבא תתפרסם שוב תמונתו של תא"ל רמי זיו בלוויית התנצלות ותיקון באותו עמוד בעתון.

הננו מודיעים בצער
על מותה של אמא
ויקטוריה בורלס
ומשתתפים בצער
עליזה ושלמה בורלס והמשפחות
ההלוויה תתקיים מחר, יום ג' 2.9.86 בשעה 10.00
קיבוץ עין־שמר

הממשלה אישרה מינוי של גד גולן לשגריר בקמרון

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

הממשלה אישרה אתמול את המלצת שר החוץ יצחק שמיר למנות את גד גולן לשגריר ישראל בקאמרון. גולן שימש בשנתיים האחרונות קצין אינטרסים של ישראל ביאונדה, בירת קאמרון.

ראש הממשלה שמעון פרס דיווח לשרים על מסעו בקאמרון. הוא הביע הערכה רבה לנשיא פול ביאה וציין, בין היתר, כי לקאמרון תקציב מאוזן. הוא אמר, כי 300 קאמרונים לומדים קבלה. כן סקר פרס את ההסכמים שנחתמו עם קאמרון.

נשיא ארה"ב רונלד רייגן שיגר אתמול איחולים לראש הממשלה שמעון פרס לרגל חידוש היחסים הדיפלומטיים בין ישראל וקאמרון. הנשיא רייגן כתב, כי „אירוע זה הוא אות כבוד למנהיגות של שתי המדינות והוא יסייע לקדם את עניין השלום המשותף לכולנו".

קשיים במו"מ על הסכם המסגרת במגזר הפרטי

הברפלד מזמן המזכירים הארציים לדון באפשרות של נקיטת צעדים אירגוניים

מאת כתבנו לענייני עבודה

הוועד הפועל של ההסתדרות הסמיך אתמול, בישיבה שלא מהמנין, את האגף לאיגוד מקצועי לנקוט צעדים אירגוניים, אם המשא ומתן עם המעסיקים הפרטיים על הסכם מסגרת לא יסתיים בימים הקרובים.

בין התומכים בהצעה איגוד העובדים הליבראליים אשר פרשו מסיעת תכלת לבן.

יו"ר האגף חיים הברפלד זימן מחר, את המזכירים הארציים במיגזר הפרטי כדי לדון בצעדים שינקטו אם לא יסתמן הסיום המהיר של המגעים.

הצדדים חלוקים במספר נקודות; אמנם קיימת הסכמה להעלאת שכר המינימום ל־450 ש"ח אולם ההסתדרות מבקשת כי הדבר ייעשה עד חודש מרס הקרוב בשני שלבים, ואילו המעסיקים רוצים „למשוך" עד אפריל בפריסה אחרת.

לגבי תוספת השכר בשיעור של בין חמישה לעשרה אחוזים מוסכם, כי החצי הראשון ישולם במשכורת אוקטובר המשולמת בספטמבר אך לגבי מועד החצי השני קיימת מחלוקת וכן לגבי הוצאת רכיבים מהכנסת המינימום כדי שיוותר שכר נקי מכל „ונבות".

נציג מפ"ם יוריה לבן אמר אתמול בישיבת הוועד הפועל: „השחיקה בסקטור הציבורי, הגבוהה בהרבה מואת בפרטי, אילצה את ההסתדרות לסיים תחילה את הדיונים במיגזר זה ורק אחר כך להתפנות למיגזר התעשייה־פרטי". הוועד הפועל אישר את הסכם המסגרת בשירות הציבורי שנחתם בשבוע שעבר.

תמיר התפטרה מהמו"מ

חברת הוועדה המרכזת עליזה תמיר הודיעה אתמול (יום א') בישיבת הוועדה המרכזת על התפטרותה מהוועדה לניהול מו"מ לשכר מינימום.

תמיר הסבירה שהתפטרותה באה „מתוך מחאה על דרך לניהול המו"מ על שכר המינימום בהסכם השכר במיגזור העסקי לשנת 1986/7".

במכתב ההתפטרות ששיגרה עליזה תמיר למזכ"ל ההסתדרות וליו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד ומ"מ אפרים זילוני נאמר, בין היתר: „הוועדה הוזמנה פעם אחת בלבד בתאריך 17.7.86 לישיבת מו"מ עם ועדת המעסיקים ומאז חלפו כחודשיים וחצי ואין הסכם.

„אין מו"מ בין חברי הוועדה, אין התכנסות ועדת המאבק — הדרך אינה נראית לי למרות כל בקשותי ותביעותי בנידון.

„לכן, הנני רואה עצמי משוחררת מתפקיד זה בצער ובכאב" — אומרת עליזה תמיר.

ועידת הבלתי מזדהות תקרא להטיל סנקציות על ישראל

הארארה. — לפי ההצעות לסדר־היום שהוכנו לוועידת־הפיסגה ה־8 של גוש המדינות הבלתי־מזדהות, העומדת להפתח היום בהארארה, תקרא הוועידה להטיל עיצומים על ישראל, בין היתר לניתוק הקשרים הדיפלומטיים והכלכליים עמה, ותוקיע בחריפות את מדיניות ישראל בשטחים.

הוועידה גם תאשר, שאש"ף הוא „הנציג היחיד והלגיטימי" של העם הפלשתיני, ותדרוש לכנס ועידת־שלום בין־לאומית.

כן אמורה הוועידה להוקיע את ההפצצות האמריקניות על לוב. הצעה אחרת, שקרוב לוודאי תתקבל בפיסגה, קובעת שיש הבדל בין „פעולות המתנהלות במסגרת מאבק לשחרור לאומי" לבין פעולות טרור, והיא תוקיע את הטרור המדיני" וכן את הפעולות של „שכירי־חרב".

לגבי מלחמת עיראק־איראן, תקרא הוועידה לשתי המדינות (שתיהן חברות בגוש) לחדול מפעולות איבה ולפתוח בשיחות שלום.

לגבי דרום־אפריקה יידרשו ראשי המדינות לאשר תוכנית פעולה כולל עיצומים, ובין היתר השעיית קשרי־התעופה והספנות עם מדינה זו, וכן הקמת קרן מיוחדת לתמיכה בשש „מדינות החזית" (אנגולה, בוצואנה, מוזאמביק, טאנזאניה, זאמביה וזימבאבווה). תהיה זו הפעם הראשונה שהמדינות הבלתי־מזדהות יצורו בצעדים ממשיים נגד פרטוריה.

לגבי בחירת הנשיא הבא של הגוש, ידוע כי ניקאראגואה היא המועמדת היחידה, אולם יתכן שמדינות אחרות יתנגדו לכך שהתנועה תתנהל על־ידי מדינה הנוקטת עמדה פרו־סובייטית ברורה. (ע־צ)

מונתה ועדת שרים לקביעת עדיפויות בפיתוח רשת הכבישים

הוועדה תגיש המלצותיה בתוך חודש ■ התקציב לפיתוח כבישים השנה — 110 מיליון ש"ח

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

הממשלה מינתה אתמול ועדת שרים בראשות שר האוצר משה נסים, שתבדוק הצעות שונות בעניין עדיפויות הטיפול בכבישים ופיתוח הרכבות. הוועדה, שחבריה הם השרים חיים קורפו, משה שחל, דוד לוי וגד יעקבי, תגיש את המלצותיה לממשלה תוך חודש. הממשלה תקיים לאחר מכן דיון מיוחד על מצב הכבישים בישראל.

אתמול דנה הממשלה בתאונות הדרכים. שר התחבורה חיים קורפו הציג תוכנית חומש־שנתית לשיפור הכבישים, ובכלל זה קידום פרוייקט נתיבי איילון, בעלות כוללת של 460 מיליון דולר. קורפו אמר, כי את הכסף אפשר להשיג על ידי הלוואות, אגרות רישוי ורכב, מילוות פנימיים וחיצוניים וכבישי־אגרה. קורפו הציע עוד, להעביר את רכבת ישראל לסמכות רשות הנמלים.

ראש מינהל הבטיחות בדרכים איתן בן־יהושע אמר, כי קיים רפיון במודעות הציבור לבטיחות בדרכים. מפכ"ל המשטרה רב־ניצב דוד קראוס אמר, כי 15 אחוז מתאונות הדרכים נובעים מאי שמירת מרחק בין כלי רכב בעת הנסיעה, ו־12 אחוז — מאי מתן זכות קדימה. סיבות אחרות לתאונות הן אי שמירה על נסיעה בצד ימין של הדרך ואי תקינות הרכב.

במהלך הדיון שהתפתח אמר השר יוסף שפירא, בין היתר, כי ביהודה ושומרון יש תחושה, שהרבה מהתאונות עם מכוניות ערביות הן לא מקריות.

שר המשטרה חיים ברלב השיב על כך, כי מאז ינואר השנה ועד היום היו מעורבים בתאונות עם נפגעים 16.634 כלי רכב, מתוכם רק 161 מכוניות מהשטחים המוחזקים. ברלב ציין, כי הגורם האנושי הוא העיקרי בתאונות.

נסים: למצוא מקורות

שר האוצר משה נסים אמר, כי קצב ההשקעה הממוצע בכבישים משנת 1982 ועד היום בין 100 ל־120 מיליון ש"ח בממוצע לשנה. התקציב השנה הוא 110 מיליון ש"ח ואם רוצים להקציב סכומים נוספים, אמר נסים, צריך להצביע על מקור מימון חלופי.

ראש הממשלה שמעון פרס, שסיכם את הדיון, אמר, כי להתנהגות האדם יש חשיבות רבה במניעת תאונות דרכים. הוא ציין, כי אינו רואה אפשרות לתוספת משמעותית לתקציב. הוא תמך בעדיפות לשיפור כבישים מסוכנים. כן צידד בהצעת קורפו בעניין העברת הרכבת לרשות הנמלים ותמך בזירוז פרוייקט נתיבי איילון.

סוכם, כי שר המשטרה יבדוק את האפשרויות להגברת אכיפתם של חוקי התנועה. הממשלה פנתה לרשות השידור ולאמצעי התקשורת האחרים להגביר את מאמצי ההסברה בתחום זה.

טוניק תובע להפעיל סנקציות נגד מפלגות שלא הגישו דו"ח כספי

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

בדו"ח על מימון המפלגות בשנה וחצי האחרונות תבע מבקר המדינה, עוה"ד יצחק טוניק, מיו"ר הכנסת ש. הלל, לפעול למען הטלת סנקציות נגד סיעה שלא הגישה דו"ח למבקר לפי החוק למימון מפלגות.

בדו"ח שלו קובע המבקר, כי סיעת „יחד", המונה 3 ח"כים, לא מסרה לו את חשבונותיה, חרף פניות חוזרות ונשנות. כן הציע המבקר לכנסת לקבוע תקרה לתרומות שמותר למפלגה לקבל מיחידים. החוק בארצות הברית, למשל, אוסר על יחידים לתרום לסיעות סכומים מצטברים אשר עולים על 25,000 דולר ליחיד בכל שנת לוח.

הוארך מעצרו של החשוד בדקירת הנער סמוך לקולנוע־דן

מאת זהבה מזוס, כתבת „על המשמר"

מעצרו של קטין בן 14 תושב תל־אביב החשוד בדקירתו של גיל אלעזרוב בן חמש עשרה וחצי מבת־ים ביום ו' בלילה ליד הדיסקוטק ברחוב הירקון הוארך ב־10 ימים.

מעצרם של שלושה קטינים נוספים ושני מבוגרים, החשודים במעורבות בקטטה הוארך אף הוא. מפקד מרחב הירקון ניצב משנה אריה ביבי הוציא אתמול צו סגירה ל־30 יום נגד המועדון בקולנוע דן בטיעון שהדבר דרוש כדי לשמור על שלום הציבור.

עוד נודע כי בצו הסגירה שניתן נטען כי בעלי המקום לא עמדו בתנאי הרשיון ואף מכרו משקאות אלכוהוליים שם.

המשטרה מצאה אתמול גם את האולר שבעזרתו בוצע מעשה הרצח. נודע כי הנער החשוד מסר גרסתו לחוקריו והוביל אותם למקום שבו הוטמן כלי הרצח.

הקצבת מט"ח לא תוגדל

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

סיכויים שהקצבת מטבע חוץ לנוסעים לחוץ־לארץ תוגדל לפני סוף עונת הנסיעות, לאלפיים שקלים — קלושים ביותר אמר אתמול דובר האוצר. נושא הגדלת הקצבת מטבע־חוץ לא נדון כלל במשרד ועל כן לא צפוייה שום החלטה בקרוב בעניין זה. משרד האוצר הגיב בכך לדיווחים לפיהם שוקלים להגדיל את הקצבת מטבע החוץ של נוסעים לחו"ל ל־2000 דולר, לעומת 700 דולר כיום.

הסימפוזיון הלוריני
לבינה מלאכותית
גדולי המומחים בענף הסבירו, בלשון השווה לכל נפש, מהי בינה מלאכותית, עקרונות מערכות מומחיות, יישומים בתעשיה ועוד. כן הוצגו מערכות קיימות ופעילות. הארוע אורגן ע"י טקסס אינסטרומנטס ושודר מלווין לכל יבשת אמריקה הצפונית. ב־480 אתרים צפו בו כ־30,000 איש, ול־28 אוניברסיטאות היה קו פתוח לשאלות בזמן אמיתי לצוות המרצים:
אד פייגנבאום מסטנפורד, רנדל דייוויס מאם.אי.טי, ברוס בייוקנן מסטנפורד ומרק מקס מקרנגי מלון.
כעת גם אתה יכול לצפות בארוע מיוחד זה.
ביום 17 בספטמבר 1986 נקרין במלון קרלטון בתל־אביב מבחר מהקלטות הסימפוזיון. הכניסה חינם עפ"י הזמנות. יוגש כיבוד קל.
לקבלת הזמנה פנה בכתב או טלפן 03-614032, 03-625057
טקסל אלקטרוניקה בע"מ
מקבי קצנשטיין אדלר
דרך פ"ת 37 תל־אביב 67137
TEXAS INSTRUMENTS
הבחירה הטבעית בבינה מלאכותית

התייר הישראלי הציל השנה בתי המלון מסכנת התמוטטות

הכריז נשיא התאחדות בתי המלון מוריס קסוטו ■ השנה חלה ירידה של 40% בתיירות מארה"ב ו־12% מאירופה

התייר הישראלי הציל השנה את בתי המלון בישראל מסכנת התמוטטות, בעקבות המשבר שפקד את התיירות מארה"ב ומאירופה. על כך מסרו אתמול ראשי התאחדות המלונות בישראל במסיבת עתונאים שנערכה בבית סוקולוב בתל־אביב.

נשיא התאחדות מוריס קסוטו אמר, שעד סוף השנה יגיע מספר הלינות של ישראלים בבתי המלון בארץ לקרוב לחמישה מיליון, שהם גידול של 25 אחוז לעומת 1985, שבה הסתמן השינוי שחל בהרגלי הבילוי והנופש של הציבור הישראלי.

לדעת קסוטו, גילו הישראלים הרבים, שכבר ביקרו בחו"ל, את התענוג של בילוי בבית מלון. ובעקבות מס הנסיעות והתייקרות הטיול בחו"ל, החלו לבלות יותר ויותר בבתי המלון בארץ.

תנועת התיירות מארה"ב לישראל ירדה בלמעלה מ־40 אחוז השנה ואילו התיירות מאירופה, שציפו שתאזן את המצב, קטנה אף היא בכ־12 אחוז במחצית הראשונה של שנה זו. לדבריו, מספר לא מבוטל של בתי מלון היו על סף התמוטטות, אך הם ניצלו תודות למספר הרב של ישראלים שבחרו לבלות השנה את חופשתם בארץ.

הוא הוסיף שכעת פועלים המלונאים לשכנע את הציבור הישראלי לבלות בבתי המלון גם בעונת החורף, ולשם כך נערכים המלונאים למבצעי הוזלה ובילוי מיוחדים החל מראשית ספטמבר.

„הישראלי חשוב לנו מאוד ואנחנו נערוך סקר, כדי ללמוד את מוצר הנופש המתאים לדרישות הציבור הישראלי", אמר קסוטו. הוא הוסיף שהמלונאים יחד עם גורמי תיירות אחרים יפעלו עכשיו ביתר מרץ כדי להעביר את „חוק הנופש" (עתים)

למחלבת „תנובה" תל־יוסף
במלאת יובל ליסודכם
מיטב הברכות
ד"ר ויגרט בע"מ
חיפה, מפרץ, שד' ההסתדרות 182
טלפון: 726154

תא"ל גלבוע סוגר מעגל

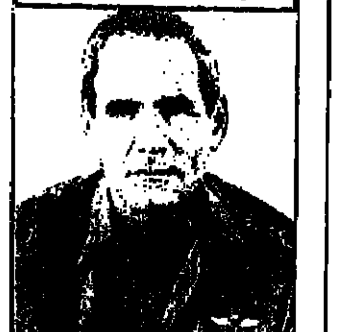

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

בעת שיקרא היום אחר הצהריים מפקד הנח"ל תת אלוף גלבוע את פקודת היום לאזרוח האחזות הנח"ל בית־הערבה יסגר מעגל אישי ארוך ורב שנים.

הוריו של תא"ל יורם גלבוע היו אף הם נח"לאים בבית־הערבה שם הכירו ונישאו.

יחד עם שאר חברי המשק עזבו את הנקודה והיום יכריז בנם מפקד הנח"ל על איזרוח בית־הערבה.

„בית הערבה" מתאזרחת היום

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

לאחר שבע שנים של קיפאון בהתיישבות בבקעת הירדן תאוזרח היום אחר־הצהריים בטקס חגיגי האחזות הנח"ל „בית הערבה" שבצפון ים־המלח ותהפוך לקיבוץ קבע של התק"מ.

ב־20.5.1948 נאלצו חברי וילדי בית הערבה להרוס ולפנות את ביתם על פי החלטת הפיקוד העליון של ארגון ההגנה ולעבור לאזור אחר.

אהרון דרור מותיקי בית־הערבה וכיום חבר קיבוץ כברי, סיפר על כך אתמול: „בניגוד לטענה, בית הערבה לא ננטשה ולא נעזבה, ראינו עצמנו כחיילים וכשנאמר לנו שבאזור סדום אין די כוח לוחם, ועלינו לעבור לשם קיבלנו זאת למרות שיום קודם לכן החלטנו שנפר את הפקודה. כפיצויים קיבל כל חבר בטלדרס ו־2 שמיכות" אמר דרור. בהתרגשות רבה הוא סיפר „כיצד מצא את הנקודה כששב אליה לביקור שנים לאחר הפינוי: „הייתי שם עם בני ולא האמנתי עד כמה זה נהרס, תושבי יריחו עקרו את הכל וסרקו את לבני הבתים. לצעירים שמאזרחים היום את בית הערבה אני מאחל בשם כולנו שלא יאלצו לנטוש שוב את אדמתם, אמר דרור.

הישוב בית הערבה מתאזרח לאחר תקופת קיפאון של מספר שנים בהתישבות בערבה. הגרעינים המיועדים לבית הערבה הם מתנועת הנוער העובד והלומד, כאשר הגרעין המייסד נמצא במסלול הנח"ל ויקבל את המקום מידי קבוצת בני קבוצים המאזרחת את „בית הערבה" היום.

באיזרוח הישוב נסגר המעגל של ישובים שננטשו במלחמת העצמאות ונבנו שוב לאחר מלחמת ששת־הימים.

עד היום אוזרחו 18 האחזויות נח"ל בבקעת הירדן ועוד 7 מחכות לאזרוח.

עלייה בהתנדבות

בתקופה האחרונה נרשמה עליה של כ־10 אחוזים בהתנדבות בני הנוער לשרות בנח"ל. תופעת הסרבנות ללכת לקורסי קצינים נעלמה, ובמחזור האחרון היה צורך לבחור את הטובים יותר מתוך הטובים — כך אמר אתמול מפקד הנח"ל תת אלוף יורם גלבוע בפגישה עם כתבים צבאיים במשרד הבטחון בת"א.

עוזר שר הבטחון להתיישבות שמעון שבס מסר, כי בשנתיים האחרונות חל קיצוץ של כ־20% בתקציב הבטחון המיועד להתיישבות וכי רוב התקציב הופנה לעיבוי וחיזוק האחזויות נח"ל ולפיתוח תשתית לכבישים בטחוניים.

„מדיניות משרד הבטחון עתה היא לתחזק את האחזויות נח"ל רק אם המקום מיועד לאזרוח" אמר שבס.

הוא מסר כי שר הבטחון החליט להעניק עדיפות בהתיישבות לאזור גבול הלבנון רמת הגולן, בקעת הירדן, הערבה ודרום הר חברון (אזור יתיר).

שמעון שבס אמר עוד כי כ־50% מכוח הנח"ל יושב כיום ב־8 האחזויות בבקעת הירדן על פי עדיפות זו של שר־הבטחון.

להאחזויות שבהן קשים יותר חיי היום־יום, הפנה משרד הבטחון את גרעיני תנועות הנוער המורכבים מחומר אנושי איכותי יותר.

תא"ל יורם גלבוע מסר כי חיל הנח"ל עסק באחרונה בשינוי התוכנית במסלול הנח"ל כך שהאיזון הנכון בין המגל לחרב (סמל הנח"ל) ישמר.

„הקמנו את חטיבת הנח"ל ואנו עוסקים כעת בקביעת הנהגים ללוחם ולמפקד בנח"ל. אין כיום מפקד האחזות שלא שירת בתפקיד קרבי כקצין בחטיבת הנח"ל" אמר גלבוע.

בתשובה לשאלה נמסר כי 25% מחיילי הנח"ל נשארים בקיבוציהם מיד לאחר השחרור מהצבא. ראש אגף הנוער והנח"ל במשרד הבטחון אריה שמחוני מסר כי 11% מכלל המשרתים בנח"ל הם בני נוער מהמיגזר הדתי. תנועת „אמנה" (גוש אמונים) אינה שותפה בנח"ל ולעומתה לתנועת חב"ד 3 גרעיני במסלול הנח"ל.

מנהל מחלקת הבידור בטלוויזיה סיים תפקידו

מאת אתי רינאל, כתבת „על המשמר"

מנהל מחלקת הבידור בטלוויזיה חנוך חסון סיים אתמול את תפקידו לאחר 12 שנים בתפקיד. אתמול הודו לו מנהל הטלוויזיה חיים יבין וסגנו יוסי צמח, על העבודה הרבה שהשקיע בקדם־אורוויזיון ובפסטיבלי הזמר הרבים בהפקתם השתתף.

בעתיד יעסוק חסון בפרויקטים מיוחדים בתחום המוסיקה הקלה והבידור בטלוויזיה. בימים הקרובים יתקיים מכרז לתפקיד מנהל מחלקת הבידור בטלוויזיה. מכרז נוסף יתקיים גם לתפקיד עורך „מבט". וכבר נודע כי יעקב אחימאיר, ראפיק חלבי ומנשה רז, יגישו את מועמדותם לתפקיד.

מנכ"ל חברת „נופים" לשעבר נעצר בחשד מירמה וזיופים

דני ויינמן נעצר לאחר תלונות רבות של משוכנים שבאו לחפש „איכות חיים" בחברת „נופים"

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

היחידה לחקירת פשעים חמורים במטה הארצי של המשטרה בפיקודו של שמעון סביר עצרה אתמול בלילה את דני ויינמן, מי שהיה מנכ"ל חברת „נופים", בקשר להשרות במעשי מירמה וזיופים. המעצר לא הפתיע שכן בא לאחר תלונות מעשרות אנשים שהתמו חוזים עם חברת „נופים" לבניית ביתם בשומרון.

החברה הבטיחה בשעתו להקים סביון שניה ברכסי השומרון וגבתה סכומי כסף נכבדים מהנרשמים. בשלב א' תיבננה חברת „נופים" להקים 180 בתים אולם במקומם מצויים היום מספר שלדים ועבודות עפר. דני ויינמן נחקר כבר ארוכות על ידי המשטרה בטרם הוצא צו המעצר נגדו ומחר יובא בפני שופט שיאריך את שהותו בכלא לצורכי חקירה ולהכנת כתב אישום.

במלאת 30 לאסון חפציבה

„נזכור אותם ביגון ואהבה שממנה נשאב כוח למחר"

מאת שלמה גלזר, כתב „על המשמר"

בטקס זכרון שנערך בבית העלמין של קיבוץ חפציבה במלאות 30 יום לתאונת הדרכים הנוראה שבה נספו עשרה מבני הקבוץ. חלקת הקברים רוצפה באבן ומהווה פינת זכרון לנספים.

בדברי הספד אמר שמאי וסרמן, מחנך ותיק, „שוב אנו ניצבים בפני האימה. אנו חוזרים ושבים למקום התאונה לאש ולאימה. בליבנו הזעם. אש ההתרסה בוערת בקרבנו, למהו נזכור את ילדינו ביגון ובאהבה ומאהבה זאת נשאב כח למחר". הקבוץ כולו קרובי משפחה, ורבים רבים מתושבי האזור התייחדו במשך שעה ארוכה בדממת מוות עם הנספים. במשך החודש שחלף עשה קבוץ חפציבה מאמץ גדול להתמודד עם השכול ולהשיב החיים למסלולם. משפחות רבות נפגעו באופן ישיר מהאסון הנורא והדבר מקשה מאוד על התיפקוד הרגיל של הקיבוץ.

מאמץ ניכר ותשומת לב רבה הוקדשו לשיכבת גיל הנעורים. ילדי הקיבוץ ביקרו במקום התאונה וצילמו סרט וידאו בו ביטאו רבים את מועקותיהם וחששותיהם. כן הוצאו חוברות זכרון לזכר הנערים. אתמול קיים הקיבוץ ערב זכרון פנימי והועלו בו קווים לזכרם של הרוגי התאונה.

מסקנות ועדת חקירה

דמיאניוק לא התראיין ל„העולם הזה" בין כתלי הכלא

ועדת חקירה של שירות בתי־הסוהר קובעת, כי האסיר ג'ון דמיאניוק לא שוחח מעולם עם כתבת „העולם הזה", בעת מעצרו במיתקני שירות בתי הסוהר.

בעקבות כתבה שפורסמה בראשית החודש בשבועון העולם הזה, מאת הכתבת דפנה ברק, ובה מונולוג מאת ג'ון דמיאניוק, מינה מ"מ נציב שירות בתי־הסוהר, תת־גונדר שלום רוזיליו, ועדת חקירה לבדיקת נסיבות מתן הראיון.

בראש הוועדה עמד תת־גונדר מרדכי בפיר. ומסקנתה, כי הכתבת לא נכנסה מעולם לאגף בו מוחזק ג'ון דמיאניוק ולא שוחחה עמו. בכל זמן היותו עצור, תחת אחריות שירות בתי־הסוהר. במסקנות לא נאמר כיצד הושג בכל זאת הראיון, או שאולי לא היה ולא נברא.

● ביירות. — המנהיג השיעי נאביה ברי אמר אתמול, כי אין לכלול קשרים כלשהם עם ישראל בנוסחות שלום לבנוניות, שידונו השבוע.

● דובר צבאי פינלנדי, המטפל בנושאים הנוגעים לאו"ם, הכחיש אתמול ידיעות שהופיעו בעיתונות הערבית, המאשימות את היחידה הפינלנדית בכוח הבינלאומי ובחיל המשקיפים, המוצבים בסיני, בריגול לטובת ישראל.

הדובר אמר, כי ידיעות אלה „משוללות כל יסוד". הוא הוסיף, כי „פינלנד משתתפת בכוח הבינלאומי ב־21 קצינים, שרק אחד מהם נמצא במצרים והוא אינו מוצב בקרבת שארם א־שייח'".

אנשים ואירועים

אמריקני שנשך כלב ותלש אוזנו צפוי ל־6 שנות מאסר

הינגהאם, ארה"ב. — מכונאי מהעיירה הינגהאם, במדינת מאסאצ'וסטס, צפוי לשש שנות מאסר ול־250 דולר קנס על שנשך כלב ותלש חלק גדול של אוזן, כדי לזכות בהימור על 100 דולר.

ג'וב תומאס, בעל מוסך בעיירה, התערב עם אחד מעובדיו, וורן קארטיס, בן 22, כי לא יעז לנשוך את כלבו, רועה גרמני (בעל מזג נוח) ושמו פריץ. — סיפר עובד אחר, סטיפן ריקטס.

וורן קארטיס לא היסס אפילו שניה אחת. „זה היה מגעיל", סיפר שוטר. „שיכור זה ניגש מיד אל הכלב, תפס אותו, נשך אותו ותרק את האוזן. הכלב נשכב על הריצפה ויילל".

בעוד פריץ הובל למרפאה וטרינרית, נלקח גם קרטיס לכלא המקומי והואשם בפגיעה בבעלי־חיים, הנחשבת לעבירה על־פי חוקי מדינת מאסאצ'וסטס.

עמיתו של קרטיס אמר כי חשב שבעל המוסך מתלוצץ. „הוא בוודאי לא שיער שקרטיס אמן יעשה זאת. הוא אוהב את הכלב הזה, הוא חושב עליו יותר מאשר עלינו". (ע"צ)

מת קקונן — „אבי" פינלנד המודרנית

הלסינקי. — אורהו קקונן, נשיא פינלנד לשעבר, מת אתמול לפנות בוקר והוא בן 85 שנה.

במותו הסתיים פרק בהיסטוריה של פינלנד. קקונן היה אדריכל הנייטרליות של ארצו ועמד בראשה במשך חצי יובל בשנים.

קקונן, שנחשב ל„אבי פינלנד המודרנית", ידע להשאר תמיד מחוץ לבריתות צבאיות ולקיים יחסים של שכנות טובה עם שכנתו רבת־העוצמה, בריה"מ. הוא היה בעבר אלוף באתלטיקה (קפיצה לגובה) ופרש לפני חמש שנים מכהונת הנשיא, בשל מחלה.

אתמול הורדו הדגלים לחצי התורן, והממשלה החליטה להקים ועדה לדיון בפרטי הלוויתו, שבה עשויים להשתתף מנהיגים מהגוש הסובייטי וממדינות המערב.

(ע"צ, עיד)

סקר: מיטראן יביס כל מועמד ימני לנשיאות

פאריס. — הנשיא הסוציאליסטי של צרפת, פראנסואה מיטראן, ינצח בצורה משכנעת כל מועמד ימני בבחירות לנשיאות צרפת — מתברר מסקר חדש.

הסקר, העומד להתפרסם בשבועון „לה פואן", קובע, כי הבוחרים יבחרו בנשיא סוציאליסטי, בין אם מיטראן יציג את מועמדותו ובין אם יריבו הסוציאליסטי, מישל רוקאר, יחליט לרוץ.

רוקאר, הפוליטיקאי הפופולרי ביותר בצרפת, נוצח ב־1980 על ידי מיטראן בבחירות הפנימיות של המפלגה הסוציאליסטית, ואין הוא מסתיר את שאיפתו לרוץ לבחירות ב־1988.

(עיד)

„השפעת קרני צ'רנוביל על ציפורני הדורסים"

עם תחילת נדידת הסתיו של העופות הדורסים, הנדידה הראשונה אחר אסון צ'רנוביל, נערך מרכז המידע על עופות דורסים של החב' להגנת הטבע לבדיקת השלכות הזיהום הרדיו־אקטיבי על אוכלוסיית הדורסים המגיעים מאזור בריה"מ.

מליוני דורסים וציפורים אחרים החלו חולפים בימים אלה מעל ישראל בדרכם מאירופה וממערב אסיה לאזורי החריפה באפריקה. מהמרכז לעופות דורסים של החברה נמסר כי חלק ניכר מהדורסים הנודדים דרך הציר של ישראל, מגיעים ממזרח אירופה, ועלולים לשאת עימם זיהום רדיו־אקטיבי בעקבות ההתפוצצות בכור הגרעיני, בצ'רנוביל, באפריל השנה.

הזיהום עלול להשפיע לרעה על כלל העופות, אך מאחר שהאירוע התרחש בראשית עונת הדגירה, קיים חשש לנזק גדול יותר לצאצאים שבקעו השנה. אנשי המרכז יבדקו בקרוב האם חלו שינויים בזמני ההופעה של הדורסים מעל ישראל, האם מסתמנת ירידה במספרם ושינויים בתמותת הדורסים בתקופת הנדידה.

אלוף העולם ב„קפיצה לרוחק" ברכיבה על אופנוע, קריס ברומהם, גומא 20 משאיות המוצבות לרוחבן על מזח בנמל לונדון, ושובר בכך את השיא העולמי של עצמו. השיא החדש: כ־73.6 מ', והשיא הקודם: כ־63.4 מ'. (צילום איי.פי.)

התזמורת הפילהרמונית הישראלית 50
מנהל מוסיקלי: זובין מהטה

5 קונצרטים לנוער
עונת היובל תשמ"ז 1986/87

קונצרט 1 — 20.1.1987 — „אורחיו הצעירים של מאסטרו מהטה" זובין מהטה, מנצח. בהשתתפות התזמורת הפילהרמונית הצעירה
קונצרט 2 — 2.2.1987 — „סיפורה של התזמורת הפילהרמונית הישראלית" שלום רונלי־ריקליס, מנצח
קונצרט 3 — 22.3.1987 — „מצעדים" אריה ורדי, מנצח
קונצרט 4 — 27.4.1987 — התזמורת מארחת את: „תזמורת הנוער מניו־אינגלנד" בנג'מין זאנדר, מנצח
קונצרט 5 — 21.6.1987 — „הקלרינית" אריה ורדי, מנצח

כרטיסים ל־5 הקונצרטים ניתן לרכוש החל ב־1.9.86 בקופת התזמורת (היכל התרבות). בארבעת ימי המכירה הראשונים תהיה הקופה פתוחה בשעות: 10–13; 5–7. מ־5.9.86 ואילך תהיה הקופה פתוחה בשעות 10–1 בלבד.
מחירי הכרטיסים: כרטיס אחד – 50 ש"ח
כל הרוכש 2 כרטיסים – מחיר כל כרטיס 45 ש"ח
כל הרוכש 3 כרטיסים ומעלה – מחיר כל כרטיס 40 ש"ח

היום

אורזים את הילקוטים

„חינוך לנאמנות"

במשרד החינוך מדברים על הסברה מיוחדת במיגזר הבדואי, בעקבות חשיפת מנהל ומורה שהיו חברים בפת"ח ■ המורים בשטח לא כל כך יודעים איך ומה להסביר

מאת שלי יחימוביץ'

פתיחת שנת הלימודים הנוכחית במגזר הבדואי לא תהיה הפעם שגורה ואוטומטית. על המעלות המקובלות של קליטת התלמידים יעיב הפעם צילה של פרשייה מסוג חדש: לכידת חוליית הפת"ח הבדואית ששניים מחבריה היו מנהל בית־ספר ומורה.

מראשיתה היתה מערכת החינוך הבדואית סמן קיצוני בקרב הבדואים. השייחים והנכבדים המבוגרים נתפסו תמיד כנוחים להידברות וכמי שנהוג לכנותם „נאמנים למדינה". בבתי־הספר התיכוניים נשאלו תמיד השאלות הפחות נוחות. תורמת לכך לא מעט העובדה, שמחצית המורים במגזר הבדואי מגיעים מהצפון והם מסייעים להיווצרותה של זיקה לאומית פלשתינית בקרב התלמידים.

במשרד החינוך נעשים כעת מאמצים גדולים להכשיר בזירוז מורים בדואים, במקום אותם מורים ערבים. אולם דומה שאת מה שכבר נעשה — קשה לתקן. מקרב בוגרי בתי הספר התיכוניים במגזר הבדואי יוצאים פחות ופחות בדואים, שזיקתם כלפי המדינה היהודית גוברת על הזיקה הפלשתינית.

לקראת פתיחת שנת הלימודים שאלתי את הממונה על מחוז הדרום מטעם משרד החינוך, עמרם מליץ, אם היתה היערכות מיוחדת במערכת החינוך בעקבות חשיפת חוליית פת"ח. מליץ מאשר, „ודאי שיש היערכות מיוחדת", הוא אומר. „התחלנו עם הסברה מתאימה בקרב המורים, המנהלים והרשויות המקומיות — כדי להבין איך זה קרה, ואיך קרה שאנשים לא היו ערים. מכל זה אנחנו מפיקים לקחים".

על הזמן הפנוי של מורים ותלמידים, אומר מליץ, אין למשרד החינוך שליטה. אבל על השעות שעושים התלמידים בבית הספר יש אפשרויות מסויימות של פיקוח. מליץ אומר, שמאמצי ההסברה ייעשו בעיקר בקרב תלמידי התיכון, השייחים, הוא אומר, משתפים־פעולה בעניין.

מה יהיו התכנים?

לעמרם מליץ קשה לומר מה יהיו תכנית ה„הסברה" בעיקר משום שבמשרד החינוך לא חשבו, משום מה, על הפרטים הללו. מה יעשו, אני שואלת, יסבירו לתלמידים שזה רע מאד להיות בפת"ח? ינסו להגביר בהם את ה„נאמנות למדינה"?

מליץ אומר: „אנחנו מצפים מהמורים שישימו עין עכשיו. שיעשו הסברה מתאימה. שהם בעצמם יפקחו. אנחנו יודעים שהמורים בעצמם נמצאים עדיין בהלם מכל העניין".

השבוע שוחחתי עם שני מורים מהמגזר הבדואי. האחד מחורה, האחר מכסייפה. שניהם ביקשו לא להזכיר שמות. איש מהם לא קיבל תידרוך מיוחד בעניין לקראת שנת הלימודים הקרובה. המורה מחורה אומר: „בטח שאדבר על זה. אפילו אעביר להם שאלונים, שיכתבו מה הם חושבים על זה, ואחר־כך נראה את התוצאות ונשוחח על זה בצורה פתוחה".

גישה נאיבית

המורה מכסייפה אומר, שגישת חברו היא גישה נאיבית ובלתי אפשרית. „ומה אתה תגיד לתלמידים?", הוא מקשה. „אתה תוכל לדבר איתם על הכיבוש? על שורשי הסכסוך הישראלי־ערבי? הרי ברגע שתדבר על זה כבר לא תהיה מורה?!

ממשרד החינוך מעבירים למנהלים ולמורים מסר מעורפל, שמשמעו — הסבירו לתלמידים שהמעשה שעשו המנהל והמורה שנלכדו היה רע. אולם המורים, מן הסתם, יתקשו מאד לעשות דבר, שהם עצמם אינם מאמינים בו. לא פגשתי אפילו מורה אחד שיגנה באופן חד־משמעי את השתייכותם של השניים לפת"ח. לכל היותר מגנים טרור, מגנים אלימות. ותמיד הם ממהרים להוסיף, כי בתנאי כיבוש פיקוח ואפליה — צומחת התנגדות פעילה.

באחת משעות החינוך שלו, שדיברו על סברה ושתילה, שמע אחד המורים עימם שוחחתי צפצוף צורמני של מכשיר הקלטה. התלמידים החלו לחפש בחדר הכיתה. המכשיר נתפס לבסוף על גופו של אחד התלמידים. הנער פורק מהמכשיר, והובא אל המנהל. התלמיד הזה הוא ללא ספק בקטגוריה של מה שאנו מכנים „בדואים נאמנים למדינה". המנהל לא נזף בו, כמובן, אלא רק הביט בו ארוכות. בכיתתו הוא נודה למשך תקופה ממושכת. ועד היום אין לו חברים בכפרו. עם הסתירה הזו קשה מאוד לחיות, כל שכן — קשה להכין מערכי שיעור מפורטים ובתוכם נורמות של עשה ואל תעשה.

(צילום: פינדר רבקה)

נשיקה ו...לבית הספר

אינטגרציה בנסיגה

הרושם הוא כי „שנת הלימודים תשמ"ז תיפתח כסידרה", אך המציאות בשדה החינוך שונה. מזכ"ל הסתדרות המורים, יצחק ולבר, מזהיר מפני תוצאות הקיצוצים. בין השאר: 15,000 בני־נוער יסתובבו השנה ברחובות

מאת יצחק שור

הודעת ארגוני המורים על פתיחה שקטה ומסודרת של שנת הלימודים תשמ"ז הבוקר יצרה את הרושם שתימשך השיגרה הטובה במערכת הגדולה הזאת. את הרושם הזה הפריך אתמול מזכ"ל הסתדרות המורים, יצחק ולבר, במסיבת עיתונאים, אשר נערכה בבית אגרון בירושלים. הזהיר נציג המורים את הממשלה, כי אם לא יוכח החינוך למקום גבוה יותר בסולם הקדימויות הלאומי, לא יהיו ילדי ישראל מסוגלים להתמודד עם העולם הטכנולוגי המודרני.

ולבר דיבר על אי שוויון הולך ומעמיק בין יהודים לערבים ובין חינוך רגיל למיוחד. האינטגרציה נמצאת בנסיגה. 15,000 בני־נוער, שאינם עובדים ואינם לומדים, יסתובבו ברחובות.

ואלה האשמות הסתדרות המורים: במערכת החינוך יחסרו בתשמ"ז 700 מורות לטבע בבתי הספר היסודיים ו־600 מורים למקצועות הריאליים בבתי־הספר העל־יסודיים. במערכת שורר מחסור חמור במעבדות ובציוד. זה שנים רבות שלא חודש הציוד בבתי הספר הטכנולוגיים. בשנים האחרונות קוצצו שעות לימוד במדעים. על פי דו"ח מבקר המדינה יחסרו ב־1992 בין 18,000 ל־23,000 הנדסאים וטכנאים. בבתי־ספר יסודיים חסרים 440 חדרי טבע. בבתי־ספר על־יסודיים חסרות 280 מעבדות למקצועות כמו פיסיקה, כימיה וביולוגיה.

ללא מסגרת

כ־12 אחוז מבני הנוער בגילאי 14־17 זקוקים למסגרות של הכשרה מקצועית וחינוכית. מספרם המוחלט נאמד בידי מומחי משרד העבודה והרווחה ב־30,000. רק מחציתם נמצאת במערכת, לנותרים אין מסגרת, מחמת מחסור בתקציב, השנה יגדל מספרם של לא עובדים ולא לומדים (נוער „אל־על"). נער בכיתה טכנולוגית במשרד החינוך מקבל 40 שעות שבועיות ונער בכיתה של משרד העבודה מקבל 18. יצחק ולבר קורא לממשלה לאחד את מסגרות משרד העבודה עם אלה של משרד החינוך ולהחיל על כולם אותם כללי תקציב ושעות הוראה.

משרד החינוך קיבל עקרונית את עמדת הסתדרות המורים, כי יש להעביר את הטיפול במורים ובבתי הספר הערביים מידי האגף לחינוך לערבים לידי הלשכות המחוזיות. לא יעלה על הדעת שמורה מנצרת יצטרך לנסוע לירושלים בכל עניין הקשור בעבודתו. עד כה שולבו בלשכות המחוזיות שלושה מבתי הספר הערביים. במחוז הדרום הם נקלטו באורח משביע־רצון, בחיפה מטפלים אמנם בענייני המורים, אך לא במשכורות. במחוז חיפה חסר כוח־אדם מינהלי ופרגוני. מורים רבים חשים כי אין להם כרגע אל מי לפנות. החינוך המקצועי במגזר הערבי מפגר במידה ניכרת, כמותית ואיכותית, אחר החינוך היהודי.

הסתדרות המורים רואה בדאגה את המהלך של אי־הכנסת מחשבים לבתי ספר ערביים, שעה שבבתי ספר יהודיים נכנסים מחשבים.

(המשך בעמוד 7)

שטר ההתחייבות של המנכ"ל החדש

ד"ר שמשון שושני המנהל, חתום על מסמך המציע להעביר לעיריות את החינוך שבידי הממשלה. מה תהיה עמדתו של ד"ר שושני, המנכ"ל?

לפני כחצי שנה הגישו מנהלי מחלקות החינוך של עיריות ירושלים ותל־אביב, מיכאל גל וד"ר שמשון שושני, לשר החינוך והתרבות מסמך המציע להעביר את החינוך מידי הממשלה לידי מחלקות החינוך בערים הגדולות. בתקופה שבה מצטמצמים המשאבים, יש למנוע כפילויות ולרכז את הסמכות ואת האחריות ביד אחת.

אתמול נערך בחצר משרד החינוך ברחוב שבטי־ישראל טקס חילופי המנכ"לים. מי שכיהן כראש מחלקת החינוך של עיריית תל־אביב, ד"ר שמשון שושני, נכנס היום לתפקידו החדש, במקום אליעזר שמואלי. האם יפרע ד"ר שמשון שושני המנכ"ל, את השטר שעליו חתם בתקופת היותו מנהל מחלקת החינוך העירונית?

במסיבת עיתונאים שקיים השר יצחק נבון ביום ה' שעבר, נשאל השר בנושא זה. בשבוע שעבר — אמר — נערכה פגישה בהשתתפות ראש הממשלה, במהלכה תבע שמעון פרס, לקדם הקמת מינהל חינוך עירוני בירושלים. „אמרתי לראש הממשלה ולראש העירייה, כי אינני מתנגד לרעיון זה. אני ממתין לדו"ח ועדת רמי פרידמן, מי שכיהן כנציב שירות המדינה" — סיים נבון.

לזכותו של טדי קולק ייאמר, כי בנושא זה החל לטפל לפני יותר משלוש שנים. כאשר התברר לו כי מנהלו הקודם של המחוז, גרשון ברגסון, עומד לפרוש בסוף שנת הלימודים תשמ"ג, פנה קולק לשר החינוך דאז, זבולון המר, בבקשה לארגן מחדש את מחוז ירושלים. מכתב זה אולי עשוי לשכנע את המנהל הנוכחי של המחוז, ד"ר יוסף יונאי, בכך שהוויכוח בינו לבין מיכאל גל אינו אישי. גם אלמלא החיסכון הכספי, קיים הכרח לבטל כפילויות ולרכז את ניהול החינוך בבירה ביד אחת.

יש לקוות שד"ר שמשון שושני יעריך ניסוי של הקמת מינהל חינוכי אחד בירושלים, ועד מהרה יראו גם לתל־אביב ולחיפה. חיסכון תקציבי בימים, שבהם נדרש משרד החינוך לקצץ באורח ריאלי כ־5 אחוזים מתקציבו, אינו עניין שמנכ"ל רשאי לזלזל בו.

יצחק שור

סליחה, בני

היום חוזרים לבית־הספר, לאהבות ולשנאות של הילקוט ו[illegible]. כל הקיץ, אמר בני, כל הקיץ לא יצאתי מגוש דן.

סליחה בני, היה קיץ קשה.

הורי, אתה יודע, הסבא שלך זכרונו לברכה והסבתא, תיבדל לחיים ארוכים, היו מקפידים קיץ־קיץ לקחתני לכפר פולני פתוח. הם היו שוכרים דירה במשק, שבחצרו התגלגלו בבוץ חזירונים וברווזים, והתהלכו נפוחים תרנגולי הודו. מחלון אחד נשקפה קירמת יער מעורב ומסתורין מן האחר — שדות של חיטה מבשילה, מנומשת, כלניות אדומות. נוף של, מאוזכשה. אצל ירקן שבדרך לתחנת הרכבת היינו קונים, אני זוכר, אוכמניות שחורות צורבות ולבניה תוססת. אני זוכר נוף־מולדת בחופשה הגדולה שלא יימחק, שלא עובר לדור השני, כמו שלא עוברת המולדת ההיא.

ואתה, בני כלוא בגוש־דן התחום בין כביש לים, קצת, מעט מרי, שהינו בבריכה, אבל זו לבטח לא היתה נשימת נוף מעוררת. אחר־הצהריים, בשקירות הבתים, המלבינים בחולות הכבושים כמצבות לזכר איזו ציביליזציה עירונית בלתי־שפוית, ויתון מתום — היית מסתגר בחדרך ליד עינו הירוקה של מסך המחשב ובורח מאיתנו אל תוכו. שם סיירת הקיץ, שם היכרת ארצות גמישות־צורה, שבשמן לא קראנו באטלס. במרחבי המסך, כמולדת השנייה שלך בקיץ האפור הזה, בוודאי שרדו תקרידות המלטפת, הנועם והרוך, שלא כבמולדת הראשונה, הביתית, השכונתית, הגרושית.

סליחה, בני.

החופשה שלא לקחתי הקיץ, רשומה לזכותך. אתה תראה, עוד יבואו גם לך ילדים וגם אוגוסט בלי ההתמתחות המכאיבה של השעות הריקות, שבהן היינו מהלכים כעוסים אנה ואנה כבענן שחור ומטורף של טענות הדדיות. אתה תראה, עוד תבוא חופשה גדולה שתהיה גם חופשה וגם גדולה. עוד נביא אותך, כמו שהביאונו הורינו, אל נופי טבע וארמון, שריחם וטעמם מנעימים את החיים המרים והחמוצים שבאים אחר־כך.

עוד נצא מן הגרוש, בני.

לא לנצח תהיה העבודה המעסיקה ימים כלילות, רודפת תמיד מאחור ואורבת בכל פינות מנוחתנו. אני אעבוד פחות ואתה תעבוד יותר; אתה תעבוד יותר ותחייך יותר. זו דרך החיים הנורמאלית, במעברי התוצייה המקוללים של גוש־דן. אתה נותן לי עדיין את ידך הקטנה, כמו שאני הייתי מחביא את ידי הרועדת בין אצבעותיו החזקות של אבי. מחר, אחרי הרבה חופשים גדולים, אתן לך אני את ידי הרועדת שוב: שתחזיקני ותעבירני אל הצד השני.

היום חוזרים לבית־הספר, ושתהיה לך שנת לימודים טובה לפחות כמו זו שעברה. לך, וכמובן גם לאחותך, לבתי הרוונות, והחמה והחכמה. כשהייתם קטנים באמת, קשי־תרדמה בערב, הייתי שר לכם שיר רוסי זעיר, כל־כך אופטימי: שתמיד תהיה השמש, שתמיד יהיו השמים. שיהיו, ויהיו, גם בסתיו וגם בחורף.

פ. סבר

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עפרת אנטר

מכתבים לידיד

„ידיד" פולני

נפתלי היקר,

ה־1 בספטמבר מתקשר אצלי זה שנים עם שנת 1939, עם אותו בוקר מוקדם, שעה 5 לפנות בוקר, כמדומני, שבה הופיעו בשמי קראקוב, בירתה ההיסטורית של פולין, להקי מטוסים גרמנים, ולתדהמת התושבים הטילו את הפצצות הראשונות של מלחמת העולם השנייה. היתה זו הפתעה של המלחמה צפוייה. רק עיוורונה של ממשלת פולין דאז הותיר את האוכלוסיה הפולנית — עד לרגע האחרון — באשלייה, כי הגרמנים לא יעזו לתקוף את פולין, ואם יעשו כן, הרי שהצבא הפולני יהדור לעבר ברלין.

אבל איני רוצה לעסוק באותו אוגוסט 1939, שבו כל הסימנים העידו על הסערה המתקרבת, ובוודאי לא במלחמה עצמה. אני רואה נגד עיני כמה תמונות הנוגעות ליהודים באותם הימים וליחסם של הפולנים אליהם. בוויכוח הגדול והמתמשך סביב יחסם של הפולנים אל היהודים, ויכוח שהתעצם בעקבות הסרט „שואה", מתמקדים כל המתדיינים באופן טבעי בתקופת ההשמדה. אבל בינתיים הול־כת ונשכחת האנטישמיות הטרום־מלחמתית, שלבשה צורות מוגדרות מאוד, אשר לפחות את אחדות מהן חובה להזכיר.

באוניברסיטאות קיים היה „נומרוס קלאוזוס" מפורסם, מכסות אחוזים לי־הודים, שלא יכלו להתקבל לכל פא־קולטה. הגבלות חמורות במיוחד היו נהוגות ברפואה למשל. היהודים גוייסו לצבא, אך לא לקצונה, ומכיון שעל־פי החוק בוגרי הגימנסיות היו נשלחים לבתי ספר לקצינים, הרי שהצבא הע־דיף לוותר על גיוסם של יהודים, ובל־בד שלא יהיו קצינים יהודים. אם יהודי רצה בקאריירה צבאית נותרה בפניו רק דרך אחת — להתנצר, להתנתק מיהדותו ולהתנער ממנה. כזה היה למשל הגנראל ברנרד מונד, יהודי משומד, אגב אחד הגנראלים שהצ־טיינו בקרבות של המלחמה האבודה נגד גרמניה הנאצית.

יש להזכיר גם את „הגיטו" ליהודים באוניברסיטאות. האנטישמים הכריחו את היהודים לשבת בצד שמאל של אולמי ההרצאות, כאילו היו „מצורעים". אין צורך להוסיף דברים על דחיקת רגליהם של היהודים ממנגנון המדינה, כך למשל, גם ברכבות אי־אפשר היה למצוא יהודי כעובד ברכבות או במפ־עלים ממלכתיים אחרים. מדיניות החו־רם על המסחר היהודי היתה למדיניות מוצהרת של הממשלה, שאחד מרא־שיה התבטא „חרם—אדרבא". והיו גם פוגרומים, רצח יהודים בטענות סרק.

לא ארחיב על כל אלה דיבור, אך באותם ימי אוגוסט 1939, כאשר גברה החרדה מפני מלחמה, גברה גם החשדנות כלפי היהודים. תעמולת לחישה הפיצה שמועות משמועות שונות, כי היהודים הם מרגלים גרמנים (!). הפולנים, במקום לחפש את המ־שותף עם היהודים, שבאופן טבעי היו שותפים למאבק האנטי־נאצי, הגבירו דווקא את ההסתה האנטישמית. מי שאינו מאמין יכול לפנות לעיתונים מאותם הימים.

והנה פרצה המלחמה, שגרמה מבוכה גדולה לשלטון ויצרה „ברדק" גדול בלשכות הגיוס. אז התברר, כי היהודים רצו ראשונים להתגייס וביק־שו יחידה צבאית פולנית, שיוכלו להשתלב בה במאמץ לעצור את ההסתערות הגרמנית. יכולת לראות יהודים מגויסים בחוצות העיר עוסקים בחפירת שוחות, לצד פולנים, שלפתע גילו להפתעתם שהיהודים אינם פחות פאטריוטים מפולנים שורשיים. אני זוכר תמונה של יהודים דתיים, בעלי זקן ופאות ארוכות, לבושים קאפוטות, המזיעים שעות עם את ביד וחופרים שוחות הגנה בחוצות העירים (עדיין האמינו, כי העיר תוכל להתגונן בפני הצבא הנאצי). הפולנים שלידם שתקו. אולי הביטו בהם בתמהון. אך נימת הבוז הרגילה נעלמה.

כל התמונות הללו עלו במוחי כא־שר קראתי בימים אלה בירחון פולני „קולטורה" המופיע בפאריס, מכתב של פולני בשם י.מ. בוכנסקי, המציג את עצמו כ„ידיד וותיק של ישראל". „הידיד" הזה בא בטענה „נגד הסתה בהיקף עולמי כלפי פולין והפולנים, שאותה מנהלים יהודים רבים".

ראשית הסרט „שואה" הוא בעיניו „שערוריה", והחמור מכל בעיניו הוא הטענה של היהודים, כי בפולין היו פוגרומים נגד יהודים. אומנם — כך אותו ידיד צבוע — היו קצת פוגרומים בלבוב אחרי שנת 1918, ובאזור קיילצה אחרי שנת 1935. אבל אפילו אם נרצחו כמה יהודים — האם אפשר לקרוא לזה פוגרום? שואל „הידיד" שלנו. הוא, כמובן, ממעט במספר היהודים שנרצחו בידי הפולנים, אך גם כמה עשרות שהוא מודה ברציחתם על־ידי הפולנים אינם בדיוק תעודת יושר לעם הפולני.

אבל ההודאה הזאת „ברצח בהיקף קטן" באה כדי להקדים את ההתקפה חסרת התקדים בדבר... „הפוגרומים ש„יהודים מסויימים עשו בפולנים". וכך כותב האיש: „אם מידי פולנים נפלו במאה ה־20 כמה תריסרים של יהודים, הרי הרבה יותר פולנים נרצחו על־ידי יהודים מסויימים לאחר שנת 1945. כידוע, לאחר שפולין נכבשה על־ידי הצבא הסובייטי, נמצא השלטון במידה מרובה בידי היהודים, ואלה עמדו בעיקר בראש שירותי הבטחון. והנה השלטון הזה והמשטרה ההיא אחראים על רצח של רבים ממיטב הפולנים... לפולנים יש יותר זכות לדבר על פוגרום שנערך בפולנים על־ידי היהודים — מאשר ליהודים על רציחתם על־ידי הפולנים"...

קראתי ולא האמנתי למידת החוצפה של אותו „ידיד ישראל". שוב חוזרת הסיסמה מלפני המלחמה — „ז'דו־קומונה", כלומר, השותפות הקומוניסטית־יהודית. השלטון הקומוניסטי בפולין אינו אלא שלטון יהודי, משום שבראשיתו נמצאו מספר קומוניסטים ממוצא יהודי שהגיעו לעמדות בצמרת.

אני רחוק מלעשות הכללה לגבי אחריותם של הפולנים למעשי האנטישמיות לפני המלחמה. אך פולין בין שתי המלחמות היתה אנטישמית, והיהודים נרדפו לא רק בפוגרומים, אלא במעשה הסתה והשפלה יומיומי. נכון, היו חוגים מתקדמים, היו אנשי־רוח שגינו את האנטישמיות, אך לא הם קבעו את המגמה העיקרית כלפי היהודים. אני רחוק גם מלהטיל על כל העם הפולני את האחריות על שיתוף פעולה עם הנאצים על־ידי הסגרת היהודים. אני יודע, כי היו גם פולנים אמיצים, שסיכנו את נפשם להצלת יהודים. אך אלה היו כטיפה בים של שמחה לאיד היהודים, של אדישות לגורלם של המובלים לשחיטה, ושל סחטנים שסחרו בחיי היהודים, סחטו אותם עם פרוטתם האחרונה, כדי להסגירם לבסוף לידי הנאצים.

בשבילי אין זו הכללה, זהו סיפורה של המשפחה שלי בלבוב, של אבי, אמי ושלושת אחי, שהתחבאו במשך שנתיים מעיני הגסטאפו, כשהם נתונים לסחיטה של שכן פולני. הוא סחט מהם את כותנתם האחרונה, כדי להסגירם לבסוף לידי הגסטאפו.

בכל שנה, ב־1 בספטמבר, עולה בי אותה תמונה של המשפחה שלי, אחת ממאות אלפי משפחות יהודיות בפולין, שהיום הראשון של המלחמה כבר חרץ את גורלן. מוטב לעם הפולני שלא ירחץ בנקיון כפיים על־ידי המעטת חלקו המכוער בגורלם המר של היהודים.

שלך בידידות
מארק גפן

מזכ"ל בבית הכנסת

מאת דב בר־ניר

אקדים ואומר: שמחתי מאוד כאשר ישראל קיסר נבחר למזכ"ל ההסתדרות, ולא רק משום שדווקא בן־גוריון התגעגע ליום שבו יתמנה תימני לראש המטה הכללי של צה"ל. „אלא בשל כישוריו האישיים והציבוריים של קיסר, נאומי הבכורה שלו כמזכיר, בהם הבריז באופן די משכנע על זיקתו הנאמנה לערכי תנועת העבודה בארץ. ליוויתי בסארקאזם את יומרתו הריקה של שר האוצר דאז, מודעי, כאשר הלה קישט את עצמו בכל נוצות התוכנית הכלכלית ובלימת האינפלאציה הדוהרת. לטעמי, ישראל קיסר היה המחולל האמיתי של ייצוב המשק, שכן הוא שילם את מלוא המחיר, את שחיקת שכר העובדים. מתוך הנחה (שנכזבה) כי יבוא „שיוויון בקרבן" ושאר השכבות והמעמדות יקריבו משהו ויטו שכם להבראת הכלכלה. כל אלה, כדי להטעים ולהדגיש כי, אם יש לי דעה קדומה, הרי היא לטובת ישראל קיסר, ולא לרעתו.

אך הנה, פותח אני את גליון „מעריב" ואני מוצא בו את מזכ"ל ההסתדרות עטוף טלית בבית־כנסת, בתוספת הערה חשובה, כי ח"כ קיסר „אימץ לעצמו מנהג שבכל סיום של ביקור רשמי ביישוב כלשהו הוא פוקד גם בית־כנסת מקומי וגם מתפלל בו, אם השעה נוחה, לתפילת שחרית או מנחה או מעריב. כל אלה, כאמור, במסגרת ביקור רשמי כמזכ"ל הסתדרות העובדים הכללית. עד כמה שידוע לי, מזכ"ל הוא מזכ"ל ההסתדרות כולה והוא חייב, בהופעותיו הרשמיות, שוב לבטאה כולה. צר לי לומר זאת, אך כאישיות כלל־הסתדרותית איש לא ייפה את כוחו לפקוד, כאמור, בית־כנסת מקומי, בסיום ביקור רשמי ביישוב כלשהו, ואף להתפלל בו. הרי המזכ"ל איננו פוקד, בעת ביקור, באורח קבוע את בית העירייה המקומי, את בית הספר המקומי ושאר מוסדות חברה ותרבות. הוא שם את פעמיו לבית הכנסת בלבד, והוא עושה כן כאישיות הסתדרותית רשמית, בעת ביקור הסתדרותי רשמי. והשאלה הראשונה היא: מי שמך?

אך יש שאלות נוספות. כלום חוזר ישראל קיסר בתשובה? אינני מאמין. כלום מאמין הוא, כרבים אחרים, ב„כוח עליון", מבחינה פילוסופית? אין לכך כל שייכות לבית־כנסת מקומי. מסתבר, איפוא, כי המזכ"ל עושה מחוות. לשון אחר: הוא עושה פוליטיקה, הוא מנסה לקרב ולהתקרב לחוגים דתיים בעם, על־ידי אקט פוליטי־סמלי.

ברם, השאלה תהיה כאן: מי מתקרב למי? מי זוכה באקטים סמליים אלה? הנה, בימים אלה מחללים את קברי גדולי האומה ואת קברניטיו ההיסטוריים של מעמד הפועלים בארץ — מגולדה מאיר עד ליצחק בן־צבי. ליד תחנת האוטובוסים בתל־אביב ניצבים אנשי חב"ד ומציעים לכל צעיר לעזור לו להניח תפילין. הצץ נא בכל קיוסק בעיר: הרוב המכריע של המודעות קוראות את

ישראל קיסר, מנהג קבוע (צילום: „סטודיו 23", מתוך „מעריב")

האורחים ללימודי דת וקבלה. הטלוויזיה מנצלת את השעות העיקריות להטפה דתית, ישירה או עקיפה. חפש בנרות הסברה חילונית, הסברת תנועת העבודה, מעל הקירות, מעל מירקע הטלוויזיה, מעל גלי הרדיו ותישאר בידיים ריקות. מעל דוכן הכנסת, מניחים הדתיים יום־יום חוקי־דת חדשים, ברחובות, שרפו רק אתמול עשרות תחנות אוטובוסים, בשל גברת מעורטלת זו או אחרת. החל מן הרכבל בחיפה, דרך האמפיתיאטרון ברמת־גן ועד למסיבות תרבות, בלילות שבת, מתנהלת מלחמת תרבות חרדיטורית בישראל.

אינני יודע מדוע נקראים אנו „חילונים". כבר הייתי מעדיף את הכינוי „חופשיים", שהיה נהוג בראשית המאה. בוחר הייתי, בימינו, את ההגדרה „יהדות מודרנית". אך לא בכך העיקר. לטעמי, לנוכח הלחץ הדתי־קלריקאלי, שמופעל נגדנו במאות האמצעים־פירות, שופך ישראל קיסר מים על טחנת חשיבה לדת. הרי כמזכ"ל הוא משמש דוגמה: אם הוא מתפלל, יתפללו גם אחרים, ומי שאיננו מתפלל ייראה בעיני עצמו, ובעיני הזולת, כיהודי פגום, כיהודי חלקי בלבד.

בכל אלה לא באתי להתערב בחיים הפרטיים של ישראל קיסר: רשאי וזכאי הוא לנהוג בהם כרצונו — אך במלאו תפקיד רשמי, ובעומדו בראש הסתדרות, שחבריה נראים חילונים ברובם, אין הוא איש „הסיעה הדתית" בהסתדרות, אלא נציג כולנו — ואין אנו מבקרים בבתי־כנסת, מכל מקום בתוקף תפקיד רשמי.

זו איפוא מסקנתי הראשונה. יותר משמקרב ישראל קיסר את הדתיים לערכי ההסתדרות משרת הוא, בביקוריו ותפילותיו, את האופנסיבה הדתית־קלריקאלית בישראל. לאחר כל אלה, זוהי גם הזדמנות עבורי להביע משאלות הפוכות למזכ"ל ההסתדרות.

היו ימים כאשר ההסתדרות דאגה לחבריה, בימי חג ומועד: היו „סדרים לפועלים", בחג הפסח. היו „חגי ביכורים" גם בעיר, ולא רק בהתיישבות העובדת. היו חגיגות חנוכה עממיות. בימי חול גם היו אסיפות פועלים, בהן טיפחו ערכים וקידשו עקרונות. ואני שואל: מה עושה, בשנת 1986, הסתדרות העובדים הכללית, לחבריה הלא־דתיים, בימי חג מועד? מדוע סגורה גם הטלוויזיה בפני רוב אזרחי הארץ, שהם חברי הסתדרות העובדים הכללית — והיא פתוחה לרווחה לחוגים דתיים המהווים מיעוט בעם? לא שמעתי הד למאבק ציבורי ורוחני כזה. נבנעים אנו, פשוטו כמשמעו, לפיטומי מוחות מאורגן מעל גלי האתר. כלום אין כאן תפקיד — ותפקיד ראשי דווקא — למזכיר הכללי של האירגון הגדול והמקיף ביותר במדינת ישראל? כדאי היה לשמוע על כך אפילו ראשית תשובה.

בגרות פנימית

במקום להיגרר אחר הזרם ולהגיע לקו הסיום חסרי נשימה, אולי כדאי שהחברה הקיבוצית תעמוד על שלה בכל הנוגע לבחינות בגרות פנימיות ■ אגב, יש לכך תקדים

מאת יהודה כתנא

מוסדות החינוך הקיבוציים היו מאז ומתמיד מן המתקדמים והחדשניים בארץ. הקיבוץ הוא חברה דמוקרטית, שוויונית ושיתופית, ואך טבעי שילדיו מתחנכים לערכים בהם מאמינים הוריהם.

בצד מוסדות החינוך הקיבוציים בלטו ברמתם הנאותה גם בתי החינוך הרבים ביישובים ובערים, שאף הם היו אמונים על ערכי העבודה והדמוקראטיה ולימדו על־פי שיטות הוראה חדשות ומתקדמות. אולם עם קום המדינה חלו שינויים בחברה הישראלית והיא נעשתה יותר ויותר חומרנית והישגית. זרם העובדים בחינוך נעקר מהשורש באכזריות, ובית־הספר הממלכתי הכללי החל להידמות לחברה הסובבת אותו. הערכים המוסריים והחלוציים שציינו אותו פעם נשכחו ממנו. מה שנעשה דומיננטי — היא הריצה הכפויה לציונים ותעודות, דרך גהינום הבחינות. ומכיוון שהקיבוצים אינם חיים על אי בודד, הרי בצד התפתחותם הפנימית הם גם הושפעו מהחברה המקיפה אותם. כך קרה שלאט לאט, כדי לא לפגר אחרי הנוער בארץ, וכדי לזכות באפשרויות ללמוד ולהתקדם בתחומי מדע ומקצועות שונים, החליטו קיבוצים רבים שעליהם לקבל על עצמם את עול בחינות הבגרות החיצוניות, כנהוג בכל בתי־הספר התיכוניים בארץ.

החלטה זו היתה ויש לה השפעה בלתי־נמנעת על מערכת החינוך הקיבוצית, הנאלצת, בכיתות רבות שלפני הי"ב, להסתגל לדרישות משרד החינוך והתרבות לקראת בחינות הגמר. כל זה בא כמובן על חשבון הלימוד האינדיבידואלי, פיתוח כושר המחשבה הביקורתית, וכפי שאמר ק. פרנקשטיין, על חשבון „החינוך האמיתי — החינוך להפנמה ולאוטונומיה. ולא רק לבחינות מוצלחות".

על בחינות הבגרות עצמן אין מה להרחיב את הדיבור. הן הפכו לפרה קדושה שאי־אפשר לגעת בה. משרד החינוך והתרבות ממשיך להתעלם מכך שלבחינות הבגרות מגיעים — ועומדים בהן — לאו דווקא אלו שניחנו באינטליגנציה, מקוריות, יצירתיות, כושר מחשבה וכישורים אחרים, אלא לרוב אלו שיש להם זכרון טוב וישבן סבלני. אלו אמנם תכונות שאין לזלזל בהן, אך כדאי שיבואו ויעידו הפרופסורים הפורמליסטיים מהאוניברסיטאות על רמתם הנמוכה של הסטודנטים הבאים אליהם מצוידים בתעודות הרשמיות.

אלה מחמירים ואלה מרמים

ב„על המשמר" מה־6.8.86 מביא יצחק שור שתי רשימות המשלימות זו את זו. באחת כתוב, כי משרד החינוך והתרבות החליט להחמיר בבחינות הבגרות, להנהיג בחינת בגרות מחייבת במתימטיקה ולהוסיף חומר לימודים באנגלית ובמדעים. לדעת הפרופ' חיים אדלר ויהודה אמיר, העוסקים בשכבות החלשות ובנושא האינטגרציה, תפגע הגזרה החדשה בתלמידים מהאוכלוסיה החלשה, המתאמצת להחלץ ממעמדה החברתי הנמוך.

בצד הידיעה שלעיל, שהגיעה מהאולימפוס האקדמאי והביורוקרטי, מופיעה בעיתון גם ידיעה, שאיננה מפתיעה, כי מורים מסייעים לתלמידים לרמות בבחינות הבגרות בטכניקות שונות ומתוחכמות. לפי מחקר שנערך על־ידי ד"ר מיכל בלר, הרי 16 אחוז מן התלמידים הודו, כי נעזרו במורה או במשגיח במהלך הבחינות. וזה, כמובן, בצד המאמצים הנואשים של התלמידים לגנוב טופסי בחינות, להעתיק מחברים, או להביא איתם ליום הדין פתקים מכילים ידע רלוונטי. והסוף הוא, כי כשליש מהניגשים לבחינות הסופיות נכשלים, ורבים מאלו שהצליחו לעבור אותן יכולים להודות על כך למקריות שהאירה להם פנים.

„החינוך בישראל במבט מבחוץ" — הוא שם עבודה שכתבו שני חוקרים זרים, הלמוט בקר ולודוויג ליגלה, אשר ביקרו בארץ והכינו מחקר יסודי ומעמיק על החינוך שלנו. המחקר התפרסם בקובץ „החינוך בחברה מתהווה, 1985". לדעת המחברים מתווכחים בישראל פחות מאשר במקומות אחרים בעולם על „תלמידים שעייפו מבית־הספר, וקושרים אותם עם מושג התיסכול או עם תחושת הפחד". לדעתם הגיע החינוך בארץ להתקדמות רבה בהנהגת רפורמות מבניות במערכת החינוך, אך לא הצליח באותה מידה ברפורמות פנימיות, שמטרתן חברה לומדת דמוקרטית.

בחינות פנימיות — יש תקדים

אין לחשוד ביצחק נבון, שאינו רוצה או אינו מעוניין בבית־ספר הומני ודמוקרטי. והרי אין די בבית־ספר חובה־חינם, המעניק לכל שוויון בהזדמנות. אלא שלדעת החוקרים שהוזכרו לעיל, שיטת החינוך בישראל היא ביורוקרטית. ההוראה, בעיקר בכיתות הגבוהות, מכוונה לקראת בחינות הסיום ולאו דווקא לקידום יכולת החשיבה.

לאחר שמשרד החינוך והתרבות אוטם את אוזנו בפני קולותיהם של פרופסורים, מורים, הורים ותלמידים, המשמיעים ללא הרף ביקורת על שיטות ההוראה והחינוך בבתי־הספר, אולי יתחשב יותר בקולות הבאים מבחוץ — קולותיהם של מומחים, המציעים, בין השאר, כי משרד החינוך יאפשר לקיבוצים לערוך בחינות בגרות בעצמם ולשוות לתעודות הסיום שלהם ערך שווה לתעודות הבגרות האחרות. דבר זה היה מוציא את הקיבוץ מהדילמה הקשה שהוא נקלע לתוכה — הוראה על־פי שיטות מתקדמות או דחיסת חומר במוחותיהם של התלמידים לצורכי הבחינות החיצוניות.

מובן מאליו כי החלטה כזאת תלויה במעקב אחרי רמת הישגיהם של בוגרי מוסדות החינוך הקיבוציים המעוניינים בתעודות הבגרות, כי הרי בלי תעודת מעבר כזו קשה לנוע בחברה שלנו. ויש, בעצם, במשרד החינוך והתרבות תקדים למעשה כזה. לפני שנים אחדות הורשו מספר בתי־ספר לערוך בחינות בגרות פנימיות, ובוודאי נקבעו לכך קריטריונים. יש להניח, כי יהיו מוסדות ותלמידים בקיבוצים שיעמדו בהם, אם ההצעה תראה אור.

מיעוט בארץ צעירה

„סודות מטבח" מחיי יהדות פולין — בספר חדש („מיעוט לאומי לוחם — מאבק יהודי פולין 1918־1928") שיצא לאור מטעם מרכז זלמן שזר לתולדות ישראל. פרי עטו של משה לנדא

מאת נתן גרוס

ביומנו, השמור ב„יד ושם" בירושלים, נזכר יצחק גרינבוים בגנראל סלאבוי סקלאדקובסקי, ראש־ממשלת פולין לשעבר, שביקר בארץ־ישראל בימי מלחמת העולם השניה. הגנראל הפולני — מספר גרינבוים — התבטא בבטחון כי קום־תקום מדינת ישראל, בהוסיפו הערה: „הייתי רק רוצה לראות איך, בעוד עשר שנים, אתם מסתדרים עם המיעוטים הלאומיים שלכם".

חוץ מעוקץ מסוים, היה בהערה הזו גם היבט עתידי ריאליסטי. עם זאת, למצב המתבקש להשוואה אין בסיס רלוונטי משותף: למיעוט היהודי בפולין לא היו דרישות טריטוריאליות כלשהן, והעם היהודי לא היה עוין לפולין כלל ועיקר. ניתן להעביר את ההשוואה למיעוט אחר בישראל, למשל לדרוזים, וכאן היא תרשם, כנראה, לטובת ישראל. שכן האוכלוסיה הדרוזית נהנית מאוטונומיה כמעט שלמה: דת, חינוך, שיפוט, שלטון עצמי, נציגות בכנסת, שירות בצבא עם דרגות קצונה גבוהות וכן יחס ידידותי, בדרך־כלל, — מצד האוכלוסיה היהודית לדרוזים. אין זה אומר כי הדרוזים סבורים שהכל שפיר והם מקבלים תמורה נאותה (בייחוד כלכלית) תמורת נאמנותם — וכו'.

ההבדל בין המיעוט הדרוזי בישראל לבין המיעוט היהודי בפולין, מתבטא גם בכך שהדרוזים מסוגרים בכפריהם ומנהלים חיים על־פי מסורתם ודתם, ואילו יהודי פולין היו מפוזרים בכל רחבי המדינה וייצגו דעות פוליטיות, חברתיות ותרבותיות שונות.

למדינה הפולנית הצעירה, שקמה לתחיה תודות להסכמים בינלאומיים וקצת בכוח הזרוע המזוינת שלה (דומה מאוד למה שקרה לישראל), לא היה כל ניסיון פוליטי וארגוני לאחר כמאתיים שנות שיעבוד. האורגניזם הלאומי והמדיני פוצל לשלושה מחוזות־כיבוש, שכל אחד מהם נהגה (או לא נהגה) מסוג אחר של שלטון. לפתע פתאום התייצבה המדינה החדשה בפני מציאות קשה: 30 אחוז מאוכלוסייתה היו בני־מיעוטים שהסכם השלום הבינלאומי הבטיח להם זכויות אזרחיות מלאות ואוטונומיה חברתית־תרבותית. פולין הצעירה התנגדה בכל כוחה לאמנת המיעוטים, מחשש שזו תמוטט את עצמאותה. השלטון חשש מהיווצרות „מדינה בתוך מדינה".

אבל היהודים, שכבר במאות הקודמות נהנו מאוטונומיה ומוועד ארצי עצמאי על אדמת פולין, לא היו מוכנים לוותר על הערובות הבינלאומיות שהעניקו להם מדינת הסכם. ליהודים, ובייחוד הציונים, היתה השפעה בפורום הבינלאומי — האם היה עליהם לוותר על היתרונות שהובטחו להם?

אלא שהעניין לא היה כה פשוט. אילו היתה זו בעייתם של היהודים בלבד, היו הם מסתדרים עם הפולנים ללא ספק, אבל מלבדם היו שם אוקראינים, בילורוסים, גרמנים ואחרים. כל הזכויות שהיו היהודים מצליחים להשיג, היו בוודאי מחייבות גם את המיעוטים האחרים במדינה. ההיבטים של המאבק על זכות ההגדרה העצמית הם, אפוא, סבוכים, סבוכים מאוד.

על פני כ־500 עמודים, מנתח ד"ר משה לנדא את המצב, בהסתמכו על עשרות רבות של דוקומנטים, מאמרים בעיתונות, נאומים, הצהרות הממשלה הפולנית או הוועד היהודי לסירוגין, פרוטוקולים ומכתבים פרטיים ורשמיים, הנותנים ביטוי למשחק הפוליטי, לא תמיד „פייר־פליי", (משחק הוגן) משחק גדוש מכות „מתחת לחגורה", תפניות בלתי־צפויות, תקוות ואכזבות לרוב. במשחק זה נמצאים היהודים תמיד בין הפטיש לסדן: מה שלא יעשו, איזו עמדה שינקטו — תמיד יקבלו מכה. אם יגלו סולידאריות עם האוקראינים — יוכרזו כבוגדים ויוכו על־ידי הפולנים; אם יתייצבו לימין הממשלה הפולנית — „יזכו" פוגרומים מן האוקראינים. אם יכריזו על נייטראליות — או אז ירביצו להם גם אלה וגם אלה. אם יתלוננו ויגנו על זכויותיהם בפורום בינלאומי — פולין תעלב, ובכללו „אלה עניינים פנימיים של פולין". לכן צריך לנהוג בעדינות, „להגיע להסכם" בשקט, בלי לעורר מהומה בעולם, כי זה מזיק לפולין, ואם זה יזיק לפולין. שוב ישלמו היהודים בעד הנזק.

המספר הגדול של הצירים היהודיים — אף אם התאים לפרופורציות — עלול להיות קובע בהחלטות. צריך, אפוא, להגביל את מספרם. כדי לצמצם את הנציגות היהודית בממשלה צריך היה לקבוע גבולות מתאימים למחוזות ההצבעה, כך שמקומות הריכוז היהודי יהיו מנוטרלים על־ידי אוכלוסיה פולנית גדולה יותר. וכך, אחרי הבחירות, היו ליהודים רק 11 צירים. האם זה מספר מספיק כדי להגיש הצעת חוק? לאו כי הנבחרים החליטו שקבוצה המגישה הצעת חוק חייבת למנות לא פחות מ־12 צירים...

המאבק נמשך. היהודים מארגנים בלוק של מיעוטים לאומיים עם אוקראינים, גרמנים, בילורוסים ועוד... יהודים? איזה יהודים? היהודים מפוצלים מבחינה אידיאולוגית ומדינית יותר מהפולנים. „בונד", ה„פולקיסטים", האורתודוקסים לא יילכו עם ה„בלוק". אך רעיון ה„בלוק" מתקבל ומזמין הצלחה אלקטוראלית גדולה ליהודים. עתה, עם החוג (קולו) היהודי בבית הנבחרות נמנים 35 צירים ועוד 10 נציגים יהודים יושבים בסינאט.

על מה נלחמים היהודים (אלו יהודים?)? 80 אחוז מהאוכלוסיה היהודית הצהירו על לשונם יידיש או עברית — או המאבק מתנהל, בין היתר, על חינוך באותה לשון (איזו — יידיש או עברית?), על שימור ערכי התרבות היהודית והתפתחותה בעתיד. אבל הממשלה הפולנית ואיתה קבוצות יהודים מתבוללים, טוענים כי החינוך ביידיש הוא בעוכרי היהודים, משום שהוא יקשה עליהם את הקידום בקריירה מדעית ובאינטגרציה בחברה הפולנית. והרי פולין שואפת להקטנה מירבית של מספר המיעוטים הלאומיים. לחיסול המושג בכללו הכול שווים בפני החוק; אבל כפראקטיקה, החוק אינו שווה כלפי כולם. והרי היהודים (בייחוד האורתודוקסים שמספרם רב מאוד) רוצים להילחם על שבת־קודש כיום מנוחתם במקום יום א'. האם יכולים להרשות שני ימי מנוחה בשבוע?

למלחמה על הזכויות, על האוטונומיה, היו עליות וירידות, סיבסוכים והסכמים, רוגז וחיוכים. אוטונומיה לא היתה ולא תהיה. אך הישגים כלשהם יש, אף כי אלה מטורפדים לא פעם גם על־ידי חילוקי־דעות במחנה היהודי. אף־על־פי שהחוקים מנוסחים יפה על הנייר, אין מתחשבים בהם בשטח — לא האוכלוסיה הפולנית ולא השלטונות המחוזיים. פוליטיקה היא גברת המכבכת: גם דמובסקי האנטישמי מוכן היה לכרות הסכם עם היהודים אם יבטיחו לו את תמיכת יהדות ארה"ב. אבל אלה חלומות־שווא.

בסיכום כותב ד"ר לנדא: „כל המביא בחשבון את ההיבטים המגוונים של מירקם ההתרחשויות מאז קמה לתחיה הרפובליקה הפולנית, חייב להודות שהשעה לא היתה כשרה להגשמת מטרות מרחיקות־לכת בעיצוב־מחדש של הקיבוץ היהודי". המלחמה התמקדה בענייני יום־יום אקטואליים שה„קולו" חייב היה לטפל בהם, ואת האוטונומיה צריך היה לדחות לזמנים שיבואו. „אמנת המיעוטים" — הערכון הבינלאומי לזכויות המיעוטים — לא שיחק, למעשה, כל תפקיד בהתהוות היחסים היהודיים־פולניים, ובסופו ביטל אותו כליל השר יוזף בק, כל הציבור הפולני

(המשך בעמוד 8)

שעת האטד

מאת אברהם שרון

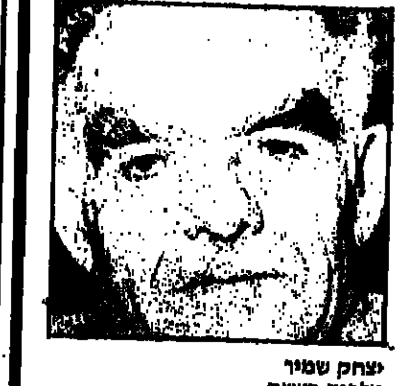

יצחק שמיר
מלכות רשעה

בניגוד לדעתם של רוב חבריו, אני סבור שצריך לכבד את הסכם הרוטאציה ולו רק בשל טעם אחד הכרחי ומספיק. חתימתו של פרס על ההסכם כמוה כחתימתו על תורה ועל כתב־התחייבות.

אי־כיבוד החתימה שלו תמיט חרפה על כל מה שעשה כראש־ממשלה ותעמיד את אביר האמינות, כאחרון חיליה. אי־קיום ההסכם יחשוף אותו כאור שקרי, כמשרת הצביעות, אחיזת־העיניים ולזות השפ־תיים.

בעל כורחו, כקפיצת־אגרוף ובנשיכת־שפתיים, שבוי במילותיו, נידון שמעון פרס להמליך תחתיו את האטד, את העץ אשר בחר בו היער — משום איוולתו, משום רשלנותו ומשום אדישותו — למלוך עליו.

בעל כורחנו, צריכים אנחנו, חברי מפ"ם, לכבד את המלה „התחייבות" ובאין ברירה אחרת לקבל, לפי שעה, את הרוטאציה כעובדת־חיים.

אלא שלא כמי שההסכם הקואליציוני מחייב אותו להבליג או לסייג את ביקורתו, אנחנו יכולים וחייבים לחבר „ספר לבן" על יצחק שמיר. תחקירים עיתונאיים על השתלשלות המאורעות הקשורים לאוטובוס מס' 300 עשויים לספק חומר רב ומרשיע נגד המיועד לתפקיד האטד. יצחק שמיר עולה מן הניירות המטלילים הללו כמי שנושא באחריות להריגתם של שני המחבלים. מעדותו של ראש השב"כ, אברהם שלום, עולה באופן בהיר וחד־משמעי אחריותו של שמיר למותם של השניים. האיש הזה התיר את דמם בכך שנתן הוראה לא להוציא שום מחבל חי ממאורע שכזה. אשמתו עולה בטון גס וחריף גם מניסיון ההגנה וההצטדקות שלו לאחר מעשה, בתמיהה הכוזבת שלו בדבר אי־הבנתו את סיבת „הרעש" שקם בעם „בגלל שני מחבלים."

שמיר סבור, שיש נושאים רחוקים יותר לעסוק בהם. הוא אינו מבין שנפגם כאן עקרון מוסרי. הגא מתחמק, מטשטש, נוהג כבת־יענה, מנסה להסיט, רגשים, לפנות עורף, מגמגם בקול נוזלי על ניסיון להטיל עליו אחריות, לועג לעיתונות, מזלזל בה, מציג אותה כלהקת כלבים נבחניים.

מפ"ם יכולה: להיות עכשיו אופוזיציה לוחמת. נקרתה לנו הזדמנות יחידה במינה לרכז מאמץ הסברתי על המיועד לתפקיד האטד, אנחנו צריכים לנהל נגדו מסע של אישוש הראיות ההולכות ומצטברות בדבר חלקו המכריע בהריגת שני המחבלים. מסע ההסברה חייב להעשות כמתקפה אישית נגד שמיר.

שעת האטד הולכת וקרבה, ומפ"ם יכולה למלא תפקיד מרכזי בחשיפת פרצופו האמיתי של מי שיהיה ראש הממשלה החדש־ישן של ישראל. העם רשאי ואף חייב לדעת מי האיש.

העץ העתיד להיות מלך היער נגוע מן השורש. מפ"ם יכולה לבער אותו אם תיטיב להסביר לכל עצי היער את הסכנה החמורה העלולה לצמוח מן המלכות הרשעה הזו.

אינטגרציה בנסיגה

(המשך מעמוד 5)

במספרים גדלים והולכים. משרד החינוך אף לא אישר פתיחת 14 כיתות ברמת הגולן. הילדים יושבים על ספסלים בשלשות. נכון הדבר, שמספר הילדים בכיתות אלה הוא נמוך, אך לא ניתן להכניס לחדר קטן יותר מ־20 תלמידים, וברמת הגולן אין להשיג חדרי כיתות גדולים בשכירות, כדי לענות על התקן של משרד החינוך. אם המשרד לא יפתח כיתות אלה, שבהן כ־400 תלמידים, תשקול הסתדרות המורים נקיטת אמצעים.

כיתות במועדון

במגזר הערבי חסרות כ־900 כיתות לעומת 90 במגזר היהודי, אף כי המגזר הערבי מהווה כ־20 אחוזים ממערכת החינוך. למאות התלמידים אין היכן ללמוד. כיתות נפתחו בחדרים שכורים, במועדונים ובמקלטים. במקרים רבים קיים חשש לפתיחת משמרת שנייה, משום שאין ביישוב אפשרות לשכור חדרים. יצחק ולבר תובע מן הממשלה לשחרר מהקפאה את בנייתם של בתי־ספר במגזר הערבי.

מספר הסייעות בחינוך המיוחד קוצץ ב־40 אחוזים. המורים אינם יכולים לנהל עבודה תקינה כאשר חסרות סייעות, שתפקידן לטפל בצרכים הפיסיים של ילדים משותקים, או בצרכים נפשיים והתנהגותיים של אוטיסטים ומופרעים קשה. מספר המשרות של מזכירות לאחיות בחינוך המיוחד קוצץ בשיעור של 50 אחוזים. לילדים בחינוך המיוחד חסרות מסגרות המשך בגיל הנעורים.

מספר השעות המוקדש לחינוך גופני ירד משלוש לשתיים בחינוך הממלכתי ומשתיים לאחת בחינוך הממלכתי־דתי. במגזר הערבי לא מוקצבות שעות לנושא ואין מפקח על החינוך הגופני. בוגרי סמינרים לחינוך גופני אינם נקלטים בעבודה. ההרשמה לסמינרים ירדה. חסרים תנאי מינימום לעבודה, כמו מתקני ספורט ובטיחות.

מקצועות החקלאות, המלאכה, האמנות והמוסיקה נעלמים והולכים. בשנים האחרונות קוצץ מספר המורים לחקלאות ב־70 אחוז. מטרת המקצוע איננה להכשיר חקלאים, אלא להקנות לתלמידים את ערכי עבודת הכפיים ואהבת הארץ. המקצוע הולך ונעלם מנוף בתי הספר.

כאשר מורה למלאכה יוצא לחופשה או לשבתון, התפקיד אינו מאוייש. בבתי־ספר רבים נאלצים המורים ללמד בכיתות בנות 38 תלמידים, שעה שלפי התקן יש לחלק כיתה לשתי קבוצות אם היא מונה 31 תלמידים ומעלה. בחמש השנים האחרונות קוצץ מספר שיעורי האמנות בכ־20 אחוזים. משרד החינוך מבטל את התקנים של מורים שפרשו. מטעם זה כמעט שלא נקלטים במערכת החינוך מורים חדשים לאמנות.

משרד החינוך קיצץ במערך המסייע: חסרים פסיכולוגים, קציני ביקור סדיר ועובדים סוציאליים. כתוצאה מכך גברו תופעות של נשירה, אלימות ושחיקת מורים. משרד החינוך סוגר כיתות קטנות ובתי־ספר קטנים ומאכלס כיתות בתלמידים רבים, עד 40 תלמידים. המורים מתקשים לתפקד בכיתות כה מאוכלסות וכה הטרוגניות ברמת תלמידיהן. במצב כזה, האינטגרציה הופכת לסיסמה בלבד.

בהעדר תקן מחייב של ריהוט לבתי הספר, לא מספקות רשויות מקומיות את הריהוט הדרוש, כמו ספסלים ושולחנות. השירות העצמי מתנהל בתשמ"ו על בסיס של התנדבות מורים. נמצאו בתי ספר שבהם לא עובדים שרתים. תוך זמן קצר יסגור משרד הבריאות מוסדות חינוך, שהפכו למזוהמים. ביטול אבטחת מוסדות חינוך יוצר ונדליזם ואלימות מצד תלמידים. המורים נמצאים בכיתות ואין ביכולתם לעסוק כל הזמן בשמירה בלתי פוסקת ובסריקת השטח.

רשות הקורא

„אחריי" — לחו"ל

ב־14 החודשים הראשונים לקיומה של ממשלת האחדות שלנו הצטיינו שריה בנסיעותיהם לחוץ־לארץ. 22 שרים ביצעו בתקופה זו 84 טיסות. הם הגיעו ל־94 ארצות ובילו מחוץ לגבולותיה של ישראל 812 ימים ולילות. במשך שנה וחודשיים הספיקו שרינו להיות בחוץ־לארץ לא פחות משנתיים ורבע. מי שעשו את החשבון הנ"ל, לא גילו לנו, שכן ודאי לא נתגלה גם להם, כמה כסף עלו הנסיעות הללו לאוצר המדינה. אפשר רק לנחש.

אפשר גם להניח כמעט בוודאות, שרוב הסכום שהוצא אינו אלא בזבוז מטבע זר. שהרי סוד גלוי הוא כי פרט לנסיעות־שליחות מוצדקות מעטות, רוב הטיסות האלו באו להשביע את תאוות הנסיעות החולנית של שרי ישראל, שאינם טובים אלא גרועים מהמוני העם הזה, האחוז בקדחת חו"ל.

עד לשנה האחרונה תפסו הישראלים את המקום הראשון בעולם במספר נסיעותיהם לחו"ל. שום מדינה בעולם, לרבות ארה"ב, לא יכולה להתמודד עמנו בספורט הנדודים.

בימי ארידור לא היה גבול להנהירת ההמונים לחו"ל. המצב הכלכלי הקשה, ועוד יותר התכנית הכלכלית החדשה, עצרו במידת־מה את המירוץ הזה. בחודשיים הראשונים של התכנית, ביולי אוגוסט אשתקד, הצטמצם במקצת מספרם של האצים־טסים. אך כבר בספטמבר 85', שוב עלה מספרם כ־20%. בחודשים שלאחר מכן המשיך מספר הנוסעים לגדול ולתפוח, ובאוקטובר־נובמבר, חודשי הסתיו, עלתה קדחת הנסיעות לגידול של לא פחות מ־85%. מינואר עד נובמבר 1985 נסעו לחו"ל 471,500 מתושבי ישראל — קרוב לחצי מיליון איש.

מסתבר, שכל ישראלי מבוגר חמישי לא אצר כוח להתאפק מלטוס לחו"ל. גם גלוי וידוע הוא, שבשקלים, ישנים וחדשים גם יחד, אי־אפשר לקנות הרבה בחו"ל, והרי אחד ממאיצי קדחת הנסיעות הוא יצר הקניות. כדי להשביע יצר בוער זה נחוצים מרשרשים אמיתיים. הדולרים הנחוצים לכך נלקחים מהרזרבות הדלות והמצטמקות, הנחוצות לישראל כאוויר לנשימה. אבל המדינה נותנת דולרים תמורת שקלים, אז חוטפים מה שנותנים, ולוקחים גם מה שאין נותנים — העיקר לטוס. שרים, סגני שרים, ח"כים, מנכ"לים ומזכ"לים, אנשים חשובים מאוד וחשובים פחות וסתם אנשים, כולם כולם נדחפים, בכל הדרכים ובכל האמצעים אל הטיסה המיוחלת.

יודעי־דבר מתנבאים שהקיץ מספר הנוסעים יעבור על כל המשוער. נבחרי העם והנכבדים למיניהם. אומנם אינם צועקים „אחריי", להיפך, הם לעיתים מנסים אפילו להצניע את שפע טיסותיהם מתחת עינא בישא, אך הם משמשים דוגמה רעה להמוני בית ישראל, הנחפזים למלא את המטוסים.

יצחק שרשני, תל־אביב

הממונה ללא מחלצות

למי שלא הספיק המסמך הקודם על שמו כדי לדעת איזה פקיד גזעני היה הממונה לשעבר על מחוז הצפון, ישראל קניג, סיפקה הופעתו בתכנית „ערב חדש" (13.8.86) את ההוכחה הניצחת.

בהאשימו את יוסף גינת, בר הפלוגתא שלו בהופעה בהיתממות, רק הבליט קניג את ההיתממות והערמומיות שאפיינו אותו בתקופת כהונתו הארוכה, ואת דרך שליטתו בגורלם וברווחתם של ערביי הגליל. אחרי הכרזות, במתק שפתיים ובצביעות מתחסדת, שלערבים „מגיעות זכויות שוות", נחשפו תמיד מלתעות הזאב הגזעני, המבקשות לטרוף את כבשת הרש.

דרישתו של קניג, למנוע מעשרות אלפי ערביי בקעת סכנין את שלושת אלפי הדונמים מתוך עשרות אלפי הדונמים שנועדו להתיישבות היהודית, מוסיפה לקריירתו שלו עוד גילוי של עזות מצח גזענית, הפעם ללא מחלצות וברייש גלי.

אין פלא שקולו נשמע כבר גם במועצות אנשי הליכוד: טבעי הדבר שילך ורועי אצל העורכים.

דב ירמיה, נהריה

נזקי עישון

בהרצאה על נזקי העישון, הסביר רופא מפורסם בארה"ב, שכל סיגריה שאדם מעשן, מפחיתה שנייה אחת מתוחלת חייו. אפילו בהצטברות מתמטית בלבד גורמות אלפי הסיגריות העולות בעשן לסרטן הגרון, הריאות, המעיים — והלא איברים אלה כה חיוניים לאדם! ד"ר בת־שבע הרשקוביץ וד"ר רפאל קטן פירסמו מאמר מקיף על נזקי העישון. („העישון — הגורם המסיבתי החשוב ביותר המשפיע על היארעות הסרטן"), והדברים ידועים.

על משרד הבריאות והממשלה, ועדת הבריאות של הכנסת, קופות החולים, ההסתדרות, להתריע ללא הרף, למען ישמעו יראו וייראו באמת. את הסיסמה „הקץ לעישון!" יש להשמיע יומיום, בעיקר בבוקר, על קיבה ריקה...

מ. שמואלי, באר־שבע

רוח מדברית

מאת שלי יחימוביץ'

לא רק פסולת

הראש היהודי ממציא לנו פאטנטים: הפעם מדובר במערכת נסיונית, יחידה מסוגה בעולם, המשמשת לאידוי השפכים של אתר התעשיה ברמת־חובב. אותו אתר אשר בכלי התקשורת ובתודעה הציבורית נתקע כ„אתר הפסולת הרעילה ברמת־חובב".

ההמצאה היא מעין ממטרה, הממטירה את השפכים ומאיצה את אידוים, למהירות כפולה מזו המושגת בבריכות־אידוי. היובש הרב השורר באיזור והקרינה החזקה הם המורים את התהליך.

ברמת־חובב פועלים חמישה מפעלים: תרכובות ברום, מכתשים, ספקטרום, קופולק, נגב־כימיקלים והאתר הארצי לפסולת רעילה. מדובר באזור תעשייתי לתעשיה כימית.

הקמתה של רמת־חובב לוותה בהתנגדות ציבורית רחבה. אמרו שהדרום יהפוך לפח־אשפה לאומי, אמרו שדי במפעלים המקיפים את באר־שבע ומזהמים את האוירה. שמשאיות נושאות פסולת רעילה יעברו דרך העיר ויסכנו את שלום תושביה. משאית אחת כזו התהפכה סמוך לישוב עומר, והתושבים שם סבלו מכאבי־ראש ומבחילות.

בינתיים נקשר שמו של האתר בפסולת ובזיהום־אויר. שכחו, אומרים במרירות בעלי המפעלים ומנהליהם, שמדובר בתעשיה, ביצוא, במקומות עבודה לתושבים.

יעקב ברוך, מנהל תרכובות ברום, אומר שהמפעלים באתר מייצרים בהיקף של 200 מיליון דולר, מהם 160 מיליון דולר ליצוא. באתר, הוא אומר, מועסקים ישירות 1000 עובדים, ועוד 500 באמצעות קבלנים. איתרע מזלם של המפעלים הללו, ובמקום הוקם גם האתר הארצי לפסולת רעילה. במפעלים מודעים לחיוניותו של האתר עבורם, ובמקביל לוחמים להסרת הסטיגמה שדבקה בכל חמשת המפעלים, והביאה לכך שכולם גם יחד נתפסים כאתר לפסולת רעילה. צעד ראשון במאבק, שחל באיחור משמעותי, הוא שכירת משרד ליחסי ציבור, שחל לעבוד במרץ על שיפור תדמית המקום.

על הקמת אתר הפסולת החליטו ועדות הממשלה. המטרה: לפתור בעיות של ריכוז שאריות תעשיה במפעלים ברחבי הארץ. תחילה הופעל המרכז על־ידי קבלן פרטי, ואחר־כך נסגר בגלל תקלות, בצו בית־משפט. ביוני 84 הועבר לאחריות משרד המסחר והתעשיה, אשר מינה את חברת „מבני תעשיה" לאחראית על תיפעולו וניהולו של האתר. בינתיים קולט המרכז חומרים מהתעשיה, מאחסן אותם ומכין מתקנים לצורך עיבודם. לפי תוכנית־אב — יופעלו בתוך ארבע שנים שלושה מיתקנים לפירוק חומרים כימיים. בימים אלה מוקמים שלבי ניטרול שיופעלו בקיץ 1987.

האתר לפסולת רעילה, יחד עם המפעלים שלידו, מהווים מרכז תעשייתי יחיד בארץ השוכן בשטח שאין לו מסגרת מוניציפאלית. לא ישוב, לא מועצה אזורית. משום כך הוקמה לאתר מינהלת, מין „ועד בית". שותפות ללא מעמד סטאטוטורי. סמי־מועצה מקומית, אך ללא מעמד חוקי. התלישות הזו מהווה בעיה כשלעצמה. הם פשוט לא שייכים לאף אחד.

רני נאמן, נציג חברת מבני תעשיה במינ־הלת, אומר: „בשנות ה־70 היתה קונצפציה מוטעית. אמרו — יש לנו שני מיליון קוב מים, נטפל בהם, ונחזיר אותם לחקלאות בדרך כלשהי, קו אחד יוצא מלוכלך מהמפעלים ומגיע לבריכות האידוי. קו אחר היה צריך לעבור קדם־טיפול במפעל, ואז לרדת לוואדי או לשימוש בצמחיה. כאן הטעות. החומרים לא ניתנים לטיפול. אבל העובדה הזו התבררה רק אחר־כך, ונוצרה בעיה: איך חוסמים את שני מיליון הקוב".

מה שקורה הוא שנוצר צורך פשוט להיפטר מהמים. הועלתה אפשרות להעביר את המים בצינור לים התיכון. האפשרות הזו נפלה, הן משום שלא ניתן להעביר קו כזה דרך הרצועה, הן משום שאמנה בינלאומית אינה מאפשרת פליטת חומרים מסוג זה לים. רעיון אחר, להחדיר את הפסולת לקרקע לעומק של כ־250 ק"מ — נפל גם הוא. שלוש שנים מנהלת המינהלת מאבק להשגת 250 דונאם למטרות אידוי, אבל כמו תמיד — האישורים מתעכבים. בינתיים נצברת הפסולת, ומי התהל, נחל־סכה, מזדהמים חדשות לבקרים. ההמצאה ההיא, של הממטרה, פותחה כתוצאה מהמצוקה, וכעת נראה שהפתרון שקודם היה פתרון של דוחק ולחץ — הוא הוא הפתרון.

פסלים במכתש

„פיסול על שפת מכתש רמון" — מפגש מידברי לפיסול, הסתיים אתמול, לאחר שבוע של אירועים שאפשר לכנותם „אירועי מידבר".

השבוע הזה היה החמישי בסדרת אירועי אמנות־סביבתית, שארגנו אותו המרכז לאמ־נות חזותית בבאר־שבע, רשות שמורות הטבע והמועצה המקומית מצפה־רמון.

האמנים עזרא אוריון, דב חלר, דליה מאירי, הצח מחותן, דודי פורן, טעם רבינוביץ ואיציק רימר — עיצבו את יצירותיהם בשטחים הפנויים בין הפסלים שהוצבו שם ב־1962. באירוע דומה, כל עבודה בזו היא מיצב של כמה עשרות סלעים לכל אמן. היצירות הוקמו בעזרת ציוד מכאני, ובתוספת של עיבוד ידני קל.

בשבוע המפגש, שהשתלב באירועי שנות ה־30 למצפה־רמון, היו גם פעילויות של סטודנטים לאמנות ורבו־שיח בנושאי אמנות הסביבה. אחרים: ארכיאולוגים באזור, שחזרו, בניצוחו של הארכיאולוג של מחוז הדרום.

המגמה, אומרים מארגני הפסטיבל, היא להכריז על פתיחת פארק לפיסול מידברי על שפת מכתש רמון. הפארק כך מקווים, ימשיך להתפתח עם השנים ולהיות אבן שואבת לשוחרי אמנות ונוף.

רוצים מסגד בחזרה

„הוועד הציבורי להחזרת מסגד באר־שבע ליעדו" אינו שוקט על שמריו. ראש העירייה החדש, משה זילברמן, ייאלץ לעמוד פנים אל פנים, כקודמו, מול תביעתם של הבדואים להשיב להם את המסגד בבאר־שבע שהפך למוזיאון.

בשבוע שעבר שיגרו חברי הוועד מכתב אל ראש הממשלה, בזו הלשון: „בימים אלה, כאשר רבים מהמוסלמים אזרחי המדינה יוצאים לקיים את מצוות החאג' במכה, נבצר מרבים אחרים, תושבי הנגב המוסלמים, לקיים אפילו תפילה רגילה במסגד שבבאר־שבע, אשר הוקם בשנת 1906 על־ידי השלטון הטורקי בכספי הציבור הבדואי המוסלמי.

„לא ייתכן, גם אין הדעת סובלת, כי יימשך האיסור המונע מהמוסלמים של באר־שבע והסביבה מלהתפלל לאמונתם בעירו של אברהם אבינו, אבי ישמעאל ויצחק.

„לכן אנו פונים אליך בדרישה, כי תורה לראש עיריית באר־שבע לפנות את המסגד ולמוסרו למשרד לענייני דתות, כדי להעבירו לרשות הציבור המוסלמי במקום, לשימושו הדתי והרוחני.

„...דרישתנו תואמת את מגילת העצמאות, שבה נאמר בין היתר: ,מדינת ישראל תבטיח חופש דת, מצפון, לשון, חינוך ותרבות, ותשמור על המקומות הקדושים לכל הדתות,' וכן תואמת את בקשת השר לענייני־דתות לשעבר, מר יצחק רפאל, אשר ביקש עוד בשנת 1974 מאת העירייה לפנות את המסגד כדי שיוכל משרדו לשפצו ולהעמידו לרשות המתפללים."

מיעוט בארץ

(המשך מעמוד 7)

התנגד לאמנה. עם זאת, היא היתה לדגם נורמטיבי בעיני המחוקק, המחפש דרך לעיצוב חוקים בשטח זה.

את „אמנת המיעוטים" לא המציאו היהודים, וכוונתה של האמנה לא היתה לשרת את היהודים במיוחד. אבל במקום שתהיה להם לעזרה, היתה להם לרועץ. שום סכנה לא היתה נשקפת לפולין מצד היהודים — כפי שהיתה נשקפת מצד האוקראינים או מצד הגרמנים. אלא שהיהודים היו אובייקט נוח לפורענות. „וכך אירע, שהישגם של שליחי העם היהודי ממזרח וממערב בוועידת השלום שירת בנאמנות קבוצות לאומיות אחרות, ואילו מן היהודים נתבע פירעון של חשבון שתועלתו בעבורם מוטלת בספק."

הפרק האחרון של הספר „מיעוט לאומי לוחם" מוקדש ל„הפיכת מאי", שהביאה את שלטונו של פילסודסקי ותקופה של רצון טוב ושיפור ביחסי פולנים־יהודים, בהתאם להנחיות המדיניות החדשה, השואפת לצימצום הניגודים הדתיים והלאומיים.

ספרו של משה לנדא, שיצא לאור תודות ליוזמתו של המרכז לחקר תולדות יהדות פולין ותרבותה, ובסיוע כספי של קרן קראקוב, בוודאי יעניין את המתעמקים בבעיות יהודי פולין ויגלה להם פרטים רבים מ„סודות המטבח", ולאלה שמכירים את המציאות „מיד שניה" ומרכילויות, תינתן תשתית סולידית להירהורים על „איך עושים היסטוריה", איך רואים אותנו עמים אחרים ואיך אנו רואים (או: לא רואים) את עצמנו.

מלחמת הריבית והסחר בעיצומה

יפאן: לחץ פוליטי להורדת הריבית

הרשויות המוניטאריות של יפאן נתונות בלחץ גובר והולך, מבית ומחוץ, להתאים עצמן לקיצוץ האחרון של שער הניכיון בארה"ב — אומרים כלכלנים ביפאן.

הבנק המרכזי של ארה"ב הוריד ב־20 באוגוסט מחצית האחוז משער הריבית של 6 אחוזים על הלוואות לבנקים מסחריים, הקיצוץ הרביעי השנה, בניסיון להחזיר את המשק האמריקני מסף השפל.

יפאן אינה להוטה ללכת בעקבות האמריקנים, אך לדברי טקאשי סאיטו, מנכ"ל מחלקת המחקר של בנק טוג'י, יש להניח כי שער הריבית יירד בעקבות לחץ פוליטי.

האשראי ביפאן נמצא כבר בנקודת שפל היסטורית, לאחר ששער הריבית הורד השנה שלוש פעמים, עד ל־3.5 אחוזים. וושינגטון מפעילה לחץ כבד על יפאן ועל מערב־גרמניה, שירחיבו את הביקוש הפנימי ויפעלו כמנוע למען המשק העולמי.

שרולת העסקים רבת־העוצמה של יפאן, שנפגעה על־ידי היין החזק, רוצה בהורדה נוספת של שער הריבית כדי להוריד את עלות ההלוואות, כאשר המפלגה הליבראלית־דמוקראטית השלטת הבטיחה לפני הבחירות להמריץ את הכלכלה.

ראש הממשלה יאסוהירו נאקאסונה אמר, כי על הבנק של יפאן, הבלתי־תלוי, להחליט בעצמו אם לחקות את הדוגמה האמריקנית, אך כלכלנים מצפים שהממשלה תפעיל לחץ על הבנק המרכזי לעשות כן.

לקיצוץ תהיה רק השפעה מועטה על המשק היפאני, אולם הבנק המרכזי נאלץ להניח את דעתן של שרולות למען קיצוץ שער הריבית, הן ביפאן והן מעבר לים, אמר מיטסאו מאטסושימה ממכון מחקר הבטחונות ראיווה.

פקיד בכיר בבנק של יפאן חזר על הטענה כי דרושה הקלה באשראי, ונגיד הבנק, סאטושי סומיטה, חזר ואמר כי לא צפויה ירידה דרמאטית בכלכלה, על אף האטת היצוא.

לדברי כלכלנים, הבנק מודאג יותר מן העלייה המהירה באספקת כסף, שנגרמה על־ידי הקיצוצים החוזרים ונשנים בשער הריבית. רוב הכסף לא זרם אל השקעות יצרניות אלא אך עזר להעלות את מחירי המניות והקרקע לרמות־שיא.

בחודש יולי גדלו אספקת הכסף וההפקדות, האינדיקטור שהבנק של יפאן עוקב אחריו בתשומת לב רבה ביותר, ב־8.7 אחוזים בשעור שנתי.

„התנאים לקיצוץ בשער הניכיון היפאני כעת בשלים יותר", אמר מוטוהידה הונגו, מומחה ותיק לשוק הכספים בבנק סומיטומו. לדבריו, „הלחץ בולט. קיצוץ השער המתואם (בארה"ב) אף הוא הינו תוצאה מלחץ פוליטי".

לדברי הכלכלנים, אין גורמי־יסוד כלכליים מוכיחים צורך להוריד את השער ביפאן, במערב־גרמניה או אף בארה"ב. המשק המערב־גרמני מוצף וישנם סימנים כי ההגדלה באספקת הכסף ביפאן יוצרת בעיות, אמר הונגו. לדבריו על הבנק המרכזי של יפאן להתמיד בפער בשער הריבית עם ארה"ב כדי למנוע זרימת ממון מן הדולר אל היין. „אם לא ייעשה דבר בעניין זה, היין יעלה", אמר קואיצ'י קנאוואה, כלכלן בכיר בבנק התעשיה של יפאן.

היין הגיע בימים אלה לשיא שלאחר המלחמה — 152.55 ינים הדולר — ולדברי גורמים בתעשייה היפאנית כבר חרג הרחק מן הרמה שהיא מסוגלת לשאת בה.

בספטמבר אשתקד הסכימה קבוצת חמש המדינות התעשייתיות להוריד שוב את שער הדולר, כדי להקטין את גרעון הסחר העצום של ארה"ב ולצמצם את עודף הסחר של יפאן. אולם לדברי הכלכלנים, הגיעו היתרונות מהתאמת שער החליפין אל גבולם. ארה"ב, יפאן, מערב־גרמניה, בריטניה וצרפת מבקשות עתה לשנות את האסטרטגיה שלהן, אך אינן יודעות כיצד.

מאוכזב מן ההתקדמות האיטית בהקטנת גרעון הסחר של ארה"ב ומהבראת כלכלתה יפעיל מימשל רייגן יתר לחץ על טוקיו ועל בון להגביר את הביקוש הפנימי בתוקף, לכשישוב הקונגרס ויתכנס לאחר פגרת הקיץ, מסרו מקורות אמריקניים. הם הוסיפו, כי קיימת ציפייה כללית לקיצוץ שער הניכיון בספטמבר, לכשתודיע הממשלה על תוכנית משולבת לדירבון הכלכלה. אך יתכן שהדבר ייעשה מוקדם יותר, אם הדולר ייוד ירידה חדה, מתחת לשיעור של 150 ין.

חיסאנובו אוסה

כתב רויטר בטוקיו

ארה"ב: על סף השפל

קיצוץ שער הניכיון על־ידי הבנק המרכזי של ארה"ב, ה„פדראל ריזרב", הביא לתחזיות כי הדיון בכלכלה עלול לכפות הורדה נוספת של שיעורי הריבית לפני סוף השנה, אמרו כלכלנים אמריקנים. לדבריהם, הקיצוץ הינו סימן לכך שארה"ב תפעל לבדה לקיצוץ השערים, בלא להמתין לפעולה משותפת עם מערב־גרמניה ועם יפאן.

הבנק המרכזי הפתיע את שוקי הכספים כאשר הודיע, ב־20 באוגוסט, על קיצוץ רביעי בשער הניכיון השנה, ל־5.5 אחוזים. בראשית השנה דרש הפדראל ריזרב 7.5 אחוזים ריבית על הלוואות לבנקים אמריקניים. לדברי הכלכלנים נעו צעד בלתי מקובל, מאחר שנעשה באמצע השבוע וללא כל אזהרה מוקדמת.

לדבריהם מצביעה שורה של נתונים על חולשה בכלכלה, לרבות פירסום גודל התל"ג ברבע השני של השנה, על סכנה שהמשק האמריקני יידרדר לשפל.

הממשלה אמרה, כי התל"ג, המדד של מכלול כל המוצרים והשירותים במשק, עלה רק ב־0.6 אחוזים בחודשי אפריל, מאי ויוני. „המצב כאן חמור מאוד. חלקים של המדינה כבר נתונים בשפל, והוא מתפשט והולך", אמר סקוט פארדי, סגן יו"ר בנק ההשקעות יאמאצ'י אינטרניישנל (אמריקה).

„הנתונים מראים שאנו מצויים על סף השפל", אמר ויליאם סאליוון, כלכלן בחברת השירותים הפיננסיים „דין ויטר ריינולדס". „אין להוציא מכלל אפשרות קיצוץ נוסף בשער הניכיון עד ליום הבחירות (ה־4 בנובמבר)". פארדי, לשעבר פקיד של הבנק המרכזי, ציין כי הבנק הבהיר שהצעד שלו הונחה על־ידי דאגה למשק האמריקני. „כהסבירו את ההחלטה הזאת אמר, שהיא „נעדרה כל התייחסות למצב הבינלאומי". לדבריו, נוסח ההודעה גם השאיר את הדלת פתוחה לקיצוצים נוספים בשער, אם המשק לא יגיב על הקיצוץ הזה.

תפקידיו הראשיים של הבנק המרכזי הם לסייע לצמיחה הכלכלית ולשמור על יציבות מערכת הבנקאות, אמר פארדי. בתנאים הכלכליים הנוכחיים, דורשים שניהם שערי ריבית נמוכים יותר.

לדברי דוד רולה, כלכלן ב„גומורה ניירות־ערך", הבנק המרכזי שיגר בהודעתו איתות ברור לשותפי הסחר של ארה"ב, כי מטבעותיהם יורשו לעלות לעומת הדולר. קיצוץ בשערי הריבית האמריקניים הופך את הדולר להשקעה פחות מושכת ומוריד את ערכו.

הבנקים המרכזיים, הן של מערב־גרמניה והן של יפאן, הביעו דאגה כי ירידה בשער הדולר תייקר יתר על המידה את היצוא שלהם, וכתוצאה מכך יסכלו משקיהם. „הקיצוץ בשער הניכיון היה צעד מוביל", אמר רולה. „המסר הוא, שלא נניח למשק שלנו לסבול כדי לעזור לאחרים להיחלץ ממצב גרוע".

סאליוון אמר כי עיתויה המפתיע של ההודעה פירושה שה„פדראל ריזרב" לא הביא בחשבון תמיכה מצד בנקים מרכזיים אחרים לשם ביצוע הקטנות שער מתואמות. „אילו היה תיאום פעולה כזה, היה הקיצוץ מתבצע ביום ו' ויפאן היתה נוקטת צעד משלה בסוף השבוע", אמר.

נורמה כהן

כתבת רויטר בניו־יורק

הבנקאיות ירדו ב־4.3% באוגוסט

בנק ישראל גייס מן הציבור בחודש אוגוסט רק 416 מיליון ש"ח, בעוד שהוא פדה מלוות בסך 876 מיליון ש"ח והחזירים ב־461 מיליון ש"ח. מזה 180 מיליון ש"ח בפדיון מוקדם. במניות ההסדר היה אתמול עודף היצע של 1.9 מיליון ש"ח. ערך השוק שלהן ירד אתמול ב־0.6% ובמשך אוגוסט ירד נומינאלית ב־4.3%. מתחילת השנה עלה ב־1.17% בלבד. המניות החופשיות ירדו אתמול בחצי אחוז בממוצע אחרי שעלו באוגוסט, ב־11.2% וב־8 החודשים הראשונים של 1986 — ב־47.2%.

בשוק איגרות החוב ירד אתמול ערך השוק של הצמודות למדד בשליש אחוז, בעוד שהצמודות למט"ח עלו בממוצע ב־0.14%. המחזור בשוק אג"ח עלה אתמול ל־6.8 מיליון ש"ח, מזה כ־1.2 מיליון ש"ח בסוג „גליל 4.25%" וכ־1.7 מיליון ש"ח בצמודות ב־80% למדד בלבד.

ב־8 החודשים הראשונים של 1986 עלו הצמודות למדד ב־9.7%, בעוד הצמודות לדולר ירדו ב־7%. המלוות הממשלתיים ירדו מתחילת השנה ב־10% בערך.

הדולר השחור נע בין 1.51 ל־1.53 ש"ח.

בנק ישראל ינפיק מחר שלוש סדרות חדשות של מלווה קצר מועד בערך נקוב כולל של 100 מיליון ש"ח, מזה 10 מיליון ש"ח ל־28 ימים, 40 מיליון ש"ח ל־56 ימים ו־50 מיליון ש"ח ל־84 ימים.

בשוק המניות עלו אתמול 165 שערים, לעומת 124 שירדו ו־83 שנשארו בלי שינוי. מהם עלו 45 ב־5% ויותר ו־19 ירדו ב־5% ויותר. נרשמו 10 „קונים בלבד" ו־2 „מוכרים בלבד". המחזור בשוק המניות עלה ל־11.2 מיליון ש"ח, מזה כ־2.4 מיליון ש"ח במניות ההסדר.

במניות ההסדר שררו ירידות שערים. ירדו (ב־%): אי די בי רג' — 1.2; אי די בי ב' — 0.1; אי די בי א' — 0.6; אגוד רג' — 1.4; מזרחי ש' — 0.9; פועלים ש' — 0.5; פועלים מ' — 0.3; כללי — 0.3; כליל — 0.9; מימון סחר 1 — 0.9. ההיצע ההתחלתי במניות ההסדר הגיע ל־2,046 אלף ש"ח והביקוש ההתחלתי ל־140 אלף ש"ח בלבד. תשואותיהן השנתיות נעו בין 16.59% (דיסקונט א') ל־16.88% (מזרחי ש'). פועלים ש' — 16.73%.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר עלו: הספנות 0.5 — 4.1; הספנות 0.1 — 5.0; כללי מ"ר 1 — 0.4. לעומתן ירדו אוה"ה — 1.2; הבינלאומי — 1.0; פי בי — 2.8.

במניות החופשיות בלטו העליות: תדיר 5 — 10.2; שלמה אנגל — 10.4. ב־10% עלו: ערובה 0.1 ר' 0.5, כנס, מ.ל.ל. 1, טרומאסבסט 5 (אחרי שטרומאסבסט 1 ירדה ב־1.2%), טראויל 5.

במלוות קצר מועד נעו אתמול התשואות החודשיות בין 1.38% ל־1.42% והתשואות השנתיות בין 18.20% ל־18.50%, תוך מחזור קטן של 910 אלף ש"ח. לשלוש סדרות לא הוגשו פקודות.

★ „סקוריטס" (ביטוח) הודיעה שהרווח שלה לאחר המס הסתכם בסך 530 אלפי שקלים בשנת 1985/86, לעומת 1,085 אלפי שקלים בשנה הקודמת. הקיטון ברווח הנקי לאחר מס נובע מהשינויים שחלו בחוקי המס. דירקטוריון החברה החליט להמליץ על חלוקת לדיווידנד ביניים במניות הטבה לשנת 1986/7 בשיעור של 200%.

★ ניקוב מחשבים (ישראל) הפסידה 745 אלף ש"ח בשנת 1985/86, לעומת הפסד של 623 אלף ש"ח בשנה הקודמת.

★ „דפרון" הפסידה כ־244 אלף ש"ח בשנת 1985/86, לעומת רווח של כ־313 אלף ש"ח ב־1984/85.

אלחנן הורוביץ

בנק הפועלים מפעיל תכנית חיסכון עם ריבית ניידת

בנק הפועלים מפעיל מהיום מסלול חיסכון חדש לתקופה של מספר חודשים, המבוסס על הפקדות חודשיות בהוראת קבע. החיסכון, הנקרא „חיסכון קצר מועד", מאפשר לחסוך לתקופה של 9־6 חודשים בהפקדות חודשיות. ניתן להפקיד במסגרת התוכנית בין 250 ל־1,000 שקלים לחודש, וכל כספי הפיקדון, בתוספת הריבית שהצטברה, יעמדו לרשות החוסך במועד הפרעון של ההפקדה הראשונה.

החוסך יוכל ליהנות משני מסלולי ריבית: ריבית משתנה בשיעור של ריבית פריים, בתוספת 0.1 אחוז, כלומר 1.35 אחוזים לחודש (ריבית אפקטיבית שנתית של כ־17 אחוז). המסלול השני, ריבית קבועה בשיעור נומינלי שנתי של 14.4 אחוז (ריבית אפקטיבית 15 אחוז). בתום תקופת החיסכון יקבל החוסך את תגבוה מבין שני המסלולים האלה.

בנק הפועלים הודיע, כי המסלול החדש מופעל בשלב זה לתקופה מוגבלת וניתן להצטרף אליו במהלך חודש ספטמבר.

א.ג.

העורך הכלכלי: צבי טימור

מדיניות הריבית המוגזמת נמשכת מתוך אינרציה

גם בחודש אוגוסט החם, למרות החופשות המרובות, נמשכו בישראל תהליכים כלכליים ונתקבלו מספר החלטות. למשל, מתוך אינרציה, החליטו בבנק ישראל לא להוריד את הריבית. הריבית הדביטורית בחשבונות החח"ד עמדה על 4 אחוזים לחודש ועל 8 אחוזים בריבית חריגה. הריבית השנתית האפקטיבית עדיין נשארה מעל 50%.

לעומת זאת, הריבית השנתית בעולם ביורו (ליבור) עמדה על 6.5 אחוזים בדולרים על 4.5 אחוזים במארקים גרמניים, פרנקים שווייצריים ויינים יפאניים, כ־10% בליש"ט, ועל כ־7.25% בפרנקים צרפתיים. לשיעור ריבית זו יש להוסיף 1־1.5 אחוזים, כדי לקבל את שיעור הריבית ללווה.

באשראי דולרי הגיעה הריבית בישראל ל־27.5 אחוז לתקופה של 3־6 חודשים, כלומר לפי ארבעה ויותר מאשר האשראי הדולרי בארה"ב. הריבית בארה"ב עוד יורדת.

בינתיים עסוק הנגיד החדש, פרופ' מיכאל ברונו, בנסיעות לחו"ל, בתוקף תפקידיו האקדמיים, ולא התפנה לטפל בשערי הריבית במשק. לכן המשק הישראלי ממשיך, מתוך אינרציה, להתנהל על־פי ההשקפות המיושנות של התקופה ה„ויקטוריאנית" מבית־מדרשו של ויקטור מדינה.

חוששים מצמיחה

בריבית גבוהה לא תהיה שום צמיחה במשק, אולם כלכלני בנק ישראל חוששים מהצמיחה ואינם מוכנים לאפשר למשק לתפקד בצורה נורמאלית. הריבית הגבוהה אינה נקבעת בשוק החופשי על־פי היצע וביקוש לכסף, אלא מבטאת את המדיניות המוניטארית של בנק ישראל.

ויקטור מדינה אינו מתרשם מכך שהריבית המוטלת על המשק, בחלק מן המקרים, היא תאורטית בלבד. כאשר כתוצאה מכך פירמות כגון „אלסינט", תנועת המושבים וכו' נכנסות לבעיות, על הממשלה לממן אותם בצורת קונסולידציה של החובות. לפיכך, הריבית בישראל אינה מהווה מכשיר אפקטיבי של הקצאת הון. הריבית גם אינה מיועדת לממן את הגרעונות בתקציב הממשלה — כי אין גרעון תקציבי זה שנתיים, ואפילו יש עודף. לכן אין כל הסבר מדוע בעל הכסף האמריקני יכול להסתפק ב־6 אחוזים ריבית לשנה והישראלי צריך לקבל 20 אחוז לשנה תמורת כספו. אין כל הסבר למה המשקיע הישראלי חייב לשלם 27.5% ריבית דולרית, או 50% ריבית שקלית, פרט להעדפת גישה מוניטריסטית לבעיות המשק שאינה יכולה לתת תוצאות. התוצאה היחידה של גישה זו היא קיפאון משקי של קרוב ל־8 שנים והחמרת בעיות המשק, במקום פתרונן.

בבנק ישראל מוטרדים מהמחשבה מה יתרחש במשק כתוצאה משינויי מדיניות הריבית. הם מניחים הנחות קטסטרופאליות ולכן עדיף, מבחינתם, לא לשנות. אולם אי־אפשר יהיה לבסס יציבות כלכלית על שיעורי ריבית מוגזמים.

האוצר מבזבז את כספי הפנסיונרים של מחר

בעיה שנייה שהעסיקה בשבוע שעבר את הכלכלה היא החלטת ההסתדרות על איחוד קרנות־הפנסיה ודרישתה להעלות את השתתפות המעסיקים והעובדים ל־17.5 אחוז, במקום 16 אחוז עד כה. הממשלה מצידה תרמה אף היא לייקור עלויות העבודה, בדרישתה להגדיל את היטל חינוך התיכון מ־0.6 אחוזים, בעת הנהגתו הוא היה בשיעור 0.4%) ל־1.6 אחוזים. זהו ייקור של 400% תוך מספר שנים. מצד שני טוען האוצר, שיש להוזיל את עלות העבודה ולהקל במיסוי.

היטל החינוך הינו מס, אומנם מס המיועד למטרה מסוימת, אך גבייתו באמצעות המוסד לביטוח לאומי אינה צריכה לטשטש את היות ההיטל מס לכל דבר. בזמנו נועד ההיטל של 0.4 אחוזים לכסות את מלוא השתתפות ההורים בשכר הלימוד של ילדיהם, שהגיע אז, כמדומני, ל־18 אחוז מהוצאות החינוך התיכוני. כיום יכסה המס כ־72 אחוז מהוצאות החינוך התיכוני.

מעת לעת מתנערת הממשלה מתפקידה לספק שירותים מינימאליים לאזרחים תמורת המיסוי הכללי והלא מיועד, ועבור כל שירות משלם האזרח בנפרד. אולם אין כל היגיון כלכלי בכך — המיסים בישראל נגבים תמורת מחויבות המדינה לספק שירותים לאזרחיה. חינוך תיכון הוא מצרך בסיסי חיוני של חברה מודרנית, וביטול השירות כשירות ציבורי מצביע רק על אטימות מוח באגף התקציבים.

ביטוח הדורות הבאים

כן לא מובנת עמדת ההסתדרות בדרישתה להגדלת התשלום עבור שירותי פנסיה עתידיים. קופות הפנסיה משקיעות כמעט את מלוא הכנסתן באג"ח של האוצר. כלומר, מבחינה מיידית, הסכומים שייגבו, פועלים כמס לכל דבר וההסתדרות תשמש כיום רק כגובה המיסים של המדינה. אין כל קשר בין קופות הפנסיה לחיסכון, שכן סכומים אלה אינם מושקעים בנכסים נותני הכנסה עתידית, אלא במימון השוטף של תקציב המדינה. כלומר, הממשלה תוכל לממן את התחייבותה העתידית הנובעת מהשקעות קופות הפנסיה באגרות־חוב של המדינה רק על־ידי הטלת מיסים בבוא העת על אותם אזרחי המדינה. מכל מקום, הגרעון האקטוארי של הקופות, במידה שהוא קיים, לא ייפתר על־ידי כך, כי ההסתדרות תעלה את המיסוי היום על מנת שהממשלה תוכל לשלם מחר. מהמיסים שהיא גובה כיום, משלמת הממשלה את הוצאותיה העכשוויות; עבור כיסוי התחייבויותיה העתידיות תרצה הממשלה לגבות מיסים בעתיד.

הביטוח הפנסיוני הוא ביטוח בין דורות. הדור הפעיל הבא משלם את הוצאות הקיום של הדור הקודם. הבעיה של קופות הפנסיה היא, שהדור הבא אינו מצטרף בשיעורים של העבר לקופות ההסתדרותיות. אם הדור הבא, שמבחינה מספרית הוא גדול יותר מהדור הקודם, ושהכנסתו הריאלית עולה בדרך כלל על זו של הדור הקודם, יתארגן בקרנות הפנסיה — הבעיות האקטואריות ייעלמו.

כיום, אחת הבעיות היא שהעובדים מהשטחים אינם מאורגנים בקופות הפנסיה ואינם מבוטחים, בעיה שנייה היא, שהצמיחה נעצרה, ויחד עימה נעצרה גם עליית רמת השכר, המשמשת בסיס לביטוח פנסיוני. בעיות מסוג זה ואחרות לא ימצאו את פתרונן ע"י הגדלת המיסוי המוטל על חברי קופות הפנסיה ומעסיקיהם. מוטב שההסתדרות לא תתגרב לגבות מיסים בימינו כדי לפתור בעיות בעוד 20 או 50 שנה. לממשלה אין כיסוי גם לזכויות המבוטחות שנקנו ב־16% מס, ולבטח לא תעמוד בהתחייבויות אף אם ישלמו עבורן 17.5%. אם המשק יעלה על פסי צמיחה ועליית רמת השכר, הבעיות לטווח ארוך ייפתרו וייעלמו.

צבי טימור

טור החדשות

הציבור מעדיף להשאיר כספו בעו"ש, בשקלים

ציבור המשקיעים מעדיף מאז הפעלת התוכנית הכלכלית החדשה להשאיר את כספו, ובעיקר סכומי כסף קטנים, בחשבונות עו"ש — כך עולה מסיכומים שנעשו באחד הבנקים הגדולים.

הסיכומים מגלים, כי תשבונות העו"ש הסתכמו כ־230 מיליון ש"ח (180 מיליון דולר) בסוף דצמבר 1985, ובסוף אוגוסט הגיעו לכמיליארד שקל (650 מיליון דולר). בניכוי האינפלציה בתקופה זו זהו גידול של כמעט פי ארבעה ביתרות שהציבור מחזיק בעו"ש.

יצויין, כי גם פקדונות התמ"ס גדלו מאד במרוצת התקופה, מ־700 מיליון שקל ביוני 1985 (550 מיליון דולר), ל־2.1 מיליארד שקל בסוף השנה (1.4 מיליארד דולר), וכ־2.4 מיליארד שקל (1.5 מיליארד דולר) בסוף אוגוסט.

הפק"מ גדל גם הוא, מ־380 מיליון שקל ביוני 1985 (300 מיליון דולר) ל־1.1 מיליארד שקל (730 מיליון דולר) בסוף השנה, וכך גם כיום.

נראה איפוא, כי רוב הגידול בעו"ש אכן נובע מפקדונות קטנים, שבעבר הופקדו בפק"מ עו"ש, ועתה נשארים בחשבונות העו"ש השקליים.

אייל שגב

יוצאי אסיה ואפריקה

15% בלבד בקרב האקדמאים

כ־206 אלף בעלי תואר אקדמי היו בישראל ב־1984, מהם 130 אלף בעלי תואר ראשון, 64 אלף בעלי תואר שני וכ־11 אלף בעלי תואר שלישי (תארי דוקטור מחקריים) — כך עולה מסקר אקדמאים שערכה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, בעקבות מיפקד האוכלוסין.

מ־1974 ועד 1984 הוכפל מספר האקדמאים בישראל. נתונים בולטים נוספים: בין האקדמאים, כ־197 אלף יהודים ו־9,000 לא־יהודים. מספר הנשים — 85 אלף (41 אחוז). חלקם של יוצאי אסיה ואפריקה, כולל ילידי הארץ שהוריהם נולדו ביבשות אלה, הגיע לכ־15 אחוז (כ־19 אחוז בין בעלי תואר ראשון).

שינוי בולט חל בהרכב האקדמאים לפי תחומי לימודיהם. גדל חלקם של מדעי הרוח, מדעי החברה וניהול ועסקים, מכ־12 אחוז בכל אחד מהתחומים האלה ב־1961 לכ־25 אחוז בכל אחד מהם ב־1984. לעומת זאת, פחת במידה ניכרת חלקם של האקדמאים שקיבלו תואר במשפטים, ברפואה או בהנדסה.

א.נ.

בנק ישראל שוב אינו חושש מהי"ן

„עד היום לא היו להיטים להפקיד פקדונות פת"מ ביין יפאני. המטבע הזה עבר בדרך כלל רק עסקים גדולים. עקב רצון הציבור להפקיד בפקדונות ומצודדים לסל המטבעות, נוצר הצורך במערכת הבנקאות להפקיד את כספי הפקדונות גם בחשבונות המצמודים ליין, שהוא אחד ממרכיבי הסל" — אמר אתמול ישראל איגרא, מנהל מטבע חוץ בבנק ישראל, לאור החלטת בנק ישראל לקבל מהיום פקדונות פת"מ ביינים יפאניים.

קבלת פקדונות ביינים על־ידי בנק ישראל עמדה על הפרק לפני כשנה וחצי, כאשר בוטל הסדר של פת"מ עו"ש, אולם ההחלטה על כך התקבלה רק עתה, אומו, כי במרוצת הזמן הזה התחזק היין ביחס לדולר בשיעורים ניכרים — בשנה האחרונה כ־35 אחוזים ומתחילת 1986 כ־23 אחוז.

בבנקים הגדולים ניתן היה להפקיד יינים יפאניים בחשבונות פת"מ רגילים זה מספר שנים. למרות שבנק ישראל לא קיבל הפקדות במטבע זה מן הבנקים, היום יוכלו לקוחות הבנקים להפקיד יינים גם בפת"מ מיוצאים לתקופות של 3, 6 ו־12 וחודשים (בפת"מ רגיל ניתן להפקיד ל־12 חודשים בלבד).

אריה ברושין

צפויה פעילות סלקטיבית בשוק ניירות הערך

התקופה הקרובה תעמוד בכל הנראה בסימן החיובים הטכניים של השוק, ויש לצפות לתגובה חיובית של המשקיעים — נאמר בסקירה של כלכלני אחד הבנקים הגדולים על הצפוי בשוק המניות.

כלכלני הבנק מציינים עם זאת, כי בתקופה זו יש להתייחס גם לאינדיקטורים כלכליים, וכן לשווי הכלכלי של חברות, שכן אלה הם אלמנטים הראויים לבחינה בשעה זו לצורך השקעה לטווחי זמן בינוניים וארוכים. הכלכלנים מציינים גם, כי השוק מושפע מפרסום דו"חות כספיים חצי־שנתיים של חברות, המצביעים על הרבעים הבאים:

הדו"חות הכספיים החצי־שנתיים ל־30.6.86 ולשנה המסתיימת ב־31.3.86 המתפרסמים באחרונה מצביעים על מספר נתונים כלליים מאפיינים:

★ שיפור־מה בדו"חות — ניתן לייחס למספר גורמים הספציפיים לענפים השונים, אך עם זאת סיבות חוזרות הינן שחיקת הלוואות דולריות במונחים שקליים מתואמים, ירידה בהוצאת מימון וירידה בהפרשה למיסים.

★ ירידה חדה ברווחיות הבנקים המסחריים איגוד ודיסקונט, לעומת שנת 1985. יש לראות מגמה זו כמאפיינת של כל ענף הבנקאות.

★ המשך קשיים בענף האלקטרוניקה ובענף המתכת ומוצריה ושיפור בדו"חות הכספיים בענף המקרקעין והטקסטיל.

לגבי אגרות החוב קובעים הכלכלנים, כי נראה שהפעילות בשוק האג"ח תמשיך בעתיד להיות מתונה, בעקבות ציפיות למדדים נמוכים בעתיד. באג"ח צמודות למט"ח אנו עדים לתשואות לפדיון גבוהות ביותר, אך הציפייה של הציבור לכך שהשקל לא יפוחת ביחס לדולר בתקופה הנראית לעין כנראה תהיה דומיננטית, מכתיבת ההשפעה על השוק.

בסיכום מעריכים הכלכלנים, כי ניתן יהיה לצפות לפעילות סלקטיבית מצד גופים גדולים, כתוצאה מהמצאות אגרות־חוב בעלות תשואה לפדיון אטרקטיבית להשקעה.

א.ש.

„תנובה אקספורט" תנהיג „סל כתום"

„הסל הכתום" הוא מודל כלכלי שפותח בידי כלכלני „תנובה אקספורט" על פיו יגובש סל מטבעות יציב ליצוא הדרים. סל זה יהיה משוחרר מהשפעות בתנודות שער הדולר ביחס למטבעות האירופיים, ועל בסיסו יינתנו תמריצי היצוא המקובלים לענף — מסר אתמול מנכ"ל „תנובה אקספורט", משה רבינוביץ, במסיבת עיתונאים בתל אביב לקראת הוועידה הש"ו של „תנובה אקספורט", המציינת 50 שנה ליסודה. הוועידה תיפתח היום בכפר המכבייה, במעמד 1000 צירים המייצגים 5000 פרדסנים בהתיישבות העובדת.

כפי שנמסר, הוועידה תתמקד בהצגת המודל החדש שפותח ע"י „תנובה אקספורט" להענקת תמורה לפרדסן על יבולו, על פי תחשיב המביא בחשבון את איכות הפרי הנמסר לבית האריזה בעדיפות ראשונה. מודל „הסל הכתום" מבוסס על סל היצוא של „תנובה אקספורט" לאירופה, המהווה כ־80 אחוז מכלל יצוא ההדרים של האגודה. הדגם החדש, המוסכם על דעת רוב הגורמים בענף, טעון הסכמת האוצר.

„תנובה אקספורט", כאגודה שיתופית־חקלאית, מאגדת כמחצית מכלל הפרדסנים ומטפלת בכ־43% מתנובת ההדרים בישראל. הוועידה מתכנסת לאחר שנתיים מוצלחות לענף הפרדסנות על שלוחותיו. בעונה החולפת שווקו 1,280,000 טון הדרים והכנסת הענף הסתכמה ב־300 מיליון דולר. בעוד ברקע נתונה ההתיישבות כולה בקשיים ובעיות חמורות ליצוא החקלאי.

העלויות המוחלטות כ„תנובה אקספורט" ירדו מרמת שיא של 47.5 מיליון דולר לפני שלוש שנים ל־40.5 מיליון דולר בעונה האחרונה, ירידה של 30 אחוז, המתבטאת בירידה מעלות כוללת של 87 דולר לטון ברוטו ל־73.6 דולר טון ברוטו. על אף הנסיגה של 10 אחוזים ביבול חלה ירידת הוצאות ריאלית של 25 אחוזים. כוח האדם צומצם ב־21 אחוז (130 איש) ומצבת הרכב ב־25%. ב„תנובה אקספורט" 400 עובדים קבועים ו־3000 עובדים עונתיים. המחזור השנתי שלה נע בין 110 ל־140 מיליון דולר. היא מאגדת כ־5000 מגדלים ממושבים, קיבוצים ועצמאים המעבדים את פרדסיהם בעצמם.

„תנובה אקספורט" חולשת על 150 אלף דונם מכלל שטחי ההדרים בארץ — כ־300 אלף דונם — המספקים כ־650 אלף טון מתוך 1.4 מיליון טון של כלל מגדלי ההדרים. „תנובה אקספורט" משווקת כ־45 אחוז מכלל ההדרים במדינה.

הדוברים, חברי ההנהלה משה רבינוביץ ממושב חגור והמנכ"לים שלמה אריאל, מקיבוץ גרות, וראובן כוטבול ממושב תאשור, ציינו כי רוב בתי האריזה הועתקו לעיירות הפיתוח, והפרדסים מזורים מיטכנה בערבה ועד קיבוץ דן שבצפון.

„תנובה אקספורט" מתעתדת להגיע תוך שלוש שנים לשיווק של 800־700 אלף טונות הדרים בשנה, כן נמסר, שבשנים 1986־1979 ניטשו ונעקרו 15% מפרדסים בשטח כ־50 אלף דונם. הדורשים תובעים מן הממשלה להתייחס לענף בהתאם לתרומתו, 400 מיליון דולר לשנה עם הערך המוסף הגבוה ביותר, של 84%, ולהחזיר לו את מקומו הראוי במשק הלאומי.

יוסף גלילי

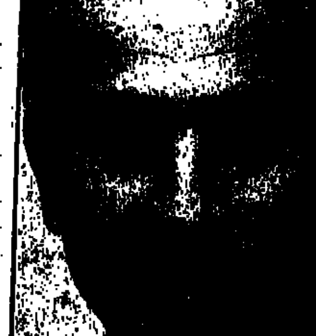

המנכ"ל משה רבינוביץ — להחזיר המקום הראוי

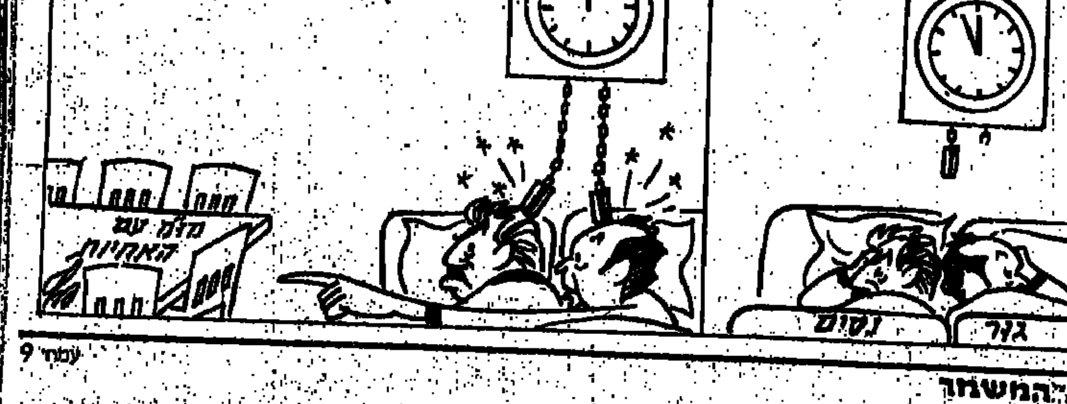

תרבות ואמנות

בעריכת עלינא תורי

מבט ראשון

עיניים בעלות מעוף

מאת דורית קדר

שלוש תערוכות צילום. האחת נערכה בגאלרית הביכר ביפו העתיקה. השנייה — בקאמרה אובסקורה. השלישית, בגאלריה מימד ברחוב פינסקר, הציגה את בוגרי בצלאל.

כיום אין בעיה בשיוך הצילום לאמנות. ובכל זאת נראה שהדבר נתפס כנבכו. כמו שלא כל אחד שמצייר הוא אמן, כך לא כל אחד שמצלם — הוא אמנם אמן.

התערוכה בגאלריית הביכר (צילומיו של שולק) היא עדות חיה לכך ועדות לאוצר הגאלריה, שאינו יודע להבדיל בין אמנות הצילום לבין צילום תיעודי גרידא. אמנם צילום אחד (שנבחר כגלויית ההזמנה) מצויין וישנם אף אחרים עם פוטנציאל, אך בקווים כלליים — אין למצלם שפה צורנית מעניינת דיה. יש תמיד לזכור שהעולם הסובב משתנה בהתאם לרואו. האמן יראה באותו אובייקט תצורות נפלאות ויגלה את מהותן האמנותית. בשעה שעיניים „עירומות" תראינה אך ורק את הפונקציונליות, בלי לתת תשומת־לב לצורניות, לצבעוניות, לקצב וכיו"ב. דברים אמורים אף לגבי זוויות ראייה, המתקרבות ומתרחקות, מגדילות ומקטינות, ולגבי הקומפוזיציה. טכניקת הצילום — כמו הקולנוע — עשויה לתרום רבות עקב אפשרויות קולאז', ולשוות לריאליה היבטים דמיוניים.

אווה שטרייטנר — מקוריות וסינון ייחודי

הצילום, אולי יותר מכל תחום אחר, מחייב עיניים בעלות מעוף ויצירתיות. נוסף על תכונה בסיסית זאת נדרשת, כאמור, מיומנות טכנית שיכולה לתרום, כשלעצמה, ממדים משמעותיים לתוצאות הסופיות.

בקאמרה אובסקורה המחזור הראשון (מחזור שני מוצג עד־סוף החודש הבא) של תלמידי בית־הספר משביע רצון מבחינת המיומנות. אבל המעוף נעדר. עירום וטלית כשלעצמם אינם פרובוקטיביים. במקרים המוצגים מכיוון שהצלם, הלא מנוסה, רוצה להפתיע בטאבו ברור מדי ועל כן מימד ההפתעה נבלע על־ידי קיטש בלבד.

צילומיה של עמית לובן יפים כשהם מופשטים והעירום אינו תורם מאומה. נראה שהתלמידים עדיין לא התעמקו די. מודעים לרזי הטכניקה — לפניהם עדיין דרך ארוכה של העמקה מחשבתית.

בוגרי בצלאל שוב אינם תלמידים והדברים נראים בשטח. כנראה בכל זאת ההדרכה הדגישה את חשיבות המחשבה והייחודיות הכנה, ללא הליכה אל אמצעי פרובוקציות סתמיות.

שטרייטנר אווה יוצאת אל הצילום מתחום רחב של מסורת אמנותית המבצבצת בכל, נותנת ריחה ומקבלת מקוריות הודות לסינון ייחודי. שטרייטנר, וכמוה אורנה גזית, הן אסתטיקניות מרגשות ולזכותן יאמר שאינן חרדות משימוש ביופי רבתי.

שי אדם בצילומים שחור־לבן נוטה יותר ללירזיקה עדינה ומזכיר את ארמס. עליו למצוא דרך לירית משלו אך הסממנים בשטח כולם לטובתו.

אילן בשור משחק בסוריאליזם מעניין אך מוחצן מדי. צעד כלפי הפנימיות תוך שימוש באותו תחביר עשוי להניב פירות של ממש.

אצל נורית גל — יש שמחת החיים בעיצומה.

תערוכה פלורליסטית, טובה בכלליותה.

מקבץ

שטראוס על אש קטנה

מאת עופר ניר

אבנר שטראוס הוא זמר ירושלמי. זה אומר, להיות רחוק ממוקד התקשורת הארצי ומיחסי הציבור המקצוענים. זה אומר, לנסות להגיע, איכשהו, אל הקהל שבשפלה. הוא כבר עשה את זה בעבר. שירים שלו הושמעו ברדיו והוא גם הופיע מחוץ לירושלים. עכשיו הוא מריץ מופע חדש.

למופע החדש קוראים „על אש קטנה", וזה בהחלט מתאים לשטראוס. עובר על אש קטנה, לאט, בקצב שלו. מופע שכולו שלו. חצי מושר, חצי אינסטרומנטלי. הוא מנגן גיטארה וגם מלמד, באקדמיה למוסיקה. ההפקה היא של תיאטרון פרגוד הירושלמי.

אבנר שטראוס – חצי מושר חצי אינסטרומנטלי

שטראוס, בן 32, רץ עם תכנית קודמת, תחת השם „מישהו משוגע וזה לא אני", שש שנים רצופות. לא ידוע כמה ירוץ הפעם... בכל אופן, לאחר שיותן לירושלמים ליהנות ב„פרגוד", הוא יגיע, ללא ספק, ל„צוותא" או „בית־לסין" התל־אביביים וכדאי לנסות לתפוס אותו, כאן או שם.

„הליקון" יוצאים מן המשרד

חברת „הליקון", שעשתה חיל בשנה־וחצי שהיא על המפה, תנסה משהו חדש, לעידוד מכירות התקליטים שלה. ערב של שעשועונים וחידונים ומתנות, במתכונת כל אותם ערבי־בידור־עתירי־מתנות שרצים היטב בשנתיים־שלוש האחרונות.

הגימיק: הפרסים יהיו ממוצרי החברה וגם השאלות, כמובן, יעסקו בתקליטים שיצאו בהליקון. האמת, שזה לא נשמע מי־יודע־מה, אבל אם אין לכם משהו מיוחד לעשות ביום רביעי, 10/9, ואתם ליד מלון „ימית" בתל־אביב ובא לכם לקפוץ לדיסקוטק שם — בתשלום כמובן — תוכלו לבדוק את העניין.

הוותיקים חוזרים

לא יודע את מי זה מעניין, אבל אם יש מישהו ששומר חסד־נעורים לטוני בנט, אחד השמאלציונרים הוותיקים באמריקה, בן 60, ישמח ודאי לדעת שהזמר הוציא ממש־עתה תקליט חדש, בינתיים לא בארץ, ושמו „אמנות השלמות".

וזהו התקליט ה־25 שלו, שמצליח לצבור מספר מספיק של עותקים כדי להיכנס למצעד המכירות האמריקני. הפעם הקודמת היתה בשנת ... 1972.

אבל זה ממש כלום לעומת אמן הג'אז הוותיק פול וינטר, שאלבומו האחרון, „קניון", נכנס בקושי רב לתחתית מצעד המכירות באמריקה, 23 שנים לאחר הפעם האחת — ויחידה שהתארח בו, בתקליט „ג'אז פוגש בבוסה־נובה". ועד כאן, פינת הטריוויה הקטנה.

בידור

אל נוף הבידור הישראלי תצטרף בקרוב שלישיית בידור חדשה, על טהרת המין הנשי, „תשעים־שישים־תשעים".

השלוש הן: סיגי חזמה (21) – בוגרת להקת פיקוד מרכז. בתה של השחקנית והשדרנית לילית נגר.

שרה גילאון (23) – בוגרת „בית צבי". זוהי לה הופעתה הראשונה על הבמה המקצועית.

יעל דגן (25) – שיחקה בתפקיד הודל ב„כנר על הגג" בתיאטרון העממי, ב„חללית הוליווד", „מסביב למדורה" – בסדרת הטלוויזיה „המסעדה הגדולה", ובקדם־האירוויזיון 81' בשיר „מנגינה לעולם".

כותב הטקסטים הוא יואל ריפל. יועץ אמנותי ובמאי – גדי יגיל.

חדר הפונה לנוף

„זכרונות אהבה מפירנצה" — בקולנוע „צפון" ת"א החל מ־6.9

„זכרונות אהבה מפירנצה" – שחרור תשוקות נסתרות

מאת יעל ישראל

החברה הוויקטוריאנית של שלהי המאה ה־19 תוארה רבות ברומנים של התקופה ועובדה לסדרות טלוויזיה ולסרטים רבים, שמתארים בדקדקנות ולפרטי פרטים את מעללי החברה הגבוהה ואת שלהי ימי הזוהר של האימפריה הבריטית.

עתה תתוסף אליהם סרט נוסף, שביים ג'יימס אייבורי, האמון על סוג זה של עיבוד קולנועי לרומנים בני המאה ה־19. לאחרונה ראינו את סרטו הבושל „הבוסטונים", שהוא עיבוד לספרו של הנרי ג'יימס, ואת „אבק לוהט", שנסב על מעללי החברה הגבוהה בהודו. הפעם הוא בחר ברומן של הסופר הבריטי א.מ.פורסטר, שלאחרונה עובד גם ספרו „המעבר להודו", שדש בחיי הקולוניאליסטים הבריטיים ובנות־זוגם העגונות שגילו את הודו הקסומה והאקזוטית. הנושא ב„המעבר להודו" וב„זכרונות אהבה מפירנצה" כמעט זהה.

מעשה בנערה צעירה בת למשפחה בורגנית טובה, נערה מחונכת שמצייתת לציפיות הכרוכות במעמדה הרם, כזו שרק גמרה קולג' יוקרתי לנערות, מנגנת בפסנתר כמלאך, ומנגבת פיה במפית בעדינות מכמירת־לב, שתמס ליבו של הקשוח שבגברים. לוסי זו נשלחת עם הגיעה לבגרות לטיול בחו"ל בלווית בת דודתה, הרווקה המזדקנת והחסודה, שרלוט (מגי סמית שמופיעה בסרט „מסעותי עם דודתי").

בשלב זה הסרט באמת הופך ל„מסעותי עם דודתי", מפני ששרלוט ולוסי — שלא בטוח אם הסומק בלחייה הוא תוצאת עלומיה או נזק מתמשך של המחוך הלוחץ — נוסעות באיטליה ונוחתות בפנסיון שקט בפירנצה, המארח רק אנגלים בורגנים כמותן. הרומן של פורסטר שלח חיצים סאטיריים דקיקים (כמו אצל סופרים אחרים בני זמנו) נגד השמרנות הוויקטוריאנית, ועל כן הוא מלא בדמויות טיפוסיות של אנגלים מגוחכים: גברים חנוקים בצווארונים ובעניבות ונשים קשקשניות שמתעקשות לקבל חדר עם נוף, ומדקדקות בגינוני שולחן ובנימוס חברתי. בפנסיון הזה אנו מוצאים את גב' לאביש, רווקה שכותבת רומנים מכישים למשרתות וחיה על רכילות „כתולה"; אחיות זקנות, שמתנהגות כילדות; כומר טרחן, שמתיימר להיות מבין גדול בנפש האדם; מר אמרסון, שהוא ג'נטלמן תמהוני המסור אמיתות פילוסופיות על אחווה, חרות והכנה והתנגדות המעמדות; ובנו ג'ורג' (ג'וליאן סנדרס) — רומנטיקן נאיבי ואתלטי, שהוגה מחשבות מיסטיקניות על אפסותו של היקום ומתאהב נואשות בלוסי.

ב„מעבר להודו" היתה הגיבורה הצעירה בת לרקע זהה לזה של לוסי, והיא נסעה להודו על מנת לתור נופים רחוקים ולחזור לחיק השמרני ולחיים הצפויים כאשת־איש, שתימק בביתה ותחוויר מחוסר אור ושמש. ביקור הנעורים בחו"ל — במקרה זה ביקורה של לוסי באיטליה — משחרר אצל הנערות טונות של תשוקות ומאוויים שטרם הספיקו להתגוון, ואת הנשיות האמיתית החבויה בהן. יש בכך מן הגישה הרומנטיקנית, שעבר זמנה, הרואה את בני העמים השמיים כאנשים רגשיים, פתוחים, חמים ויצריים, העדיפים על פני הבריטים קרי המזג המרוסנים והמסורסים רגשית.

אם הודו גילתה את צפונות תשוקותיהן הנסתרות של הנערות הבריטיות היבשות בסרטים „אבק לוהט" ו„המעבר להודו" — הרי איטליה עשתה כך ללוסי. בשובה הביתה מנסה לוסי להתעלם מאהבתה ולכלוא את הספונטאניות הרגשית, והיא משתדלת לציית לחובות החברתיים ולהתארס עם משכיל פטפטן ואנמי. על פני השטח זורמים החיים במנוחה. עם תה של שעה חמש, מוסיקה קלאסית ועידית ומשחקי טניס משיבי נפש, והם כמעט משכנעים את לוסי כי הצליחה להתגבר על אהבתה הלא מתוכננת, ששיבשה את התוכניות שנקבעו עבורה עם הולדתה. אך כל זאת — עד לבואה של שרשרת מקרים בסגנון „הרומן הרומנטי", שמאחד את הזוג היפה, וקוראת תיגר סופי על הסדר החברתי העקר ומצדדת ברגשות ובביטוי ספונטאני.

הסרט שבמקור נקרא „חדר הפונה לנוף" הוא עבודה נוספת של הטריו ג'יימס אייבורי, במאי, רות פראוור־ג'בוולה, תסריטאית, והמפיק איסמאיל מרצ'אנט — כולם יחד הפיקו בעבר את הסרטים „הבוסטונים" „אבק לוהט" ואחרים. כדאי לזכור את השחקנית הלנה בונהם־קרטר, המופיעה בתפקיד לוסי, שהיא נערה נאה שלא רק שזכתה בתואר „הפנים החדשות של שנות ה־80", אלא שהיא גם נושאת תואר אצולה כנינתו של לורד אסקוויט, מי שהיה ראש ממשלת בריטניה. סבה היה הבמאי אנטוני אסקוויט, וסבתה הלייידי בונהם־קרטר. עם ייחוס משפחתי שכזה ויופי מיוחד כמו שלה — בוודאי תהפוך הקטנה הזו (רק בת 19) לגברת מס' אחת של הבד הבריטי.

שובו של הדוקטור

קולנוע אלנבי בת"א „ד"ר ז'יוואגו",

סרטו של דיוויד לין, „ד"ר ז'יוואגו", הוא הזדמנות להיזכר, כי תקופת המהפיכה הרוסית מעסיקה את הקולנוע העולמי במעט מאז התרחשותה.

שורה של סרטים ניסו לטפל באותה מהפיכה. בין הקצוות אנו יכולים למצוא, בצד אחד, סרט כ„אוקטובר" של אייזנשטיין (1925) שהתאפיין כיאה לסרט מהפכני, בהרבה דיאלקטיקה מרכסיסטית־לניניסטית, ומצד שני את „האדומים" של וורן ביטי (1982) המתאר את המהפיכה בעיניים אמריקאיות, המחפשות בכל מקום את הספור האישי המסעיר. שניהם, דרך אגב, מבוססים על אותו ספר „עשרת הימים ששינו את העולם" של הסופר ג'ון ריד. ספר, ששני עיבודים הכל־כך שונים נעשו לו, יכול להמחיש את האופן השונה שבו יכול הקולנוע להתייחס לאותו נושא.

במקום טוב באמצע, אם כי קרוב הרבה יותר ברוחו ל„אדומים" נמצא „ד"ר ז'יוואגו", המגיע אלינו במסגרת העלאת הקיץ המחודשת של האפוסים הקולנועיים הוותיקים. הסרט, מתחילת שנות השישים, הוא אפוס ענק המבוסס על ספרו של בוריס פסטרנק, חתן פרס נובל לספרות. הוא מגולל את ספור אהבתם של ד"ר ז'יוואגו (עומר שריף) שהיה התגלמותה של השרמנטיות ההוליוודית במהלך שנות השישים) ולארה (ג'ולי כריסטי הצעירה והיפה), על רקע המהפיכה הרוסית והתהפוכות שהיא מביאה לחייהם.

הסרט הוא דוגמה לכישורים הקולנועיים המופלאים של דיוויד לין, האיש שהיטיב, אולי יותר מכל במאי אחר, להתעסק באפוסים קולנועיים גדולים, והוא חובה לכל מי שלא ראה אותו לפחות פעם אחת, למי שרוצה להיזכר מעצמו את קריאת הספר, ולסתם חובבי נוסטלגיה ויופי לשמה.

אילת אילת

מאת בצלאל רובין

איך הם מתנהגים, הנהגים

ביקורת חריפה ביותר על שירותי המוניות באילת ועל התנהגות הנהגים — הושמעה בפי רבים בישיבת מועצת העירייה האחרונה. חברי מועצת העיר דיווחו, שנתקבלו הרבה תלונות מתיירים על התנהגות נהגי המוניות. אבי אלה טען שנהגי המוניות באילת חלקו את העיר לאזורים ורבים מהם, כדי שלא להיקלע לפקקי תנועה — מורידים את הנוסע, בניגוד לרצונו, לפני אזור התיירות. לדעתו זו עבירה על החוק.

חבר אחר של מועצת העירייה אמר שבחגים, כאשר העיר מוצפת תיירים, נהגי המוניות מסרבים להסיע נוסעים לבתי־המלון שבאזור החוף הצפוני ושוב מאותה סיבה — לא להיקלע לפקקי תנועה.

כן הושמעו תלונות על הצפת העיר ב„תאפרים" למיניהם, על מוניות מלוכלכות ומוזנחות, על נהגים בלתי־אדיבים ולא מגולחים, עם הופעה מוזנחת ו„לא־סימפטית", כפי שהתבטא אחד מחברי המועצה.

תלונות אחרות התייחסו לנהגים המעשנים במונית; נהגים שתוך כדי נסיעה משליכים מרכבם ברשות הרבים חפצים שונים, לרוב בקבוקים או קופסאות ריקות; נהגים שאינם מסייעים לנוסע הקשיש להכניס את חפציו למונית, ותלונות רבות על נהיגה פראית ומסוכנת.

תלונה אחרת התייחסה לאי הפעלת המונים, דבר שנוגד את החוק.

חבר מועצת העירייה, מוקי מלצר, אמר, שהנוסע חייב לדרוש מנהג המונית הפעלת המונה מייד עם תחילת הנסיעה. הוא אישית מבקש מהנהג גם קבלה. עוד נאמר בישיבת מועצת העירייה, שאם הנהג אינו מפעיל את המונה עם תחילת הנסיעה — יש לדווח על כך לשלטונות מס־הכנסה.

חבר אחר של מועצת העירייה התלונן שבאילת ישנן „שעות מתות", בעיקר בשעות הצהריים, בהן אי־אפשר להשיג מונית. ככל הנראה באותן שעות חמות, כאשר הרחובות ריקים מאדם ודורשי המוניות מעטים — מעדיפים נהגיהן לנוח גם הם. גם כאשר מזמינים מונית בטלפון — יש והנוסע נאלץ להמתין יותר מעשרים דקות עד שהמונית הגואלת תופיע. (בחום האילתי הדבר לא נעים).

באשר לבעיית ה„תאפרים", היוצרים תחרות פרועה, העירייה בודקת את האפשרות ליזום חוק עזר עירוני, שיגביל את ירידתם של אלה לאילת. משרד התחבורה, אשר בעבר ביטל הגבלת מוניות לאזורים מסויימים — נוטה עתה לקבל את הצעות עיריית אילת. ההצעה היא, שעל כל מונית אילתית מאושרת יוטבע סמל העיר.

כל נושא המוניות והתלונות שנלוו אליהן יובא לדיון מיוחד בוועדת התחבורה העירונית. רעיון שיכול לעזור להתגבר על פקקי התנועה, מצאתי בשבוע שעבר באחד העיתונים, המספר על רחובות פאריס:

„לאחרונה קם מתחרה לטקסי הפריסאי בדמות „סקוטר אקספרס". זהו קטנוע, בנוי במיוחד להסעת נוסעים, כלומר נוסע או נוסעת אחת. את הרעיון הגה צעיר צרפתי בשם דניאל פולן. על קטנוע „וספה" התקין פולן מושב נוסף, מקום אחיזה לידיים, ותמיכה מיוחדת לרגליים. הוא הצליח לשכנע את אנשי משטרת התנועה שה„סקוטר אקספרס" שלו עשוי להיות פתרון מהיר ויעיל לנוסעים הממהרים בפקקי התנועה האדירים של פאריס. פולן קיבל רשות להפעיל את „המונית על שני גלגלים" לתקופת נסיון של חצי־שנה, ואז יוחלט אם היא עונה על הציפיות. תוך זמן קצר רכש פולן „וספה" נוספת והוא מוצף בקהל לקוחות, רובן נשים. יש ברשותו קסדה נוספת ומעיל גשם למזג אוויר גרוע. הנסיעה כמובן זולה יותר מאשר במונית והעיקר — על שני הגלגלים של הווספה ניתן להגיע תוך דקות לכל מקום מבלי להיקלע לפקקי התנועה".

מי יודע — אולי זהו הפתרון לבעיות התחבורה של אילת בחגים, כאשר העיר מוצפת תיירים והיא על סף סתימה...?

חופים הם לפעמים ערבוביה

חוף אילת. ועדה בינמשרדית תחליט על הייעוד (צילום דני רוזנבלום, סטארפוטו)

על־פי דרישתו של שר התיירות אברהם שריר, החליטה בשבוע שעבר ועדת השרים לענייני כלכלה על הקמת ועדה בין־משרדית, לקביעת מדיניות לאומית לעתידם של חופי אילת.

שר התיירות אמר באותה ישיבה, כי כיום אין מדיניות אשר תקבע את סדר העדיפויות מהבחינה הלאומית של השימוש בחופי אילת. המצב הוא, אמר שר התיירות, ששטחי החופים באילת מצומצמים עד מאוד והם משמשים בערבוביה וללא כל סדר עדיפות כשטחי נמל, ק.צ.א.א., הרשות להגנת הטבע ושטחים ציבוריים אחרים.

כלכלת אילת מבוססת ברובה על תיירות ועל כן יש להחליט מה הוא ייעודם של חופים אלה, אמר שר התיירות.

דבורה רגני, דוברת משרד התיירות שמסרה פרטים על כך, הוסיפה כי בוועדה ישתתפו נציגי משרד התיירות, האוצר ורשות הנמלים ואת המלצותיה היא תגיש לוועדת השרים לענייני כלכלה.

החוף של מלך האי

„אנג'ליקה טברנה" — זהו שמו של חוף רחצה מסודר, קטן ויפהפה, בו מצויה גם מסעדת דגים טובה. החוף הזה נמצא באחריותו של „ג'קסון", שכונה בעבר „מלך אי־האלמוגים". חוף „אנג'ליקה טברנה" נמצא מדרום לחוף אלמוג, שבסמוך לשלוחה האוניברסיטאית לחקר ים־סוף.

„ג'קסון", ששמו האמיתי הוא אבינועם צובה, הוא מוותיקי אילת. הוא עבר בנמל כאשר רבים מן הוותיקים של היום הלכו לגן־הילדים, וכל „הנמל" היה „רציף" מורכב ממעט תיבות. היה זה בשנת 1956, עוד לפני מערכת סיני.

ג'קסון היה גם האיש שפתח, לאחר „מבצע סיני" בחודש נובמבר 1956, באמצעות סירה קטנה, את „קו התיירות" הראשון מאילת לאי־האלמוגים, כשמחיר הסיור הלוך־וחזור ליחיד היה רק... 5 ל"י.

בשנת 1976, מייד לאחר מלחמת „ששת הימים", התיישב ג'קסון מול אי־האלמוגים ופתח שם בית־קפה. משם גם בא לו השם „מלך האי". לפני ארבע שנים, כמו כולם, פונה מדרום סיני. בכספי הפיצויים שקיבל קנה יאכטה ובאמצעותה קיווה למצוא את פרנסתו. אך התחרות בענף היתה גדולה, העסק לא „דפק" ו„ג'קסון הגדול" נשבר וירד מכל נכסיו. בעזרתו של ראש העירייה רפי הוכמן, אשר לא שכח את ראשונותו של ג'קסון, הוא קיבל בחכירה „חתיכת חוף" זנוחה ומלוכלכת. מחוף זה, ממש במו ידיו עשה פנינה יפהפייה, כשממול נשקף הנוף הנפלא של המפרץ — ושל נמל עקבה הסואן. בלילה המראה מרהיב עוד יותר, כאשר אורותיה של עיר הנמל הירדנית משתקפים בתוך מימי המפרץ.

המחירים במסעדתו הם עממיים. עבור שמונה שקלים תקבל מנה (מאד מכובדת) של דג טרי על גריל, צ'יפס וסלטים במנות גדולות ויין חופשי. האוכל מצוין והאווירה נעימה מאוד. המקום נעים ושקט.

ג'קסון אומר שהוא מייעד את פינתו לאילתים שיבואו לחטוף קצת שלווה. ואם יגיעו אליו גם תיירים, הם יתקבלו בחמימות ובלבביות. את כל אותם מדריכי תיירים, שיגיעו אליו עם קבוצות ויבקשו ממנו עמלות, יגרש בבושת־פנים — כך הוא מצהיר בהחלטיות.

פסק ודין

מאת א. אבישר

פיטורי שוטר

סעיף 10 (2) לפקודת המשטרה (נוסח חדש), תשל"א־1971, מקנה למפקח הכללי של המשטרה את הסמכות —

(א) להשעות שוטר שאינו קצין משטרה בכיר, או

(ב) להורידו בדרגה, או

(ג) לשחררו מן השירות או לפטרו, וזאת אם הוכח להנחת דעתו, שהשוטר —

(א) מתרשל, או

(ב) בדרך כלל בלתי־יעיל במילוי תפקידו, או

(ג) אינו מתאים מבחינה אחרת למלא תפקידו.

חיים פוטר משירותו במשטרת ישראל על־ידי המפקח הכללי רב־ניצב איבצן, כיוון שהתנהלו נגדו הליכים פליליים. כנגד פיטורים אלה עותר חיים לבית־המשפט הגבוה לצדק.

נשיא בית־המשפט, השופט שמגר, מציין כי סמכויות השחרור והפיטורין של המפקח הכללי יכולות להיות מופעלות גם אם השוטר נתון אותה שעה בהליכי חקירה או בהליכים משפטיים, ואין חובה להשהות את ההחלטה עד תום ההליכים, אם נתקיימה נסיבה מן הנסיבות שפורטו לעיל.

פרקליטו של חיים טוען כי חיים מכחיש את האשמה, וכי יש סיכוי טוב שיזכה בדינו, ואם כך יקרה, הרי פירוש הדבר, כי המסקנה המוקדמת שהוסקה לגביו גרמה לו עוול, מאחר שההליכים המשפטיים עדיין מתנהלים (כתב־האישום הוגש, משום מה, רק כשנה ומעלה אחרי פיטוריו של חיים) אין כמובן, לדעת מראש את תוצאותיהם. אך הבחירה בין השעייה, הורדה בדרגה ופיטורי שוטר היא בידי המפקח הכללי, שהוסמך לכך בחוק. בחירת אחד האמצעים הללו אינה בהכרח תלויה בהרשעה בדין, אלא בהוכחה להנחת דעתו של המפקח הכללי, כי מחמת התרשלותו, היותו בלתי־יעיל במילוי תפקידיו או מחמת אי־התאמה מבחינה אחרת, אין השוטר ראוי להימנות עם כוחות המשטרה ולשרת בה; המשטרה מופקדת על אכיפת החוק, ופעולותיה נתונות כל העת לפיקוח ולביקורת ציבוריים. תדמיתה בעיני הציבור היא בעלת חשיבות רבה במכלול הגורמים התורמים להצלחה, ואחד האמצעים לשמירה על תדמיתה מצוי בהקפדה על כך שלא יהיו בשורותיה אנשים בהם דבק רבב. מכאן הגיון בהענקת סמכות, המאפשרת פיטורין של שוטר עוד בטרם הורשע בדין, אם לאור הנסיבות אינו מתאים עוד למלא תפקידיו.

מובן, שמתחייבת שקילה עניינית וממצה של הנסיבות, בטרם בוחרים בין הסמכויות החלופיות. אך אם הבחירה נעשתה, ואין לגלות העדר תום־לב, שרירות, שיקול נושאים זרים לעניין או טעמי פסול דומים, אין לגלות עילה להתערבותו של בית־המשפט.

יש להוסיף לכך, שחיים הפנה עתירתו לבית־המשפט הגבוה לצדק תקופה ארוכה מאד אחרי שפוטר (הוא פוטר בחודש אוקטובר שנת 1983 ועתר לבית־המשפט רק בחודש פברואר שנת 1985), ובכך בלבד, באיחור המשמעותי, היה די כדי להצדיק את דחיית עתירתו על הסף. אך בשל חומרת התוצאה מבחינתו של חיים, לא ראו הנשיא שמגר ושני עמיתיו מקום להימנע מן הדיון בעניין לגופו.

אם כך ואם כך, עתירתו של חיים, למנוע פיטוריו מתפקידו כשוטר במשטרת ישראל, על־ידי המפקח הכללי של המשטרה, נדחתה.

מסביב לעולם

בעריכת דוד ארן

כבר לא שופכים קפה לים

בבראזיל שוב אין מסיקים קטורי רבבת בקפה ואין שופכים אותו לים. כמו שעשו במשבר הכלכלי של שנות השלושים, כאשר תנובת הקפה היתה גדולה והמחירים נמוכים. הודות לאינפלציה עלה אשתקד המשקה הלאומי של הבראזילאים ב־1,300 אחוזים יותר מאשר בשנה שקדמה לה, והסוחרים והיצרנים טוענים, כי בכל אשמה הבצורת. אך למרות הרפורמה במטבע וייצוב המחירים שביצעה הממשלה, והגשם שירד בשפע, לא ירדה הבעיה מן הפרק. רבים משערים כי שורשה נעוץ בספסרות.

במסגרת הרפורמה במטבע, הוקפא מחיר הקפה בשיאו. בארץ הקפה מספר אחת, רבים אינם יכולים להרשות לעצמם ללגום כוס קפה שחור. בראשית השנה חישב מכון מחקר בסאן־פאולו, כי פועל ממוצע צריך להוציא שישית משכרו החודשי כדי לקנות ק"ג אחד קפה — די כדי להאכיל משפחה של ארבע נפשות במשך שבועיים. כעור שקפה משובח נמנה עם מצרכי המותרות, יכלו שותפיה של ג'נראל מוטורס האמריקנית לשמוח על מתנה מיוחדת לחג המולד: החברה שלחה לכל אחד מהם ק"ג אחד של הפולים התומים עם הבשורה המשמחת: „ב־1984 אפשר היה לקבל תמורת 1,800 ק"ג של המוצר הזה מכונית מנוזה (הדגם היקר ביותר של ג'.מ.). כיום דרושים לשם כך רק 620 ק"ג." לג'נראל מוטורס יש סיבה למסיבה: במטעי הקפה שלה הרוויחה ב־1985 יותר כסף מאשר במכירת 226,000 מכוניות.

הבצורת אשמה

הבצורת, עליה מטילים את האשמה בכל, העמידה בקיץ שעבר את התנאים האקלימיים בבראזיל על הראש: ממטרי עוז ושטפונות בצפון ויובש באיזור המסורתי של גידול הקפה — בדרום. חוות־הדעת הממשלתית דיברה על ירידה ב־40 אחוזים בתנובה, ומכון הקפה הלאומי אי.ב.ס. שלא ידע אם להמליץ על אגירה או על הגדלת הייצוא, חישב רק ירידת תנובה ב־20 אחוזים. המכון הזהיר את יצרני הקפה שלא לאגור זמן רב מדי — בשל ירידת המחירים הצפויה בשוקי העולם.

הספקולציות על הנזקים הצפויים עוררו תוהו ובוהו בשווקים הבינלאומיים. בבורסת הקפה של קניה הוכפלו המחירים הממוצעים תוך חודשים מועטים. כסיבה לגאות המחירים מביאים גם בניירובי את הבצורת בבראזיל. בקניה, וגם בשכנתה של בראזיל, קולומביה, מלאים המחסנים עד להתבקע. סוחרי הקפה יושבים על שקיהם למקרה שארגון הקפה הבינלאומי (אי.סי.או.) יגשים את הודעתו, כי יבטל את המיכסות בשוק העולמי. או־אז אפשר יהיה להטיל לשוק את שקי הקפה הנערמים ולעבור על המיכסות. אפילו במקרה של ירידת מחירים תלולה, מקווים סוחרי קפה במזרח־אפריקה לרווחים של מיליארדים.

אך אומרים כי בעלי המטעים הגדולים בבראזיל, ממשיכים לנסות ולצמצם את השוק מעבר לירידה בתנובה. אין הם מאמינים, כי במחסני אי.סי.או. מונחים, כפי שנמסר, 50 מיליון שקים. בעקבות רישומי יצוא מופחתים בבורסות הקפה של ניו־יורק ושל לונדון הצליחו להפיק רווחים נוספים ניכרים. באירופה הניבו היבואנים בעליית מחירים ב־10 אחוזים.

ריכוז הקרקעות

ממשלת בראזיל חישבה כבר בראשית השנה עלייה בהכנסות הייצוא לכדי 4 מיליארד דולר, לעומת 2.6 מיליארד ב־1984. אמנם ספק הוא, אם החשבון הזה יתממש, שכן דווקא כעת הורידה קולומביה, שאף היא הימרה תחילה על תוספת הכנסה בסך מיליארד דולר את המחירים ב־15 אחוזים. בבראזיל זוכים אותם יצרנים שיש להם אפשרויות אחסנה. קשה להעריך את ערך המלאי שהצטבר אצל הסיטונאים בריו, בסאן־פאולו ובנמלי המשלוח. מכל־מקום, היה די בו לפרוע חלק ניכר מחוב־החוץ של בראזיל, בסך 100 מליארדי דולר.

אילי הקפה מקווים לשפל בתנובה. זה עשוי לזרז את ריכוז הקרקעות. לחוסה, למשל, היו 150 דונם קרקע שעליהם רבץ, כמקובל, חוב גדול. ב־1985 היתה לחוסה תנובה טובה והוא יכול היה לאחסן חלק ממנה. בחודש אוגוסט מכר ק"ג אחד קפה גולמי ב־15,000 קרוויירוס, ואילו בנובמבר, לאחר ראשית הצמצום והספקולציה, כבר נתנו לו הסוחרים 45,000 קרוויירוס בעד ק"ג אחד. חוסה מכר חלק מן המלאי שלו, פרע את חובותיו, ותוך שלושה חודשים הגדיל את שטחו פי שלושה.

בעקבות ריכוז הקרקעות הוקטן השטח לגידול מזון (לשוק הפנימי) וגדלו שטחי גידולי היצוא. יש עתה צורך לייבא כמויות גדולות של מזון, וזה מגדיל מחדש את חובות־החוץ. נוכח התנודות המשק לאספקה עצמית בחקלאות הבראזילאית, מואץ הסחרור של תלות ביצוא ושל רעב. השוק הפנימי נהרס, וחלה התרוששות כללית. בראזיל נאלצה בחודשים האחרונים לייבא 250,000 טונות בשר, מיליון טונות אורז ו־4 מיליוני טונות תירס, כדי להבטיח את האספקה.

אם הכל ילך למישרין, ולא תהיה השנה בצורת, יקטפו מגדלי הקפה בעונה הזאת 14 מיליוני שקים. יחד עם 8 מיליוני השקים המאוחסנים, תכסה הכמות את מיכסת בראזיל בשוק העולמי — 30 אחוזים. אך בשוק הפנימי יהיה מחסור של 2 עד 3 מיליוני שקים. ואם תהיה בצורת יימשכו האגירה וצמצום האספקה המלאכותי. כבר כיום מעריכים, שבמקרה זה יעלה מחיר הקפה מ־8.5 ל־10 דולרים הק"ג. כך או כך — את המחיר ייאלצו לשלם עניי בראזיל...

דטרף אורבן

נגמלים מדלק אלכוהולי

„מכונית שותה כמו מאה בני־אדם", קובל המהנדס ויצרן המכוניות הבראזילי גורגל: „כדי להסתובב יום אחד בסאן־פאולו צורכת מונית טונה של קני סוכר". כך מקונן האיש על הפרוייקט הגדול ביותר לאנרגיה חלופית אשר נוסה אי־פעם. בעוד ששליש מ־130 מיליון התושבים של הארץ, החמישית בגודלה בעולם, סובלים חרפת רעב, מובאים שם 2.3 מיליוני מכוניות ויש מקני סוכר במקום בנזין.

הטכניקה להפעיל מנועי מכוניות בכוהל במקום בבנזין הינה פתרון עתיק יומין בעת סכנת מלחמה או מצור, וכבר בשנות ה־30 הוסיפו הבראזילים לבנזין אלכוהול, אשר הופק מעודפי סוכר. ואולם כעבור 50 שנה הצליחו להפוך את „רעיון הי"ש" לפרוייקט של מיליארדים. „האלכוהול הוא שלנו", הכריזו בגאווה, בעוד שאת הנפט הגולמי, שממנו מופק הבנזין, יש לקנות מנסיכי הנפט הערביים בדולרים יקרים. וכך אמנם היה בעת „הלם הנפט" של שנות השבעים, כאשר הנסיכים במפרץ הפרסי הכפילו את מחירי הזהב השחור פי כמה. בעיקר בעלי המטעים של קני־הסוכר תמכו ב„תוכנית אתאנול" (כוהל־סוכר) נמרצת. הבארונים של קני־הסוכר היוו זה מכבר את השדולה בעלת העוצמה הרבה ביותר של בראזיל, בעזרת כספי המדינה ביקשו עתה ליהפך גם לאילי תעשיה מודרניים.

בנובמבר 1975 פתחה הממשלה הצבאית של בראזיל ב„פרואלכוהול", תוכנית האלכוהול הלאומית. מאז הוציאה הממשלה 8.5 מיליארדי דולר על סובסידיות לאלכוהול המשמש כדלק. אילי הסוכר זכו בהלוואות בריבית של 25 אחוזים — בתנאי אינפלציה של מאה אחוזים. בכל רחבי הארץ הוקמו מזקקות אלכוהול, ותפוקת האתאנול גדלה מ־556 מיליוני ליטרים ב־1975 ל־9.3 מיליארדי ל' כעבור עשר שנים.

הבעיות הטכניות היו עצומות. מודאי, בתוספת של 20 אחוזים אלכוהול המנוע פועל ללא דופי אך שימוש באלכוהול נקי גורם נזקי קורוזיה חמורים, שקשה להתגבר עליהם. ואולם מכון המחקר של חיל האוויר הבראזילי התגבר על כל הקשיים. המכוניות המגושמות, שנסעו במאמץ רב וקשה היה להתניען ולמוכרן נהפכו לרכב שפעל כשורה תוך שימוש באתאנול. כיום ממלאים 90 אחוזים ממכוניות־הנוסעים בבראזיל את המיכלים שלהן באתאנול — מי שמבקש לקנות מכונית מופעלת בבנזין חייב להביא בחשבון תקופות המתנה ארוכות. „פרואלכול" נעשה עוגן־הצלה לתעשיית המכוניות הבראזילית, זו נקלעה בעקבות הלם הנפט, למשבר שיווק חמור: מ־980,000 מכוניות ב־1980 ירד הייצור שנה אחרי־כך ל־580,000 בלבד.

מבחינה טכנית נהפכו הבראזילים, בניסוי אמיץ זה, שזכה לתמיכת הבנק העולמי, לאלופי העולם בייצור האלכוהול. יצרן המזקקות קודיסטיל, עם 200 עובדים ומחזור שנתי בסך 60 מיליוני דולר, מכר שמונה מיתקנים שלמים לחו"ל. גם הביולוגים לא בלאו מחקר: זנים חדשים של קני סוכר, על ידי טיפוח זן מסויים הצליחו להגדיל את תפוקת האלכוהול מ־60 עד 90 ליטרים לטונה של קני סוכר. והושגו עוד השגים כהנה וכהנה.

אך הנה עתה באה שעת ההתפכחות, בעקבות ירידת מחירי הנפט בעולם. מחיר של חבית נפט המיובאת לבראזיל הינו כיום 15 דולר, והבנזין המופק ממנה מחירו 22 דולרים, בעוד שאותה כמות אתאנול עולה בתחנות הדלק בין 50 ו־85 דולאיים...

ואלטר טאובר „לטוובה"

בסצינה "כמו מהסרטים":

יצחק קול השליך רימון ללא ניצרה החוצה

מאת זהבה מיזם, כתבת "על המשמר" — וכתב עת"ים

תושב תל אביב בן 26, שעבר בורכבכת תפאורות לחברת סרטים ופוטר מעבודתו, השליך אתמול רימון לעברו של מנכ"ל ג.ג. אולפני ישראל.

אתמול, סמוך ל-9 בבוקר, נכנס המפוטר לחדרו של המנכ"ל, יצחק קול, כשבידו רימון ללא ניצרה. הוא איים כי יפוצץ את עצמו ואת המנכ"ל. כשנכנס ללשכתו של קול הוציא את המנוף מהרימון והניחו על השולחן.

יצחק קול תפס את הרימון וזרקו במהירות לעבר החלון. שם נתקע הרימון במשקוף אך בינתיים הצליחו המאיים והמנכ"ל לצאת מהחדר. הרימון לא התפוצץ וחבלני מרחב הירקון שהוזעקו למקום ניטרלוהו.

המפוטר נעצר והמשטרה חוקרת בין השאר האם הרימון לא התפוצץ כתוצאה מתקלה או שמא לא היה אמור להתפוצץ מלכתחילה.

המזכירה, שנכחה בחדר, אמרה לכתב עת"ים, כי היה זה מאורע מפחיד. היא ציינה, כי החשוד גרש אותה ואורחת מן החדר ונותר עם קול לבדו במשרד.

קול עצמו ציין, כי לא איבד את העשתונות וגם "לא עשה מעשה גבורה", אלא פעל אוטומטית, כדי למנוע כל חשש של סיכון שהוא.

● הוועדה למינוי שופטים בראשותו של שר המשפטים מינתה אמש בערב את השופט עמוס זמיר, ששימש כרשם בית המשפט המחוזי בתל אביב, כשופט מן המניין של בית משפט זה.

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965, כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה טבריה, שבעיריית טבריה, מופקד שינוי תכנית מפורטת הנקרא תכנית מפורטת מס' 1443, שינוי לתכנית מפורטת מס' 2845 — תחנת טבריה, פרויקט דרומי כיוהד עם תשריט המצורף אליה.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: גוש 15013 חלקות 46-41.

עיקרי מטרת שינוי התכנית: א) הסדרת הבינוי בשטח התכנית והתאמתו המיועד למע"ר בטבריה תחתית, תוך התייחסות למבנה הקיים בתוך המתחם ותוך התאמה מפורטת שכנה ומרכז תחתית טבריה; ב) הסדרת התנועה, חניה ואספקה, קביעת צפיפות בניה, גובה בניינים והשימושים המותרים.

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בקרקע, בניין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על-ידי שינוי התכנית וכן מהנדס הוועדה המקומית שבתחום התכנון שלה כלול מתחם התכנית, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הוועדה המחוזית.

יגאל ביבי — יו"ר הוועדה

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה

נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בניית מגורים לבית על חלקה 24 ב-23 בגוש 8259, רח' בן-יהודה מס' 18 בחריגה. מבוקשת כהקלה: עד 6% בנייה ובנייה על הגג על התכנית מס' 6589 ניתן לראות במשרדי הוועדה. התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אלרואי
יו"ר הוועדה המקומית

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון, החליטה לאשר את השינוי לתכנית מתאר הנקרא: תכנית מס' 3101, שינוי לתכנית מתאר מס' 287 — בינוי בחלקה 13 גוש 15044 — טבריה, שהודעה עליו פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3161 מיום כ"ג בשבט התשמ"ה (14.2.85) עמוד 1450 ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: גוש 15044 חלקה 13.

עיקרי מטרת התכנית: בינוי שטח חלקה 13 שבגוש הנ"ל כמסומן בנספח הבינוי המצורף לתשריט תכנית זו.

השינוי האמור כפי שהוועדה המחוזית אישרה אותו ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הוועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה טבריה — שבעיריית טבריה.

כל המעוניין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

יגאל ביבי
יו"ר הוועדה המקומית

הוועדות המקומיות לתכנון ולבניה "שרונים / צפון השרון"

רח' שטמפר 5, נתניה, טל. 053-36573, ת.ד. 2171

הודעה

נמסרת בזה הודעה לציבור בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965, כי הוגשה לוועדתנו בקשה להרשות: בנית בית מגורים דו-משפחתי בגוש 8015 חלקה 35, מגרש 2450 באבן-יהודה. בהקלה של עד 6% משטח המגרש. כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יגיש התנגדותו המנומקת בכתב, לוועדה המקומית, לפי הכתובת לעיל למשרדי הוועדות המקומיות תוך 14 ימים מפרסום הודעה זו.

צבי חרות, יו"ר הועדה — שרונים

פקודת החברות (נוסח חדש) התשמ"ג—1983

הודעה על קבלת החלטה מיוחדת

בהתאם להוראות סעיף 118 (א) לפקודת החברות (נוסח חדש) התשמ"ג-1983

שם החברה: מריחור תיירות ריסוי בע"מ.
מספר רישום: 51-074356-0
הוגש לרישום: ע"י יו"ר האסיפה הכללית מר קדיש שרמייסטר ת.ז. 745152

באסיפה כללית שלא מן המנין של החברה הנ"ל שנועדה ונתכנסה כהלכה במשרדה הרשום של החברה ביום 29.8.86, נתקבלה פה אחד ההחלטה המיוחדת הבאה:

"לשנות את מטרות החברה ובהתאם לכך לשנות מספר סעיפים קטנים בסעיף 2 לתזכירה של החברה כמפורט להלן:

(1) במקום סעיפים קטנים א, ב, ג, ד, ה יבואו סעיפים קטנים אלה:

"א. לארגן, להכין, לקיים, לפתח ולנהל עסק של ציוד הצלה וחירום בארץ ובחו"ל.
ב. לתכנן, להכין ולספק שירותים בארץ ובחו"ל בקשר לציוד הצלה וחירום.
ג. למכור, לרכוש, לייצר, לשווק בארץ ומחוצה לה וכן לשכור ולהשכיר ציוד הצלה, חירום ותחבורה מכל סוג שהוא וכן לפעול כמתווכים בקשר לייצור, רכישה, מכירה, שכירות והשכרה של ציוד כזה.
ד. לפעול כיועצים, מתכננים, עוקבים ועורכי תרגילים בנושאי בטיחות, הצלה, התגוננות אזרחית ומצבי מצוקה בארץ ובחו"ל.
ה. לתכנן, לארגן, לקיים, לנהל כל מיני פרוייקטים של רכישות והתקנות, שיווק ויישום של ציוד הצלה, בטיחות וחירום בארץ ובחו"ל.

(2) במקום סעיף קטן כה, יבוא סעיף קטן זה:
"כה. לעסוק בכל פעולה, עסק או עניין אחר, כפי שייקבע מדי פעם בפעם על-ידי מועצת מנהלי החברה".

לפרסם החלטה מיוחדת זו בשני עיתונים יומיים כפי שייקבע ע"י יו"ר האסיפה הכללית הנו בהתאם להוראות הסעיפים 25 ו-26 לפקודת החברות (נוסח חדש) התשמ"ג-1983"

קדיש שרמייסטר, יו"ר האסיפה

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

08.00 עד כאן — חדשות קול ישראל. 08.03 שעת כושר. 08.00 אנגלית ה'. 09.20 חשבון פשוט ד' — כפולות והתחלקות. 10.00 שעת כושר. 10.10 אנגלית ד'. 10.30 הגיל הרך — רגע עם דודלי — זהירות מתעת אסון 11.15 אנגלית ה'. 11.30 ארץ מולדת — בין תורכיה לבריטניה. 12.00 אנגלית ה'. 12.25 תלמוד — שניים אוחזין — חיכי רמי 1. 13.00 מדעי הטבע ד'—ו' — עופות המים כאיורים הטרופיים. 13.30 צרפתית העשרה. 13.45 פה ושם — לשחק בבטחה. 14.00 עד כאן — חדשות קול ישראל. 14.02 שעת כושר. 14.15 מאה ציורים מפורסמים — גן עם ציפורים — פול קליי. 14.25 קסום קסם — שרשרות. 14.50 רכבת ההפתעות — סרט אנימציה. 15.10 שעת משפחה — חוויות יום ראשון — איילין היא עיוורת בגיל העשרה. ילדה מקסימה המתמודדת בהצלחה בנכותה. היא מתיידדת עם ג'ק נער בן-גילה ודרך ידידותם אנו למדים על צורת חייה, ונסיונותיה להיות ככל נערה אחרת. 15.55 בר ל'סט — פרק 5. 16.25 גוליבר בליליפוט — סדרה עלילתית בת 4 פרקים. דרמטיזציה של הסיפור המלא של גוליבר מאת ג'ונתן סוויפט. המבליטה את ההיבט הסטירי של היצירה. בפרק הראשון מגיע גוליבר למדינת ליליפוט לאחר שספינתו נטרפה בים. גוליבר נחשד כמרגל. 17.00 ערב חדש — מנחה: רפי רשף. 17.30 "עליזה בארץ הפלאות" — שם הפרק: "הברווזון הביישן" מלכת הלב מחליטה לבשל את כמרק ברווזים. עליזה ובני מחליטים להציל את הברווזון הקטן, שנועד להיות חלק מתפריט המלכותי. 18.00 "מועדון החתול שמיל" — הפעם יוצג במועדון מחזמר רוק לילדים. המחזמר מבוסס על סיפורו של רוקסטר סוס "גוליית והמסטוק". הומר גרי אקשטיין כתב את המוסיקה למחזמר ומופיע בדמותו של המלך קרולו. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 סקירת תכניות (ערבית). 18.35 ספורט (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 "סיפורו של ג'סי אוונס" — סדרה דרמה אמריקנית חדשה בת 4 פרקים — (ראה הפניה). 20.05 "בקורת חוץ" — סדרת טיולים עם אורני דכיר הסדרה השבועית שבה למרקע לאחר הפסקה, והטיול הראשון בה יהיה אל שער שכם בירושלים. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 "כן, אדוני ראש הממשלה" — סדרה קומית אנגלית הפרק השלישי: "ממך עשן" הטלת מסים כבדים על מוצרי עישון — כן או לא? זו השאלה שעמה על ראש הממשלה להתמודד הפעם. וכרגיל — יש המנסים לשכנעו לכאן ולכאן. 22.00 "זה הזמן" — תכנית אירוח שבועית מנחה: רם עברון.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 "צלילי בוקר" 07.07 "בוקר טוב" — הנדל: קונצ'רטו גרוסו בלה מג'ור, זקיני: סונטה ברה מג'ור לחצוצרה וכלי קשת 07.30 "שחרית מוסיקלית". 09.30 "קונצרט של בוקר". 11.57 "מגישים שיר" 12.05 "מאוצר הרטיה" — מקהלת הילדים "קנטטה דומינו" מבלגיה/מיכאל גיס מיצירות: פלסטרינה, סקרלטי, בוזקטי, מוצרט ועוד. השלישייה הפילהרמונית שטמיץ: שלישיה בסול מג'ור לשני חלילים וצ'לו. 13.00 "קונצרט צהריים" — צ'ייקובסקי סרנדה למיתרים בדו מג'ור, פגניני (בעיבוד טורטליה) וריאציות על נושא של רוסיני לשני צ'לו ולתזמורת, בטהובן: שלישייה מס. 9 במי-במול מג'ור, עממי (בעיבוד בטהובן): שלשה שירי-עם מן האיים הבריטיים, גרנדוס: שלשה מחולות ספרדיים, מינקוס (בעיבוד לנשבריא) "הבאיידרה", בלט 15.05 "מוסיקה ויוה" — מוסיקה מודרנית. אוטו קטינגו "קיק", אוריק ראכסנו "מרכז רב משמעויות", טורק טור נורדנסטן 16.00 "קונצרט מנחה" — א. באקס: "גינתה של פאנר", פואמה סימפונית. הציטוריאן: קונצ'רטו לחליל ולתזמורת (עפ"י הקונצ'רטו לכנור), בורודין: רביעיית כלי-קשת מס. 2 ברה מג'ור, שוברט: סונטינה בלה מינור לכנור ולפסנתר, באך (בעיבוד ליסט): פנטסיה ופוגה בסול מינור, ויוואלדי: קונצ'רטו בסול מינור לכנור ולתזמורת, טלמן: סוויטה חגיגית בלה מג'ור 18.30 "קונצרט" — רביסי: סויטה קטנה, גרשווין: "יש לי קצב" וריאציות לפסנתר ותזמורת, פ.ברדיחים: מוסיקה לכלי-קשת, פרוקופייב: סימפוניה מס. 5 20.05 "ערב טוב" — מוצרט: סונטה בסי-במול מג'ור לחליל ולצ'מבלו ק. 15, שלישיית כלי-קשת בסול מג'ור. 20.27 "מגישים שיר" 20.30 "מאולמי הקונצרטים בעולם" — הלהקה הקטוטית למוסיקה עתיקה "כאשר שרות הצפורים שירי אביב" — שירים מאת לנדיני, גומבר, מורלי, פירסון, וכן לקט משירי אורלנדו גיבונס. 22.30 "מן המקורות" — מוסיקה דתית עממית של צפון מערב ארגנטינה — מופע בכנסית — פסטיבל ירושלים — ישראל 1986 00.28 "מירקם" — רגעי מוסיקלי

רשת א'

07.30 "הין שירים" — פזמונים ישנים ואהובים 08. "תנה" — עם בני הגיל 09.05 "השיר לא תם" — שירים עבריים 09.30 "מגש" — מגזין לבעיות משפחה חברה בשידור חי 10.30 "רדיו קל" — תכנית יומית בעברית קלה 11.10 שירים עבריים 11.30 "השכלה ודעת לכל" — "על סמרות ילדים" — והפעם: "ילדים מגיבים על סיפורים" 12.05 "שיר ופזמון" 14.05 "לבת ולבן ולכל המתעניין" — תכניות לילדים א) "קופי חנקוקי", ב) "הכוכבנים", ג) "מסמר"

"השבוע" — "הסדרין של מיכל" 15.00 לילדים הגדולים — "בארץ הלמה" — חירונו של שמוליק רוזן בשידור חי 15.25 שירים עבריים 15.53 "מאוצר הספרים" 16.05 "רדיודרמה" — "הגילוי" — מאת דור בר-יוסף (ש.ח.) 17.12 "מגישים שיר" 17.20 "האוניברסיטה המשודרת" — "שרשים" — סיור במוזיאונים היסטוריים והפעם: "המוזיאון לתולדות תל-אביב-יפו" 18.06 "מינחת ערב" — משדר יומי להווי דתי ומסורת 18.50 פרקי היום בתנ"ך 19.05 "עיונים בפרשת השבוע" 19.30 "שידורים לעולים" 22.05 "אותות ומופתים" — סדרה תעודית במלאת 50 שנה לרדיו העברי. (ש.ח.)

רשת ב'

07.00 "הבוקר הזה" 08.05 "סעו לשלום" 09.05 "ביקור בית" — עם רבקה מיכאלי 10.05 "כל צבעי הרשת" — מגזין יומי 12.10 "גל פתוח" — חדשות ופזמונים 13.00 "בחצי היום" — חדשות ופזמונים 14.06 "יש עניין" — עם גבי גזית 15.05 "רגעי קסם" 15.51 לוח מודעון 16.05 "שרים ושעורים" — בעריכת יעל בן-יהודה 17.10 "יומן כלכלה" 17.30 "על מספרים ואנשים" — מגזין המשק והחברה 18.06 "שעה חופשית" — מגזין שבועי לעניני הנוף 18.45 היום בספורט 19.00 "היום הזה" 19.35 "דין ודברים" — מגזין לעניני חוק ומשפט 20.05 "סולם הזמירות" 22.05 "פינת תנ"אר" 22.58 רגע של עברית 23.05 "מחפשים את המטמון".

גלי צה"ל

06.30 "פוקחים עין" — החדשות הראשונות של היום. 07.07 שבע אפס שבע — עם אלכס אנסקי 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית 09.05 "אלה בוקר" — עם אלי ישראלי 10.05 "הפסקת 10" — עם מיכל ניב 11.05 "בכון לקכשיר" — עם רפי רשף 13.05 להיט לתאטון — פזמונים ישראליים ברצף 14.05 "רז רה יומי" — עם דובי לנץ ורתי קרפל 15.05 "פגישה יומית" — עם אורלי יניב 16.05 ארבע אחרי הצהריים — שעה של שירים עבריים 16.54 באוזן מילולי — פינתו של אבשלום קור 17.00 "ערב טוב ישראל" — עם דן שילון ויעל דן 18.05 משחק סימולציה — עיירות פיתוח ביהודה ושומרון — עיירות פיתוח. 18.55 הודעות לחיילים 19.05 פזמונים לכולכם. 20.05 "מוסיקה נכא" — עם שי של בלח 21.00 מבט לחדשות 21.30 "לילה לא שקט" — פזמונים עבריים 22.05 "על הדבש ועל העוקץ" — שירים שחוברו אהובים 23.05 "לילה לילה" — עם יואב קוטנר 23.55 "שיחת חצות" — עם המשפטן ד"ר מרדכי קרמניצר. 00.05 ציפורי לילה — עם גילת מואב. תכנית מוסיקלית בנימה אישית 02.05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה. 05.05 צלילי בוקר — שירים עבריים.

רשת ג'

07.07 "שיר כבוקר בבוקר" — שירים ופזמונים ישראליים 09.05 "מת, כבר תשעה" — עם אבי אתגר 10.05 "דברים טובים" — עם שמירה אימבר 11.05 "שעה תמימה" — עם מלאכי חוקיה 12.05 "שבעים מי יודע" 13.05 "רק בימי חול" — עם מנחם פרי 14.05 "פזמון חוזר" 15.05 "חדש חדיש ומחודש" — עם שוש עטרי 16.05 "הצגה יומית" 18.05 "היה היו..." — מצעד פזמוני העבר 20.05 "לי ולך" — שיר וברכה 21.05 "קצת אחרת" — פופ מתקדם — עם אורלי מורג 23.05 "הלילה הוא שירים".

קולנוע

תל-אביב

9.30 ,7.15 ,4.30

אסתר: הטרמסיסט 9.40 ,7.30 ,5
אורלי: רכבת אל החופש 9.30 ,7.15 ,5
בית לסין: אבודים באמריקה 23.15
בן-יהודה: אהבה בשחקים 9.30 ,7.15 ,5
גת: הצבע ארגמן 9 ,6 ,3
גורדון: מקרוני 7.45 ,9.54
דקל: הרומן של מרסי
דרייב אין:
השגעון הגדול 08.00
התיק החיד 10.00
סקס 12.00
הוד: תעלול קטלני 9.30 ,7.30 ,5
מוזיאון תל-אביב: "שואה"
לימור חדש: עוצמה 9.30 ,7.15
מאי: שתי אצבעות מצידון 9.30 ,7.30
סינמה 1: זהירות, הבית מתפרק 9.30 ,7.30 ,5
סינמה 2: השגעון הגדול 9.30 ,7.30 ,5
פאריס: מרגון
מונטי פיטון והגביע הקדוש 23.30
רב-חן:
חן 1: היחפן מבוורלי הילס 7.45 ,5.55 ,3.25
חן 2: שגעון של לילה 9.50 ,7.45 ,5.50
חן 3: ב"ס לשוטרים מתקדמים 9.50 ,7.50 ,5.55
חן 4: מרגלים כאלה 10 ,7.55 ,6
חן 5: חופשה מטורפת באירופה 9.50 ,7.50 ,5 ,2 ,11
שחף: זכרונות מאפריקה 9.15 ,5.45
תל-אביב: תקלה מופלאה
תכלת: חוזרים של אלכם 9.30 ,7.15 ,4.30
צוותא: ילדי המדרגות 8.00

רמת-גן

אראוים: כחום הגוף 9.30 ,7.50 ,5
לילי: תקלה מופלאה 9.30 ,7.15
ארמון: היחפן מבוורלי הילס 9.30 ,7.15 ,5
רב-גן:
גן 1: צבע ארגמן 9 ,6
גן 2: בר 51 9.50 ,7.30
גן 3: סיפורה של אגנס 9.50 ,7.30
גן 4: שגעון של לילה 9.45
חופשה מטורפת באירופה 7.30 ,5

ירושלים

אוריון: תעלול קטלני 9.30 ,7.30 ,4.30
אורנע: פנרנגו 9.30 ,7.30 ,4.30
בית אגרון:
מונטי פיטון חוגגים בהוליווד 18.00
ראסטי ג'ימס 19.45
השור הזועם 21.30
ברזיל 24.00
בנייני האומה: זכרונות מאפריקה 9 ,6.15
כפיר: יפה בוורוד 9.30 ,7.15 ,4.30
אורגיל: היחפן מבוורלי הילס 9.30 ,7.00 ,5
מיטשל: תקלה מופלאה 9.30 ,7.30 ,4.30
סמדר: יומנו של צב 9.15 ,7.00
הבירה: שתי אצבעות מצידון 9.30 ,7.00 ,4.30

חיפה

ארמון: טרמסיסט 9.30 ,7.15 ,4.30
אורה: עוצמה 9.15 ,7.00 ,4.30
חן: קרטה קיד 9.15 ,7 ,4.30
עצמון: תעלול קטלני 9.15 ,7.00 ,4.30
פאר: היחפן מבוורלי הילס 9.15 ,7.00 ,4.30
קרן אור המחודש: שואה 6 ,1
רון: יפה בוורוד 9.30 ,7.00 ,4.30
אמפיר: 3 רווקים ותינוק 9.15 ,7.00 ,4.30
אורלי: שגעון של לילה 9.15 ,7 ,4.30

נתניה

שרון: הצבע ארגמן 9 ,6
סטוריה: אחר חצות 9.15 ,7 ,5

חולון

סביוי: זהירות הבית מתפרק 9.30 ,7.30 ,5
מגדל: היחפן מבוורלי הילס 9.30 ,7.30
ארמון: אהבות משתנות 9.30 ,7.30

בת-ים

עצמאות: זכרונות מאפריקה 9 ,6

הרצליה

דוכל: אגם הברבורים 5.00
רכבת אל החופש 9.30 ,7.30
מלון דניאל: השוטר מגנב פטור 9.30 ,7.15

באר-שבע

חן: רכבת אל החופש 9.15 ,7.15 ,4.30

עכו

אודיטוריום: שנת הדרקון 9.30 ,7.30

תיאטרון

תיאטרוני ישראל

הערב יום ב', 1.9

תיאטרון הבימה

חדוד ונית: 20.30

צוותא

לתרבות מתקדמת

יום ב' 1.9 בשעה 20.30
"הכרעות גורליות"
רב-שיח
על ספרו של פרופ' יהושפט הרכבי. מנחה: ח"כ ויקטור שם-טוב, עם פרופ' שלמה אבנרי, אלוף (מיל.) יוסף גבע והמחבר (בשיתוף "המרכז לשלום")

שרותים ● עזרה ● תחבורה

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד הסתדרות לרפואת שיניים בישראל

בתל-אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00—21.00.

הכתובות: רח' בר-כוכבא 49, טל' 284649. בחיפה: רחוב הנטן 26, קומה ג', טל' 525566. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות וחגים מ-20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה

המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00-24.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל' 03-285822 ,294869.

מרכז מידע לקורבנות אונס

לרעננה ואיזור השרון, טל' 052-52432 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית

ער"ן ירושלים — טל' 02-227171
ער"ן תל-אביב — טל' 03-261111
ער"ן חיפה — טל' 04-672222
ער"ן באר-שבע — טל' 057-418111
ער"ן נתניה — טל' 053-85316

סילוק מיטורדים

מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת-גן, בני-ברק, גבעתיים — טל' 781111, לוד/רמלה — 101, טל' 08-221032, עפולה טלפון 065-93334. טבריה — 101, טלפון 04-931401, נהריה — טל' 04-823333, בת-ים — טל' 5511111, באר-שבע — טל' 057-74767

תורנות בתי-חולים

תל-אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל-השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח-תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל-אביב - בימים ב', ה', ו' - כירורגיה ופנימית. ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל-אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה

● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

הדסה ע"כ - כירורגיה, אורטופדיה.
שערי צדק - עיניים.
ביקור חולים - ילדים, א.א.ג.
משגב לדך - נשים.
הדסה ה"צ - פנימית.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'—ה' 08.00-20.00, בימי ו' 08.00-15.00. טלפונים: 03-433500 ,03-433500.

יד ביד - אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער - קו לנוער במצוקה
ת"א - 226027 (24 שעות)
חיפה - 04-229488 (11.00-20.00)
נהריה - 04-920014 (11.00-20.00)
קו פתוח לנוער במצוקה בימי ב' ו-ד' - טל. 222782.
"קו פתוח" - אוזן קשבת לילדים ובני-נוער 03-221680 (24 שעות)

תורנות בתי-מרקחת

בת-ים
מזור — חביבה רייק 20

חולון
אהרון — הופ"ן 52

ירושלים
ארמון הנציב — רב גרונר 23

נתניה
גבע — שער הגיא 14

פתח-תקוה
קופ"ח כללית — חיים עוזר

רמת-גן
חמגן — ביאליק 50

תל-אביב
בני — דיזנגוף 174
דינה — אצ"ל 52, שכ' התקוה

חיפה
מאוחדת — סמטת עתלית 6

משטרה

ירושלים, תל-אביב, חיפה, רמת-גן, בני-ברק, חולון, פתח-תקווה — טל' 100. באר-שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244: חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לבני-ברק וחיפה: בימים א'—ה': 16.00. בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני-ברק וירושלים א'—ו': 7.00

מתל-אביב לחיפה: בימים א'—ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.

מתל-אביב לנהריה: בימים א'—ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.

מחיפה, בת-גלים, לתל-אביב: בימים א'—ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05*, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.

מנהריה לחיפה ולתל-אביב: בימים א'—ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.35, 18.38. בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.

* הרכבת תופעל בימי א' בקבוע ויום אחרי חג בלבד.

סווירי: החלטה על זרים תוך חודש

ישי: "אינני רוצה לראות מזכירי מועצות פועלים נותנים באירופה ומחפשים שחקנים" * היום דיון במבנה

● כדורגל

תוך חודש צריכה להתקבל החלטה בקשר לשיתוף שחקנים זרים — הודיע אתמול יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל, שאול סווירי, בישיבת מזכירות מרכז הפועל.

ההתאחדות לכדורגל תדון היום בשיטת המשחקים וצורת העליות והירידות.

מאחר שלפי התכנית צריכות לרדת מהליגה הלאומית ארבע קבוצות — יצטרכו לרדת מהארצית שש קבוצות. ההצעה היא שארבע האחרונות ירדו אוטומטית ושתיים ישחקו במבחן.

בדיון קצר שהתפתח אמר דב שחר, חבר ועדת המר"מ, ששיתוף זרים עשוי להציל את הכדורגל הישראלי.

נושא תיק הספורט בהסתדרות, יעקב ישי, ציין כי אין זה נכון שהוא מנע דיון בנושא במזכירות הפועל, אך ביקש לא לקבל החלטה לפני שהנושא ידון בועדת הספורט של ההסתדרות.

"אינני רוצה לראות מזכירי מועצות פועלים נותנים באירופה ומחפשים שחקנים. הבעיות שיש אצלי בחדר — אלוהים ישמור, שלא תדעו"... — אמר ישי.

חיים חברפלד, לשעבר יו"ר ההתאחדות לכדורגל, הדגיש כי זו משגה להטיל את הכדור לועדת הספורט של הכנסת.

לנדאו נשאר בהפועל ת"א

מאת יצחק ויסהוף

גיל לנדאו סיכם אתמול עם הנהלת קבוצת הפועל תל-אביב, על הופעה למשך עונת משחקים נוספת, עם אופציה לעוד שנה.

יו"ר מחלקת הכדורגל של הפועל תל-אביב, חיים צימר, אמר אמש כי לנדאו ישחק בקבוצה בעונה הקרובה, ללא תנאים מיוחדים: "הבעייה של לנדאו לא היתה בעייה כספית אלא בעייה מקצועית, והמאמן דוד שוייצר הסביר לו כי אם יגלה יכולת טובה לא ירד מכר הדשא".

המאמן דוד שוייצר הגיב אמש בסיפוק על הסיכום החיובי עם לנדאו, והביע תקווה כי הכדורגלן ישוב ליכולתו הטובה, ויצדיק את מקומו בהרכב: "תהיה תחרות בריאה על ההרכב: איש לא יקופח ומי שיהיה טוב — ישחק".

היום אמורה קבוצת הפועל חיפה להעביר את טופס-השחרור של השוער גיורא אנטמן, שיצטרף סופית לקבוצת הפועל ת"א.

רוזנטל כבש שער בנצחון בריז' על וארחם 0:8

● ליגות באירופה

מ.צ. בריז', קבוצתו של הישראלי רוני רוזנטל, הביסה בפתיחת הליגה הבלגית בכדורגל את ווארחם 0:8.

רוני רוזנטל כבש את השער הראשון במשחק ו"בישל" את השער השני, שהובקע בבעיטת-11.

האלופה, אנדרלכט, השיגה נצחון-חוץ על סרן — 1:3.

תוצאות נוספות: לוקרן-דראסינג ג'ט 1:1; ברחם-כוורן 0:0; קורטרייק-סרקל בריז' 3:3; מולנבק-פ.צ. ליאז' 1:1; שרלרואה-אנטוורפן 1:1; ברחטוט-מאלין 1:1; סטנדרד ליאז'-גנט 0:5.

● פורטוגל: גימארש ופורטו נפרדו בתיקו 2:2, במחזור השני בליגה הפורטוגלית. בנפיקה ליסבון ניצחה את ווארזים — 0:2, וספורטינג-סימה בתיקו 2:2 עם ריו אווה. בראש צועדת בלנגש עם 4 נקודות, לאחר נצחון חוץ על סאלגירוש — 0:2, ומקדימה בנקודה את ספורטינג, בנפיקה, גימארש ואקדמיקה.

● הונגריה: הדרבי המסקרן של בודאפשט, בליגה ההונגרית, בין הונבד ופרנצווארוש, הסתיים בתיקו אפס. בדרבי השני, גברה אויפשט על ואשאש 2:0. נצחונות גבוהים השיגו מ.ט.ק. על אגר 6:1, וראבה ווטו גייר על בקשסאבה 6:1.

● הפתעה היתה בסיבוב הראשון בגביע המערב-גרמני בכדורגל כשקבוצת רמשייד מליגת החובבנים ניצחה את קייזרסלאוטרן מהליגה הראשונה — 3:0.

איוניר שיחק במחצית השנייה במשחק התיקו אפס של רודה

קבוצתו של מוטי איוניר, רודה, סיימה בתיקו-אפס בליגה ההולנדית, והישראלי שיחק במחצית השנייה.

במשחק המרכזי הביסה אייאקס אמסטרדם, המגרשה, את האלופה, פיליפס איינדהובן — 3:0, ובאותה תוצאה גברה אלקמאר על אקסלסיור. פיינורד רוטרדאם ניצחה את הארלם 2:1.

רודה מוסיפה לצעוד בראש עם 7 נקודות מארבעה משחקים, ומקדימה בהפרש שערים, ועם משחק פחות, את ספרטה, פורטונה וטוונטה.

ליניקר העניק נצחון לברצלונה

75 אלף צופים הריעו ממושכות לחלוץ האנגלי, גרי ליניקר, כשעזב את המגרש לאחר שהבקיע צמד שערים לזכות ברצלונה בנצחון 0:2 על סאנטנדר, בפתיחת הליגה הספרדית בכדורגל.

ספורטינג גיחון גברה על אתל' טיקו מדריד — 0:2 ובאותה תוצאה ניצחה לאס פאלמאס את איודליט.

● בדרבי הגדול של גלאזגו, בין שתי היריבות המושבעות, ניצחה ריינג'רס גלאזגו את סלטיק — 0:1. זה היה במשחק השלישי בליגה הסקוטית.

מילר ישחק בהפועל ירושלים

מאת יצחק ויסהוף

ביל מילר, מי ששיחק בעונה שעברה בקבוצת בית"ר ירושלים מהליגה הארצית, ישחק בעונה הקרובה בקבוצת הפועל ירושלים, שהעפילה לליגה הלאומית בכדורסל.

אתמול קבעה שופטת בית-המשפט המחוזי בירושלים כי היא מחייבת את איגוד הכדורסל לרשום את מילר בקבוצת הפועל ירושלים.

כזכור הסכימה בית"ר ירושלים להעביר את מילר לשורות הפועל ירושלים, אולם איגוד הכדורסל סירב לרשום את הכדורסלן מאחר שמועד ההעברות תם.

● תקציב מחלקת הכדורסל של מכבי חיפה לעונה הקרובה יהיה 270 אלף דולאר. הקבוצה תאומץ זו השנה הרביעית ע"י חברת "אלוני מרצפות" — מסר אתמול יו"ר המחלקה, אבנר יוסף, במסיבת עיתונאים לציון פתיחת העונה.

* הפועל נהריה - מכבי בת-גלים 69:86 (22:49).

נואה הודח בפלשינג-מדו

גם המדורג מספר 5 באליפות ארה"ב בפלשינג-מדו, ניו-יורק, הצרפתי יאניק נואה, הודח בסיבוב השלישי על-ידי הבלתי-מדורג, טים וילקינסון מארה"ב. במאבק בן חמש מערכות שנמשך שלוש שעות ו-18 דקות, 6:4 6:3 6:7 6:4 1:6.

הפתעה נרשמה אמש כאשר האמריקאי גארי דונלי הדיח בסיבוב השלישי את המדורג 13, השבדי אנדרס יאריד - 6:3 7:5 6:1 6:3.

2 ניחשו 13 בטוטו

שני משתתפים ניחשו את תוצאות כל 13 המשחקים בשבת בטוטו וכל אחד מהם יקבל כ-75 אלף ש"ח.

50 מנחשי 12 תוצאות נכונות יקבלו 990 ש"ח; 613 מנחשי 11 תוצאות נכונות יקבלו כ-80 ש"ח ו-4814 מנחשי 10 תוצאות נכונות יקבלו כ-10 ש"ח.

השמחים

סטיב קראם מבריטניה מניף יד מנצחת אחרי ריצת 1500 המטר
תצלום: איי.פי.

גלינדו בורדין מאיטליה צוהל אחרי נצחונו במרתון
תצלום: איי.פי.

מרחים למנצחת מנורבגיה, אינגריד קריסטיאנסן (10.000 מ')
תצלום: איי.פי.

"פיניש" סובייטי ביום האחרון באליפות אירופה

קראם גמל לקו בשטוטגרט

ברה"מ הקדימה את מזרח-גרמניה בסיכום המדליות * הפתעה בדיסקוס * אובט פרש ב-5000 * רץ בריטי איבד נעלו - וזכה בזהב

יום גדול של אתלטי ברית-המועצות ביום האחרון באליפות אירופה באתלטיקה בשטוטגרט. זכו אותם ב-4 מדליות-זהב לעומת 3 של מזרח-גרמניה ו-8 של בריטניה. ברית-המועצות עלתה לראש דירוג המדליות עם 11 זהב, 13 כסף, ו-12 ארד, לפני מזרח-גרמניה 11-10-8.

סטיב קראם מבריטניה הצליח לגמול לבן-ארצו סבסטיאן קו, שניצח ב-800 מ', כאשר הגיע ראשון ב-1500 בזמן של 3:41.09 דק', לפני קו — 3:42.11 וההולנדי האנס קולקר — 3:42.11 דק'. הריצה היתה טקטית, זו גם הסיבה לתוצאה הבינונית.

● בריצת 5000 מ' הגיע ראשון ג'ק בוקנר מבריטניה — 13:10.15 דק'. סטפנו מיי מאיטליה, בעל מדליית-הזהב ב-10.000, נטל את הכסף — 13:11.57 דק'. גם הארד "הלכה" לבריטניה ע"י טים הוצ'ינגס — 13:12.88. הרץ הבריטי הנודע סטיב אובט נטש את המסלול ואילו האיטלקי המצטיין, אלברטו קובה, היה רק שמיני — 13:35.36 דק'.

כשלונות לאלופים אולימפיים

● הפתעה גדולה היתה בזריקת דיסקוס לגברים, כאשר שיאן העולם, המזרח-גרמני יורגן שולט, היה שביעי — 64.38 מ'; מחזיק התואר, הצ'כי אימריך בוגיאר, היה שמיני — 63.56, והאלוף האולימפי, רולף דננברג ממערב-גרמניה, סיים במקום ה-11. את שלוש המדליות נטלו זורקים מברית-המועצות, שמוצאם מהארצות הבלטיות: 1. רומאס אובארטסאס — 67.08; 2. גיאורגי קולונצ'נקו — 67.02; 3. ואקלובאס קידיקאס — 66.32.

● הצלחה לברה"מ גם בקפיצה לגובה: מדליית הזהב לאיגור פאקלין — 2.34 מ', והכסף לסרגיי מלצ'נקו — 2.31. במדליית-הארד זכה קארלו טרנהארדט ממערב-גרמניה — 2.31. האלוף האולימפי, דיטמאר מגנבורג ממערב-גרמניה, היה רביעי — 2.28 והשבדי פאטריק שיוברג משבדיה דורג במקום השישי — 2.25 מ'.

● בהליכה ל-50 ק"מ ניצח הרטויג גאודר ממזרח-גרמניה — 3:40.55 שעות, לפני וצ'סלב איבננקו מברה"מ — 3:41.54 ואלרי סוזוב מברה"מ — 3:42.38. המועמד לנצחון, הספרדי ריימה סאלונז, היה חמישי — 3:46.14 שעות.

● במירוץ-שליחים 100x4 גברים ניצחה ברית-המועצות בזמן 38.29 שנ', לפני מזרח-גרמניה — 38.64 ובריטניה — 38.71 שנ'. הבריטים זכו בארד הודות למנצח ה-100 לינפורד קריסטי.

● בריטניה, בהרכב דרק ריימונד, כריס אקאבוסי, בריאן וייטל ורוג'ר בלאק, זכתה בזהב במירוץ-השליחים 400x4 מ' — 2:59.84 דק', מערב-גרמניה נטלה את הכסף — 3:00.17 וברה"מ את הארד — 3:00.47. גיבור הריצה היה הבריטי בריאן וייטל שנאלץ לזרוק את נעלו לאחר שחברו אקאבוסי דרך על עקבו בחילוף השלישי. 40 אלף צופים הריעו לרץ שלא איבד את עשתונותיו.

גאהר וקוק הצטיינו בשליחות

● הסובייטית ראווליה אגלטרינובה ניצחה ב-1500 לנשים — 4:01.19 דק', לפני בת-ארצה טאטיינה סמולנקו — 4:02.36. האלופה האולימפית, דוינה מליטנה מרומניה, נטלה את הארד בלבד — 4:02.44 דק'. הרומניה מארטיסה פריקה היתה חמישית — 4:03.90 דק', והבריטית זולה באד רק תשיעית — 4:05.32 דק'.

● מרליס גאהר ממזרח-גרמניה נטלה מדליית-זהב שנייה כשסייעה לחברותיה לנצח ב-100x4 בזמן — 41.84, לפני בולגריה — 42.68 וברה"מ — 42.74.

● במירוץ-שליחות 400x4 שוב ניצחה מזרח-גרמניה, כשמסיימת היתה מריטה קוך, שגם היא זכתה במדליית-זהב שנייה — 3:16.87 דק'. ברית-המועצות, שהגיעה שנייה, נפסלה. מדליית-הכסף הוענקה למערב-גרמניה — 3:22.80 דק', והארד לפולין — 3:24.65 דק'.

זהב בשטוטגרט

		זהב	כסף	ארד
1.	ברית-המועצות	11	13	12
2.	מזרח-גרמניה	11	10	8
3.	בריטניה	8	2	5
4.	בולגריה	8	4	1
5.	איטליה	2	6	2
6.	מערב-גרמניה	2	4	5
7.	צרפת	1	1	2
8.	ספרד	1	0	0
9.	צ'כוסלובקיה	1	0	0
-.	נורבגיה	1	0	0
-.	פורטוגל	1	0	0
-.	שוייץ	1	0	0

סערת רוחות ליוותה בחירת נציגי הפועל בכדורסל

האשמות נגד מזכ"ל הפועל ויו"ר ועדת המינויים * אושרה מועמדות אוברקוביץ כיו"ר

סערת-רוחות וחילופי דברים חריפים, כמותם לא זכור זמן רב, היו אתמול בישיבת מזכירות מרכז הפועל שבחרה את נציגי הפועל לאיגוד הכדורסל. בקושי הצליח מזכ"ל הפועל לסיים את הישיבה.

ראשון לתוקפים היה מוטי מוקסיי שהטיח כלפי מזכ"ל הפועל, יצחק אופק: "לא אתן לך לעשות מה שאתה תמיד עושה: לא אתן לך להוביל אותנו באף. אריידור ומרידור לא הצליחו לגרש אותי מהארץ אבל אתה תצליח להוציא אותי מהפועל".

מוקסיי הטיח האשמות חמורות נגד יו"ר ועדת המינויים, שמשון בוכר.

הוא הציע את אליהו עמיאל כיו"ר איגוד הכדורסל: "אם מישהו יכול לנהל את איגוד הכדורסל עם ידע ונסיון — זה רק עמיאל".

מיכה שמכן טען נגד אופק: "אתה לא תמרח אותנו. ניהלת את הדברים בצורה לא דמוקרטית ולא הוגנת".

אופק קיים הצבעת כוח וסיים את הפרשה.

המערכה השנייה היתה בקשר לבחירת נציגי הפועל לאיגוד הכדורסל. כאשר הביא אופק את ההצעה השמית להצבעה הודיע עמי שלף, ראש אגף הספורט בהפועל: "הצעת ועדת המינויים אינה על דעת כל חברי הוועדה". אופק השיבו "ועדת המינויים בחרה ועדת משנה והיא שקבעה". אחרי ההצבעה עזב שלף את הישיבה.

מזכירות מרכז הפועל אישרה לאחר-מכן את יורם אוברקוביץ כיו"ר איגוד הכדורסל וכחברי הנהלה את נטע איגור, איתמר אמיתי, איתן בן-דוד, חמי גינתון, יואב גלסמן, איתן חפר, אמנון כהן, מנחם לוין, מיכאל לפרדון, נועה סקלי, יצחק סוקס, גרשון פורמן, גוני צחר, דני גורן ויהודה שקמה. החבר ה-17, בדעה מייעצת, ייבחר במועד מאוחר יותר.

אמש טילפן אליהו עמיאל ליו"ר המיועד יורם אוברקוביץ, לא מצאו אותו בבית וביקש מרעייתו למסור לו איחולי הצלחה.

אליצור נתניה — מכבי חיפה 85:92

מאת דוד בכר

במשחק מבחן בכדורסל, שנערך אמש בנתניה, גברה אליצור נתניה על מכבי חיפה — 85:92, לאחר 47:48 במחצית.

על-אף המסגרה היתה מכבי חיפה טובה יותר במרבית שלבי המשחק ורק בסיום מעדה בגלל התחאות מרגיזות. דורון שפע היה המצטיין במכבי חיפה ובנתניה בלט ג'ונסון כ-ריבאונד (18).

שפטו: דוד דגן ושי שטריקס.

* לאליצור נתניה קלעו: סימס 26, מייר 14, נכרסון 13, ברכה 12, ג'ונסון 10, גיתנס 8, מלוביק 7 ואביטוב 2.

* למכבי חיפה קלעו: שמע 20, קלארק 16, ארי רוזנברג 15, פלאוארס 15, שלכטר 12, שטיינהאואר 6, גנרלמן 4 וגולדשמידט 2.

מכבי ת"א והפועל חיפה במשחק על גביע כהנא — הערב

מאת יוסף גלזר

קבוצות הכדורסל של מכבי ת"א והפועל חיפה יתמודדו הערב ב-8 בהיכל הספורט ביד-אליהו במסגרת המשחק לזכר יצחק כהנא ז"ל, מזכיר אגודת הפועל חיפה, במשך כחצי יובל שנים.

במשחק ישפטו ברוך זלינגר ושלום ולדר.

● בירושלים ייפגשו הערב ב-8 קבוצות הפועל ירושלים והפועל חולון.

מאמן מכבי ת"א, צבי שרף: אני חושב כבר על השלב הבא

נציגות ישראל בגביעי אירופה מרוצות מההגרלה

● כדורסל

מאת יצחק ויסהוף

נציגי ארבע קבוצות הגביעים הישראליות המשתתפות במשחקי גביעי-אירופה השנים בכדורסל, נשמעו אתמול מרוצים מהגרלת המשחקים שהתקיימה במוצאי-שבת במינכן.

מאמן האלופה, צבי שרף, הביע סיפוק מתוצאות ההגרלה שזימנה את קבוצתו לפתוח את משחקיה בגביע אירופה לאלופות ב-2 באוקטובר נגד סולי שווייץ.

"אם תנצח מכבי ת"א במשחקה הראשון, ובגומלין כעבור שבוע בת"א, תתמודד נגד המנצחת בין אלופות אוסטריה, הונגריה או פינלנד. עוד לפני הסיבוב הראשון ייפגשו טורבאופווייט מפינלנד והונבד בודפשט, והמנצחת תפגש בניוברג קלוברג מאוסטריה. והמנצחת תשחק נגד מכבי ת"א. המשחק הראשון ייערך ב-30 באוקטובר בחוץ והגומלין ב-6 בנובמבר בת"א.

"אני מרוצה מההגרלה זו. הקבוצה השווייצית אינה מוכרת לי. אתחיל לאסוף עליה חומר. ברור שאני חושב כבר על השלב הבא, אך לא צריך להסתנוור, הדרך ארוכה" — אמר שרף.

קצורין: הרע במיעוטו

מולי קצורין, מאמן הפועל חולון, שהעפילה לסיבוב השני ללא משחק, ותתמודד ב-28 באוקטובר בחולון וב-4 בנובמבר בחוץ נגד המנצחת בין סולבר מלוכסמבורג ווילרבאן מצרפת, אמר: "הייתי מעדיף קבוצה אחרת, ולא את וילרבאן, אך אני שמח שלא נשחק נגד קבוצה יוגוסלבית או איטלקית בשלב כה מוקדם. גם כך אנו במצב קשה, וילרבאן היא קבוצה חזקה. אמנם עזבו אותה מונטבר ווניאל, אך הם צירפו אליהם את בניו ושני האמריקאים, ראסל וריינגולד. בשנה שעברה היתה וילרבאן מועמדת לאליפות. בסך הכל זה הרע במיעוטו, בסיבוב השני אין קבוצות חלשות, ואני שמח שאנו כבר בסיבוב זה".

קורן: המטרה — וארזה

יו"ר מחלקת הכדורסל בהפועל ת"א, דני קורן, שקבוצתו משתתפת במשחקי גביע-קוראץ' ושוהה כיום במחנה-אימון בקיבוץ סאסא, הגיב על שיבוץ קבוצתו ב-1 באוקטובר באתונה נגד אפולון, וכעבור שבוע בת"א: "זו הגרלה מעניינת. אנו מקווים לעבור את היוונים ולאחר-מכן לארח ב-29 באוקטובר את וארזה האיטלקית. אני מקווה כי ההגרלה תוליך את הפועל ת"א לשלבים הגבוהים של משחקי גביע-קוראץ'".

קבוצת אליצור נתניה, המשתתפת לראשונה במפעל אירופי, תשחק בגביע קוראץ' נגד יריבה חלשה, טרינכנייה מקפריסין: "אנו כבר חושבים על הסיבוב הבא, נגד קאנטו האיטלקית, ב-29 באוקטובר בישראל והגומלין כעבור שבוע באיטליה. נקווה לטוב. העיקר שהבחורים לא יתרגשו" — אמר יוסי חדרי, מאמן אליצור נתניה.

נשות אליצור נגד אלופת יוון

אלופת הנשים, אליצור ת"א, תפגוש בגביע-האלופות את אלופת יוון, סטורטינג, ב-2 באוקטובר באתונה, וכעבור שבוע בת"א. אם תעבור אליצור את המשוכה היוונית מצפה לה יריבה קשה ביותר — ספרטק טראג מצ'כוסלובקיה. המשחק הראשון יהיה ב-30 באוקטובר בישראל, והגומלין ב-6 בנובמבר בחוץ.

קבוצת הנשים של מכבי רמת-חן תשחק במחזיקות-גביע נגד טריגולס האיטלקית, ב-30 בספטמבר בישראל, והגומלין כעבור שבוע באיטליה.

התינוק הוחלף — „ההורים" לא הזדרזו להחזירו

דאבלין. — ההורים של שני תינוקות בני־יומם, שהוחלפו בטעות בבית־חולים באירלאנד, הסכימו להתחלף בחזרה ולקבל כל זוג את ילדו האמיתי — מסר דובר בית־החולים של פורטלאויז, במרכז אירלנד.

בית־המשפט הגבוה בדאבלין התבקש ביום ה' שעבר להתערב בפרשה, כיוון שאחד הזוגות סירב להשלים עם העובדה שהתינוק שנמסר לו, לא היה שלו.

ביום ו' הסכימו שני הזוגות לעבור בדיקות דם, כדי לקבוע למי נולדו שני התינוקות הזכרים, שבאו לאוויר העולם בהפרש של 10 דקות ונפלו קורבן לטעות, כאשר קשרו להם צמידי זיהוי. הטעות נתגלתה חמישה ימים לאחר הלידה.

עיון מעמיק בבדיקות־הדם איפשר בסופו של דבר להוכיח את הזהות של שני התינוקות — מסר דובר בית־החולים. שני הזוגות ורופאיהם המשיכו להתווכח שעות מספר, אך בסופו של דבר החליפו את הילדים.

„זה התינוק שלי. יש לו אף של אביו וכל תווים המאפיינים את המשפחה" — הכריזה ביום ו' האם שסירבה להחליף את התינוק. (ע"צ)

מת הפסל הנרי מור

לונדון. — הפסל האנגלי הנודע הנרי מור, מת אתמול והוא בן 88, בביתו, מצפון ללונדון.
ב־1948 זכה מור בפרס הבין־לאומי לפיסול בביאנלה של ונציה.
מור יצר יצירות ענקיות רבות. הוא הציג תערוכות במוזיאון ישראל ובמוזיאון תל־אביב ב־1966. אחדות מיצירותיו מצויות בגן־האמנויות על שם בילי רוז בירושלים ובאוניברסיטה העברית.
בתצלום משנת 1970, ליד פסלו „ערומה יושבת", שפיסל בשנת 1957. (צילום איי. פי.)

אבידות ונזק ניכר בבריה"מ מרעש אדמה שמוקדו ברומניה

בבוקראשט, בסופיה, ובבלגרד פרצה בהלה ותושבים נמלטו מבתיהם ■ בהודעות מבריה"מ לא נקבו במספר הנפגעים אך נמסר על נזק־רב לרכוש

בלגראד. — רעידת־אדמה רבת־עוצמה, שמוקדה היה במזרח־רומניה, זיעזעה אתמול לפנות בוקר את הבלקאנים וגרמה בהלה בבוקארשט, בבירת בולגריה סופיה, וכן בבירת יוגוסלביה בלגראד. התושבים בבירות אלה נמלטו מבתיהם לרחובות.

מוקד הרעש, שעוצמתו היתה 6.5 בסולם ריכטר, לפי סוכנות הידיעות הרומנית הרשמית, היה בקירבת שדות־הנפט הרומניים, שנהרסו ברעידת־אדמה עזה ב־1977.

אין ידיעות על נפגעים, וסוכנות הידיעות הרומנית מסרה כי לא נגרם נזק ניכר.

הרעש גרם לנפילת טיח מבניינים בבוקארשט. בניינים גבוהים בבלגראד ובסופיה נעו בצורה מדאיגה.

תושב סופיה מסר, כי ספרים נפלו מהמדפים בדירתו ומנורות התנודדו בדירתו. „הרגשתי כאילו אני נמצא על ספינה קטנה בים." באזורים שונים של העיר נפסק החשמל.

אמצעי־תקשורת סובייטיים מסרו, כי הרעש גרם לאבידות ולנזק ניכר ברפובליקה הסובייטית השכנה מולדאוויה. במהדורת החדשות, ששודרה אמש בטלוויזיה, הוקרנו צילומי דחפורים, המסלקים שרידי בניינים מרחובות העיר קישינייב, בירת מולדאוויה, ונמסר כי ניזוקו בתי־חרושת, חוות חקלאיות, בתים ובנייני ציבור. הקריין קרא דו"ח של סוכנות הידיעות הרשמית „טאס", שבו נאמר, כי היו אבידות.

מארוקו: עצרנו 4 טרוריסטים „בין לאומיים" שתכננו מעשי חבלה

ראבאט — שלטונות מארוקו עצרו החודש ארבעה „טרו־ריסטים בין־לאומיים", שהת־כוונו להניח פצצות במקומות ציבוריים — הודיעה אתמול ממשלת מארוקו.

משרד ההסברה המרוקני מסר, כי ארבעת האנשים נעצרו ב־22 וב־27 באוגוסט והודו כי הם משתייכים ל„קבוצת טרור בין־לאומית מקצו־עית, שכבר ערכה התקפות בכמה מדינות באירופה ובמזה"ת".

פקידי רשות מארוקניים סרבו לומר אם יש קשר כלשהו בין המעצרים לבין החלטת המלך חסן לבטל את הסכם האיחוד עם לוב. אך משקיפים מציינים, כי בהודיעו על החלטתו לבטל את הסכם האיחוד, ביום ו' הזהיר המלך חסן את לוב מפני נסיונות של „חתרנות או טרור" בתוככי מארוקו.

שניים מהחשודים שנעצרו הינם טוניסים, אחד פלשתיני־לבנוני והרביעי פלשתיני. חומרי הנפץ הוחדרו למארוקו במסווה של חפצים לקישוט.

סוכנות הידיעות הלובית הרש־מית מסרה אתמול, כי החלטת חסן מלך מארוקו לבטל את האיחוד עם לוב היא „בלתי חוקית" ובכוונתה של לוב „לנקוט בכל הצעדים הדרושים כדי להעלות עניין זה ברשויות המשפטיות המתאימות, שכן הוא פוגע ברצונם של שני העמים — הלובי והמרוקני".

שליט לוב, מועמר קדאפי, שידר אתמול נאום לעמו, ערב החגיגות למלאות 17 שנים לשלטונו, ובו הכריז, כי הפעולה הצבאית האמריקנית נגד לוב רק ליבתה את אש המהפכה הלובית.

אתמול נפגש קדאפי עם נציג סובייטי רם־דרג, שבא לטריפולי לרגל החגיגות. הנציג הוא סגן נשיא בריה"מ, פיוטר דמיצ'ב, שהכריז בטריפולי: „העם הלובי לא יעמוד לבדו במאבקו. כל הכוחות הסוציאליסטיים יתייצבו לימינו".

אתמול השתתף קדאפי בטקס מיוחד שנערך ב„כיכר הירוקה" במרכז טריפולי, ומקורות מסרו כי ההשתתפות בטקס היתה דלילה. אורחים זרים בטריפולי מסרו, כי משפחות רבות יצאו בסוף השבוע שעבר מן הבירה ומערי־חוף אחרות, מחשש מפני התקפות אמריקניות.

מקורות דיפלומטיים, שדרשו להשאר בעילום שם, מסרו, כי מחלקות רבות בבית־החולים בטריפולי פונו בסוף השבוע שעבר מחוליהן ולמקום הוחש ציוד־חירום רפואי, כחלק מן ההכנות לקראת מני התקפה אמריקנית אפשרית. (איי.פי., ע"צ ועד)

מיפגש של צאצאי־עבדים: גלוריה לורי־טיירל, בבואה בשבת למיפגש של 1,000 צאצאי־עבדים בארה"ב, שנערך ליד העיר קרסוול, בצפון קארוליינה. (צילום איי. פי.)

„צוותא" ראשון־לציון
ליל שבת, 5.9.86, שעה 22.00
חנוך רוזן בתכניתו החדשה
„אל תתפוס אותי במילה"

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 31.8.86

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.4836	1.5021	1.4907
דולר אמריקני	1	1.45	1.52	1.4798	1.4982	1.4874
מרק גרמני	1	0.71	0.74	0.7217	0.7307	0.7243
לירה סטרלינג	1	2.15	2.25	2.1856	2.2129	2.1976
פרנק צרפתי	1	0.21	0.23	0.2200	0.2227	0.2212
ין יפאני	100	0.93	0.98	0.9510	0.9629	0.9535
גילדן הולנדי	1	0.63	0.66	0.6382	0.6462	0.6421
פרנק שווייצרי	1	0.88	0.92	0.8952	0.9064	0.8978
כתר שבדי	1	0.21	0.22	0.2139	0.2166	0.2151
כתר נורווגי	1	0.20	0.21	0.2019	0.2044	0.2028
כתר דני	1	0.19	0.20	0.1909	0.1933	0.1916
מרק פיני	1	0.29	0.31	0.3001	0.3038	0.30
דולר קנדי	1	1.04	1.09	1.0613	1.0746	1.0668
דולר אוסטרלי	1	0.87	0.94	0.9017	0.9129	0.9063
ראנד דר' אפריקני	1	0.32	0.58	0.5730	0.5801	0.5759
פרנק בלגי	10	0.34	0.36	0.3480	0.3524	0.3499
שילינג אוסטרי	10	1.00	1.05	1.0235	1.0363	1.0292
לירה איטלקית	1,000	1.03	1.09	1.0461	1.0591	1.0497

נשיא עיראק מציע שוב הסכם אי־התקפה עם איראן בערבות בי"ל

מאנאמה, בחריין. — נשיא עיראק, סאדאם חוסיין, הציע אתמול לאיראן לשים קץ למלחמה ביניהן באמצעות חוזה הדדי לאי־התקפה, שיערבו לו ארה"ב, בריה"מ, בריטניה, צרפת וסין.

„אנו מוכנים לקבל ערובות מחמש החברות הקבועות במועצת הבטחון לקיום חוזה הדדי לאי־התקפה בין עיראק לאיראן" — אמר יו"ר האסיפה הלאומית העיראקית, סעדון חמאדי, לסוכנות הידיעות העיראקית, בשמו של נשיא עיראק. הידיעה שודרה ברדיו בגדאד.

חמאדי הגיב בדבריו על שידור ראיון של יו"ר הפרלמנט האיראני בשבת, שהאשים את עיראק שהיא מנציחה את המלחמה „בנסיון להסיט את המהפכה המוסלמית באיראן מדרך המאבק עם ישראל". על כך הגיב יו"ר הפרלמנט העיראקי, כי איראן מעולם לא השתתפה עם יתר הערבים בעימות עם ישראל, לא בתקופת השאה ולא בתקופת משטרו של חומייני.

חמאדי הציע גם שתי אפשרויות אחרות למתן ערובה לחוזה הדדי לאי־התקפה, והן: ערובה מטעם 60 מדינות, שייבחרו חציין על־ידי איראן וחציין על־ידי עיראק, או ערובה מטעם 4 המדינות החברות ב„מועצה האיסלאמית".

עוד אמר חמאדי, כי עיראק מוכנה להתחייב להסכם אי־התקפה שיחול על המפרץ הפרסי כולו ויתחייב שכנות טובה, בתנאי שהסכם כזה יכלול את איראן ובתנאי שהחוזה יכלול סעיף שיחייב את כל מדינות המפרץ לסייע לכל אחת מהן במקרה של תוקפנות נגדה.

סעיף אחר בתוכנית העיראקית קורא לנסיגה ללא תנאי של כל הכוחות אל מעבר לגבולות הבין לאומיים, חילופי שבויים והתחייבות כל אחת משתי המדינות להימנע מהתערבות בענייניה הפנימיים של האחרת. (איי.פי.)

מפקד חיל הים הארגנטיני יבוא לביקור בסוף השבוע

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

מפקד חיל הים של צבא ארגנטינה, תת־אדמירל רמון אנטוניו ארוסה יגיע בסוף השבוע לישראל כאורח עמיתו הישראלי וכאורח צה"ל. האורח ישהה בארץ 8 ימים ויבקר יחד עם מפקד חיל הים האלוף אברהם בן־שושן בבסיסי החיל השונים ובתעשיות הבטחוניות של ישראל. רמון אנטוניו ארוסה יפגש גם לשיחה עם הרמטכ"ל.

אורח אחר שלא הגיע הוא רמטכ"ל צבא זאיר שהיה אמור להתחיל אתמול ביקור של 10 ימים בישראל ובצה"ל כאורח הרמטכ"ל. נסיבות אי הגעתו של רמטכ"ל זאיר אינן ברורות. היו אמורים להגיע איתו גם מפקד חיל האוויר של זאיר וראש האג"מ של צבאו.

מדינות אופ"ק אמורות להתחיל היום בצימצום תפוקת הנפט

פאריס. — מדינות הנפט המאוגדות בקארטל אופ"ק יחלו היום לצמצם את תפוקת הנפט שלהן ביותר משלושה מיליון חביות ביום, במשך חודשיים ימים, בהתאם להסכם שהושג בראשית אוגוסט בז'נבה. בינתיים התייצבו מחירי הנפט ואף עלו במקצת, בעקבות הצהרות המלידרויות של מדינות נפט שאינן חברות באופ"ק.

מחירי הנפט, שירדו ביולי לשפל הנמוך ביותר זה 12 שנה, עלו ב־4 עד 5 דולרים החבית, מאז פורסם ההסכם. בלונדון נמכר נפט מהים הצפוני במחיר 14.30 דולר החבית, ואילו בניו־יורק נמכר נפט אמריקני במחיר 15.80 דולר.

אולם, חוגי הנפט המערביים סבורים, כי מחירים אלה לא יחזיקו מעמד, וכי התייצבות של שוק הנפט תלויה בצורה בה יכבדו מדי־נות אופ"ק את התחייבותן להקטין את תפוקת הנפט, ובשיתוף הפעולה של המדינות שאינן חברות באופ"ק.

חוגי הנפט ציינו, כי צריכת הנפט בקיץ נמוכה ממילא, וקיים מלאי גדול במדינות השונות, דבר העשוי להעמיד בסימן שאלה את התאוששות השוק. (ע"צ)

הודה ברצח אשתו לה נישא בשבוע שעבר

מאת זהבה מוזס
כתבת „על המשמר"

צעירה בדואית בת 18 נרצחה אתמול על־ידי בעלה לו נישאה לפני שבוע, על רקע חילול כבוד המשפחה.

הבדואית שרה אבו ג'נם, מהכפר ג'ואריש הסמוך לרמלה, התרועעה בתקופה האחרונה עם בן מיעוטים שלא מצא חן בעיני משפחתה. המשפחה התערבה וניסתה להניאה מהתרועעות עמו. לכשגברה הסכנה לחייה, ניסה רפ"ק דוד שמחי, מפקד תחנת משטרת רמלה, לפשר בין הניצים, מצא לנערה מחסה למשך 10 ימים אצל השיך אבו רביע בנגב והמשיך במאמציו בכפר להשכין שלום־בית.

במסגרת מאמצים אלה, הסכים בן דודה של הנערה, בחור בן 19, לשאתה לאשה, והחתונה התקיימה לפני כשבוע במשרדו של מפקד תחנת משטרת רמלה. כן נמצאה לזוג דירה בכפר קאסם, אליה היו אמורים לעבור אתמול.

אתמול בסביבות השעה 11.00 לפנה"צ, הזעיק בן־דודו של החתן הטרי את מפקד התחנה לביתו ומצא את החתן שהודיע לו כי רצח את אשתו בחניקה. הבעל הוביל את צוות החקירה לבאר נטושה בפרדסי מושב גליה, הסמוך לרחובות. שם, בעומק של כ־10 מטר, נראתה גופת האשה.

למקום הגיעו מיד מפקד מחוז המרכז, ניצב אסף חפץ, ומפקד תחנת רחובות, ניידת נט"ן, רופאה וכבאי.

הגופה, שהוצאה ע"י הכבאים ונשאה סימני אלימות ופניה היו מרוטשות לחלוטין, הועברה למכון הפתולוגי בתל־אביב. הבעל נעצר ויובא להארכת המעצר.

20 אלף חניכים ב־47 קיני „השומר הצעיר" ברחבי הארץ

מאת כתב „על המשמר"

תנועת „השומר הצעיר" פותחת הבוקר את שנת העבודה, עם כ־20 אלף חניכים המפוזרים ב־47 קינים ברחבי הארץ, מקריית־שמונה בצפון ועד לירוחם בדרום.

משלחת המדריכים של התנועה בשנה הקרובה תמנה 180 יודי גימלים (בוגרי תיכון מהקיבוץ הארצי הדוחים את הגיוס לצה"ל בשנה), כ־50 מדריכים בוגרי צבא ועוד כ־40 מדריכים משורות הנח"ל.

מזכיר תנועת „השומר־הצעיר", יעקב יואלי, מסר לכתבנו, כי קן חדש ייפתח בשנה הקרובה בחורה וכי יוקמו שני קינים נוספים — בנצרת עילית ובשכונת התקווה בתל־אביב.

תנועת „השומר הצעיר" תחדש השנה את ההדרכה הסדירה במוסדות החינוך של הקיבוץ הארצי, שהיו בנסיגה בשנים האחרונות בתחום פעילות תנועת הנוער, ולצורך זה הוקצו 12 מדריכים במשרה מלאה שיפעלו ב־6 מוסדות חינוך. כן נמסר על ניסיון מיוחד שעומד להיערך בדרום, בעת שהמוסד החינוכי „צפית" שבקיבוץ כפר־מנחם, יקים קן משותף עם העיר קרית־גת.

הנושא החינוכי המשותף לכל חניכי התנועה בעיר ובקבוץ בשנה הבאה, יהיה: השקפת העולם של „השומר הצעיר". „הנושא בא לשים על השולחן את אותן בעיות שהיה נוח במשך כל השנים לטאטא אותן אל מתחת לשטיח", אמר יעקב יואלי.

תנועת „השומר הצעיר" סיימה בשבוע שעבר את שורת מפעלי טיולי ומחנות הקיץ בכל רחבי הארץ, בהשתתפות אלפי חניכים.

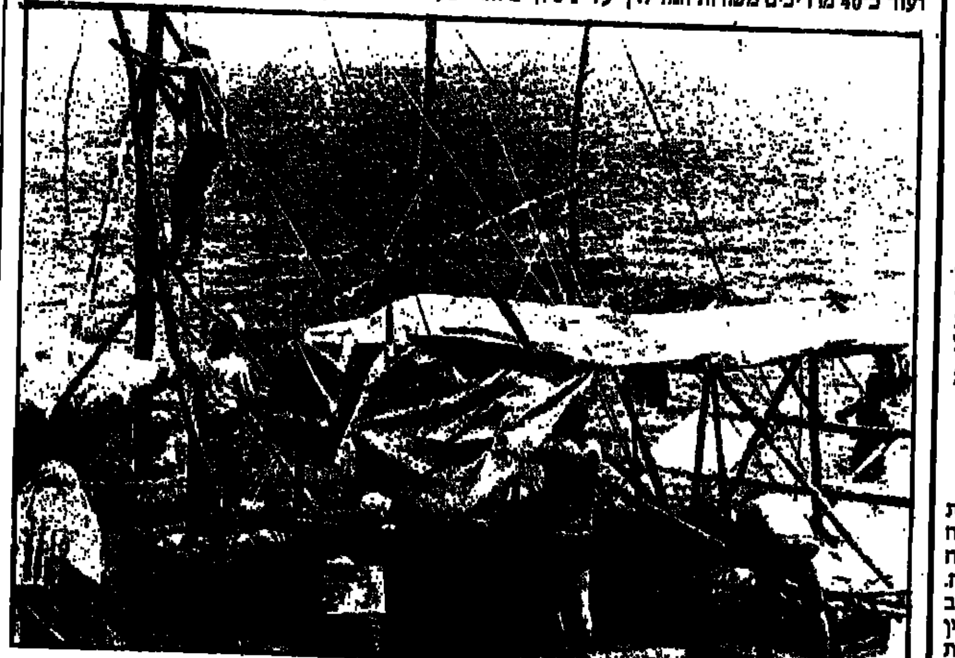

הרפסודיה המסורתית של גרעיני „השומר הצעיר" בכנרת

חבר „כך" הורשע בהעלבת הרצוג

נשיא בית משפט השלום בירושלים, השופט אהרון שמחה, הרשיע אתמול את חבר מזכירות תנועת „כך", ראובן בן־עמית, על־פי הודאתו, בהעלבת נשיא המדינה, חיים הרצוג, במהלך ועידת „כך" בחודש פברואר השנה.

בבית־משפט השלום בירושלים הוגש כתב־אישום נגד שני חברי מזכירות תנועת „כך", משה פוטולסקי מנתיבות וראובן בן־אמית מטבריה. השניים הואשמו בהעלבת עובד ציבור, בעקבות דברים שהשמיעו לנוכחים בוועידת תנועת „כך" בבנייני האומה, שגרמו עלבון לנשיא המדינה. הדברים הושמעו בגנות הנשיא, לאחר שהוא לא הסכים להיות נוכח בפתיחת ועידת התנועה.

בדיון שהתקיים לפני השופט אהרון שמחה אמר הנאשם ראובן בן־אמית, כי הוא מודה באשמה. הוא אמר, כי דיבר באופן ספונטאני ונשיא המדינה עצמו לא דרג מסמכותו כאשר סירב להופיע בוועידת תנועת „כך" והכניס עצמו בדרך זו לוויכוח פוליטי.

הנאשם השני, משה פוטולסקי, לא הודה באשמה ובית־המשפט יצ־פה במועד מאוחר יותר בסרט שצילמה הטלוויזיה הישראלית בוועידת תנועת „כך".

המשך הדיונים המשפטיים נדחה למועד מאוחר יותר. (עתים)

טלקס

● מרצועת הביטחון — באשקלון

400 ילדים מגילאים 12 עד 16 מרצועת הביטחון, מסיימים ביום רביעי קייטנה בפארק הלאומי באשקלון. זהו המחזור השני של הקייטנה. כאשר בכל מחזור הנמשך שבוע ימים משתתפים כ־200 ילדים דרוזים, נוצרים, שיעים ומוסלמים.

במהלך שהותם בקייטנה ערכו הילדים סיורים במוסדות ציבור שונים, לרבות הכנסת, כדי להקנות לצעירים את הלכי חרות הדמוקרטיים בישראל. הגנראל אנטואן לחאד, מפקד צד"ל, יטול חלק במסיבת סיום שתערך ביום רביעי במקום הקייטנה.

יהודה צור

● יהודים וערבים יציינו טבח כפר קאסם

בכפר קאסם התכנסו עשרות יהודים וערבים, חברי קיבוצים וראשי מועצות באיזור, בראשות ח"כ תופיק זיאד, כדי להקים ועד ציבורי לציון 30 שנה לאירועי כפר קאסם.

ראש מועצת כפר קאסם, עבדול רחים עיסא, מסר, כי המועצה הקציבה מגרש של 10 דונם בכניסה לכפר עליו יוקם מועדון ואולם הנצחה.

ב־29 לאוקטובר יתקיימו עצרת ויום זיכרון להרוגי כפר קאסם והוקמה ועדת של ערבים ויהודים לניהול האירוע.

ניצה רימון

● „חוף הצפון" — בעכו

יישובי הצפון החלו נערכים לקיץ 1987 בכוונה לקלוט תיירים ישראלים בצפון הארץ. בימים אלה נערך באולמות האבירים בעכו יריד תיירות „חוף הצפון". מטרתו להביא כ־4200 נציגי גופים שונים שיש בידם להביא לעידוד התיירות בצפון, ביניהם נציגים מצה"ל, ארגוני נכים, וועדי עובדים גדולים.

היריד נערך ביוזמת היישובים עכו, חיפה, נהריה, קיסריה וראש הנקרה. מארגני היריד מסרו אתמול, כי הניסיון לעודד תיירות־פנים בשנה הקרובה, בא בעקבות הירידה בתיירות הנכנסת לישראל שהסתמנה השנה.

יואב אביב

● אילת נושמת לרווחה — במחירים גבוהים

לאחר חודשיים של תיירות ישראלית גואה באילת, התרוקנה העיר הדרומית מתיירים והאילתים שוב נושמים לרווחה. החל מאתמול, תנועת כלי הרכב במקום מתנהלת כסדרה, שוב אין פקקי תנועה בצמתים, ברחובות המרכזיים של העיר ניתן למצוא מקומות חנייה ונהגי המוניות שוב תרים אחרי נוסעים. במסעדות ובבתי־הקפה שוב ניתן למצוא עתה מקומות פנויים.

תיירים ותושבי אילת רבים טוענים, שאיזור הסחר החופשי באילת קיים רק על הנייר. באופן מעשי, מהרגע שבוטל הפיקוח על המחירים, העלו הסוחרים, המסעדות והמלונות בצורה גסה את המחירים ושוב אין כמעט הבדל בין אילת והצפון.

גם הבירה, שעד לאחרונה היתה זולה יותר מסודה (בשל ביטול המע"מ ומס הקנייה) נמכרת עתה ללא פיקוח ולפי ראות עיניו של המוכר. העירייה ומשרד המסחר והתעשייה מודעים לתופעה ולא מן הנמנע שבקרוב יחודש באילת הפיקוח על המחירים.

בצלאל רובין

● בית־בד עתיק ליד קבר רשב"י

בית־בד מתקופתו של רבי שמעון בר יוחאי וכן אבני ריחיים וחרסים מאותה תקופה, נחשפו בסוף השבוע סמוך לקבר רבי שמעון בר יוחאי במירון.

כתב עתים מוסר, כי המימצאים נתגלו במהלך חפירות שביצעה חברה קבלנית תוך בניית סדנה לעבודות חשמל לישיבת בני עקיבא הסמוכה.

התגליות נחשפו בעומק של מטר בלבד. אנשי אגף העתיקות ביקרו במקום והורו להפסיק כל עבודה, עד לבדיקה יסודית יותר של המימצאים.

בפלילים

עוד אברך עם דרכון גנוב נעצר באילת

מאת בצלאל רובין, כתבנו באילת

עוד אברך נעצר בסוף השבוע שעבר על ידי משטרת אילת כחשוד בהחזקת דרכונים גנובים, בנוסף לשניים אחרים שנתפסו יומיים לפני־כן.

האברך — צעיר ירושלמי בן 23 נעצר על־ידי המשטרה בשדה התעופה של אילת בעת שעמד לעלות למטוס „ארקיע" ולטוס לתל־אביב. בחיפוש שנערך בחפציו נתגלו שני דרכונים זרים החשודים כגנובים. שני הדרכונים היו שייכים לשני תיירים משבדיה. בחקירה טען האברך הצעיר שקיבל את הדרכונים מחברו כדי למסרם לחבר אחר, תושב בני־ברק.

המשטרה בודקת עתה אם יש קשר בין שלושת האברכים שנעצרו בשבוע שעבר באילת כשברשותם דרכונים זרים. קיים חשד סביר ביותר שקיימת רשת מאורגנת של אברכים הגונבים או הרוכשים באילת דרכונים זרים. רכישת הדרכונים נעשית בעיקר מתיירים הנתונים במצוקה כספית.

נודע שמחירו של דרכון זר „בשוק החופשי" של אילת — 250 דולר. התייר שמוכר את דרכונו התלונן במשטרה על אובדנו וכעבור כמה ימים מקבל משגרירות ארצו דרכון חדש.

הדרכונים החביבים על האברכים הם בדרך כלל דרכוני ארה"ב אנגליה וגרמניה. שני האברכים שנעצרו בשבוע שעבר טענו בחקירה שרכשו את הדרכונים כדי לבקר ברוסיה ולהשתטח על קברו של הרבי מברסלאב.

מי אתה, דוד כהן?

מאת בצלאל רובין, כתבנו באילת

ייתכן שדוד כהן, איש העסקים האילתי שנעצר בתורכיה כחשוד בהחזקת הירואין, איננו אותו דוד כהן.

כפי שנודע גילתה משטרת ישראל אי־התאמה בשלוש הספרות האחרונות של תעודת הזהות של דוד כהן האילתי, כפי שנמסרו לה על־ידי המשטרה התורכית. המשטרה ומשרד־החוץ פנו למשטרה התורכית בבקשה למסור לה פרטים מדויקים על האיש העצור ומספר מדויק של תעודת הזהות שלו. משפחתו של דוד כהן באילת טוענת שהאיש העצור בתורכיה איננו אבי המשפחה אלא עצור ישראלי אחר בשם דוד כהן.

חשוד באונס ילדיו, גרושתו והמאהבת

מאת שלי יחימוביץ, כתבת „על המשמר"

„העדויות בתיק הזה הן מסמרות שיער. החשוד טוען להר"ם, אך קשה מאד להעלות על הדעת, כי סיפור יסורים הנמשך שנים כה רבות לגבי כל הנפשות הסובבות את החשוד, הוא כולו בדייה", כך אמר אתמול שופט השלום בבאר־שבע, ידין טימור, בעת שהורה להאריך את מעצרו של תושב אשדוד בן 38, החשוד בביצוע אונס, מעשה סדום, מעשה מגונה בכוח בקטינה, איום, סחיטה ותקיפה חבלנית. המעצר הוארך בחמישה ימים. בבקשה להאריך את המעצר, גולל נציג המשטרה, פקד דוד לנרסמן, מסכת של התעללות החשוד בגרושתו, ילדיו, המאהבת שלו ובתה של המאהבת.

לדברי בא כח המשטרה, נעצר החשוד ב־6 באוגוסט האחרון לאחר שמשך תקופה ארוכה תקף ואנס באכזריות, תוך מכות ואיומים, את גרושתו ואת המאהבת שלו. משך שלוש שנים ביצע מעשי סדום ומעשים מגונים בבתו בת ה־13, בבנו בן ה־10 ובבתה בת ה־8 של המאהבת. החשוד גם אילץ את גרושתו לשרת את המאהבת שלו, בכך שהכריח אותה ללוותה לביתה, כדי שבעלה לא יחשוד בה. כדי להבטיח את המשך הקשר עם המאהבת, סחט ממנה החשוד מכתב אהבה ולאחר מכן כיבה סיגריה בוערת בגרונה.

משתתפים באבלו של חברנו
מיכה שורץ והמשפחה
על מות אמו
שרלוטה שוורץ
קיבוץ עין־שמר

למשפחה ולקיבוץ גן שמואל
איתכם באבלכם במות
שמואל (פוצ'י) ארזי
חברים מקיבוץ מעגן

לד"ר יעקב עופר
משתתפים בצערך ובצער המשפחה
במות אביך
דוד ז"ל
סמינר הקיבוצים ת"א

לחברנו דוד כהן
משתתפים באבלך על מות
אחיך ז"ל
מרכז מפ"ם
סיעת מפ"ם בהסתדרות

יקירתנו סוניה קרוק
(אלמנתו של שאול קרוק)
נפטרה בשיבה טובה
ההלוויה תתקיים בקיבוץ משמר העמק
מחר, יום ג', 2.9.86, בשעה 14.00
אוטובוס יעמוד לרשות המלווים בשעה 12.00
מרחוב ברנרס 5 בתל־אביב
המשפחה